

Gorenjski Glas

TOREK, 11. JULIJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 55, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Kmalu zapornice v dolini Vrata

Občina Kranjska Gora je minuli petek organizirala posvet o umirjanju prometa v alpskih dolinah in čez prelaz Vršič, saj v zadnjih letih na omenjenih območjih večkrat prihaja do prometnega kaosa.

NIKA TOPORIŠ

Kranjska Gora – V Kranjski Gori si prizadevajo trajnostno urediti promet, saj zaradi velikega obiska alpskih dolin in prelaza Vršič pogosto prihaja do hudih prometnih obremenitev, ki obnem negativno vplivajo tudi na naravo v Triglavskem narodnem parku. V petek je v dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori potekal posvet, ki so se ga udeležili vsi pomembni deležniki, ki lahko bistveno prispevajo k reševanju omenjene problematike. Na posvetu sta bila prisotna tudi ministrica za infrastrukturo Alenka

Bratušek ter minister za naravne vire in prostor Uroš Brežan.

Županja Henrika Zupan je poudarila, da imata projekta umirjanja prometa v dolini Vrata in čez prelaz Vršič že dolgo zgodovino, saj so ju zagnali že v letu 2006. »Občina se vseskozi aktivno trudi urediti situacijo. Izvedla je projekt parkirišča v Mojstrani, projekt obračališča za umirjanje prometa v Vrata, dogovarjamo se z lastnikom, da bi se odkupila še dodatna zemljišča, uvedli smo brezplačni javni prevoz v dolino Vrata ... Trudimo se in iščemo rešitve, vendar se zadeva ne

premakne. Želim si, da danes od ministrstev dobimo tudi konkretnije rešitve,« je pojasnila.

Ministrstvo za infrastrukturo je pripravilo rešitve, ki bodo omogočile, da se kaotično stanje lanske sezone ne bi ponovilo. Direktor direkcije za infrastrukturo Bojan Tičar je povedal, da so trenutno tik pred izborom izvajalca, ki bo v Vratih postavil zapornice, s katerimi bodo urejali prometni režim. »V tem mesecu pa že potekajo meritve prometa, da bomo razpolagali z dejanskimi podatki in temu primerno prilagajali režim.«

► 4. stran

Štetje prometa že poteka, po postavljenih zapornicah pa bo število vozil, ki bodo lahko vstopila v dolino Vrata, močno omejeno. / Foto: Tina Dokl

Letos dve diamantni maturantki

Splošno maturo je v spomladanskem roku uspešno opravilo 91,6 odstotka kandidatov, poklicno maturo pa 89,2 odstotka vseh kandidatov.

M. R., M. A., M. L.

Kranj, Škofja Loka, Jesenice, Kamnik – Splošno maturo je letos v spomladanskem roku na 82 šolah po Sloveniji opravljalo 5965 kandidatov, od tega se je v gorenjski regiji splošne mature udeležilo 594 kandidatov. Od 5538 kandidatov, ki so uspešno zaključili četrti letnik gimnazije in so splošno maturo opravljali prvič, je izpite uspešno opravilo 5265 kandidatov ali 95,07 odstotka, kar je nekoliko manj kot preteklo leto, ko je bilo uspešnih 95,41 odstotka, so pojasnili v Državnem izpitnem centru.

Izabela Letonja / Foto: Tina Dokl

Maturitetno spričevalo s pohvalo je letos prejelo 316 maturantov, lani 302 maturanta. Najvišji možni uspeh, kar pomeni, da so zbrali vseh 34 točk, je letos doseglo 18

Pia Vrečko / Foto: Tina Dokl

kandidatov, enako kot lani. Med njimi je tudi Pia Vrečko z Gimnazije Škofja Loka. Na štirih slovenskih gimnazijah, med njimi na Gimnaziji Kranj, je 84 dijakov iz

Slovenije in 41 tujcev opravljalo tudi izpite mednarodne mature. Med njimi je bilo 47 zlatih maturantov, kar pomeni, da so na mednarodni maturi dosegli vsaj 40 od skupno možnih 45 točk. Izjemen uspeh, vseh 45 možnih točk, so dosegli trije kandidati, med njimi Izabela Letonja z Gimnazije Kranj.

Poklicno maturo je uspešno opravilo 7347 kandidatov oziroma 89,23 odstotka. Maturitetno spričevalo s pohvalo je prejelo 356 kandidatov, lani 296, najvišji možni splošni uspeh pa je letos doseglo 106 kandidatov, lani 93.

► 3. stran

Težave pri širitvi poslovne cone v Šenčurju

► 6. stran

Priloga:

LOČANKA

ODKUP MESNATIH, DEBELIH IN ČRNIH KRAV!

(02) 790 15 60, 031 733 637

Odkup celotnih govejih čred na gospodarstvu.

PLAČILO TAKOJ!

ODKUP KRAV do 4,10 € + davek (bio + 0,20 €)

Povečano povpraševanje po BIO KRAVAH (do 0,20 €)

AKTUALNO – prodaja MALIH BIKOV 200-300 kg

Aktualne dnevne cene:

BIKI do 4,65 € + davek
TELICE do 4,60 € + davek

Tedenska prodaja MALIH TELIČK; cca 200-250 kg!

Kogler Franc A., d.o.o. Parmova ulica 53, SI-1000 Ljubljana

GORENJSKA

V Bohinju urejajo kanalizacijo

Trenutno gradijo komunalno infrastrukturo v Studorju, v pripravi je dokumentacija za Srednjo vas, predvsem pa morajo zgraditi povezovalni vod do čistilne naprave pri Bohinjski Bistrici.

stran 5

KULTURA

Morda so pa podobe tiste, ki izbirajo

V Mali galeriji Likovnega društva Kranj je do konca julija na ogled razstava digitalnih kolažev in grafik likovnega umetnika in fotografa Bruta Carniollusa iz Radovljice.

stran 8

ŠPORT

Vrnitev Janežiča, prvak Ferlan

Gorenjski obračun na državnem atletskem prvenstvu je v teku na štiristo metrov z osebnim rekordom dobil triglavan Rok Ferlan. Po dolgi odsotnosti zaradi poškodbe znova tekmuje Luka Janežič.

stran 9

KMETIJSTVO

Mir pred volkovi je le navidezen

Volkovi na Zgornjem Gorenjskem že od maja niso povzročili novega škodnega dogodka, je dejal Blaž Černe iz zavoda za gozdove in dodal, da je mir le navidezen.

stran 15

VREME

Danes in jutri bo sončno in vroče. V četrtek bodo možne plohe in nevihte. Ohladilo se bo.

jutri: sončno in vroče

Poziv vladi, da pohiti z odločitvijo

Državni svet je podprl zaključke junijskega posveta o gorenjski bolnišnici, kot primerno lokacijo pa podpira Radovljico.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Državni svet je prejšnji teden po seznanitvi z zaključki posveta o lokaciji nove Splošne bolnišnice Gorenjske pozval vlado in ministrstvo za zdravje, da se do zaključkov posveta in sklepov državnega sveta opredelita v tridesetih dneh. Od vlade tudi pričakuje, da čim prej sprejme odločitev o lokaciji regijske bolnišnice.

Posvet o gorenjski bolnišnici je v državnem svetu potekal 12. junija. Na njem ni bilo predstavnikov ministrstva za zdravje, ki pa je izrazilo interes, da jim pošljejo zaključke posveta. Teh je na predlog komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj devet, predstavil pa

morebitno prerazporeditvijo izgubili sredstva, ki so bila za bolnišnico zagotovljena z zakonom o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031.

Državni svet kot primerno lokacijo za regijsko bolnišnico podpira lokacijo severno od Kranja oziroma Radovljico, ki omogoča enostaven dostop do bolnišnice za prebivalce celotne regije. Ob tem je z vidika regionalizacije Slovenije in uravnovešenega razvoja regije podprl še dodatne sklepe, ki so jih predlagali državni svetniki z območja Gorenjske. Tako podpirajo nadaljnje delovanje Splošne bolnišnice Jesenice z urgentnim centrom, ki naj se preoblikuje v negovalno in

Udeleženci posveta so apelirali, da se odločitev o lokaciji umestitve nove regijske bolnišnice sprejme najkasneje do začetka parlamentarnih počitnic, je povedal predsednik državnega sveta Marko Lotrič. / Foto: DS/Benjamin Beci, Fixmedia

jih je predsednik državnega sveta Marko Lotrič. Kot je povedal, so se vsi strinjali, da Gorenjska nujno potrebuje sodobno splošno bolnišnico.

Udeleženci posveta so apelirali, da se odločitev o lokaciji umestitve regijske bolnišnice sprejme do začetka parlamentarnih počitnic, je povedal Lotrič in dodal, da je večina ocenila, da naj se izbere tista lokacija, kjer je mogoče najhitreje zgraditi bolnišnico in omogoča novogradnjo. Z odlašanjem izbire lokacije se namreč le prelaga začetek izvajanja vseh potrebnih aktivnosti in zmanjšujejo možnosti koriščenja sredstev Evropske unije, prav tako pa ne bi smeli dopustiti, da bi z

mestno bolnišnico, jeseniška Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin pa naj se nadgradi v znanstveno-raziskovalni center. Podpirajo prizadevanja, da Kranj postane izobraževalno središče regije in pridobi status univerzitetnega mesta, ter vlogo Škofje Loke pri širitvi izobraževalnih kapacitet na področju lesarstva in strojništva. Preučiti naj se tudi predlog o prenosu sedeža javnega zavoda ali druge javne gospodarske družbe nacionalnega pomena, kot je na primer Nacionalni inštitut za javno zdravje, na območje Jesenic. Po vzoru Osnovnega zdravstva Gorenjske bi lahko oblikovali tudi Bolnišnično zdravstvo Gorenjske, še predlagajo.

Odstopil minister za zdravje

Minister za zdravje Danijel Bešič Loredan, zoper katerega je poslanska skupina SDS pred kratkim vložila interpelacijo, je v petek odstopil. Premier Robert Golob pravi, da je bil odstop logičen in njemu pričakovan.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Minister za zdravje Danijel Bešič Loredan je v petek podpisal odstopno izjavo, ki mu jo je po opravljenem pogovoru v podpis ponudil predsednik vlade Robert Golob. Kot je ob tem zapisal v izjavi za javnost, ministrske funkcije ni več pripravljen opravljati, če ne more izboljšati zdravstvenega sistema in ga približati državljanom. Kot država moramo po njegovem mnenju sprejeti odločitev, ali nam je pomemben vsak državljan posebej ali pa na prvo mesto postavljamo interesne centre moči in zasebne interese. »Prenova slovenskega zdravstvenega sistema je najbolj pomemben strukturni korak v zadnjih tridesetih letih naše države. Ampak če želimo narediti ta nujni korak, ga moramo narediti skupaj. Kot država moramo sprejeti odločitev, ali nam je pomemben vsak državljan posebej ali pa na prvo mesto postavljamo interesne centre moči in zasebne interese,« je med drugim zapisal.

Premier Robert Golob je kasneje pojasnil, da sta z ministrom Bešičem Loredanom »ugotovila, da imata različne poglede na to, na kakšen način krepiti javno zdravstveno mrežo.« Po njegovih besedah krepitev

Minister Danijel Bešič Loredan je podpisal odstopno izjavo, ki mu jo je v podpis ponudil premier Robert Golob. / Foto: Tina Dokl

javnega zdravstva ostaja ključna prednostna naloga vlade, z ministrom za zdravje pa sta v zadnjih dneh opravila več razgovorov, kako to doseči. Pri tem sta ugotovila, da imata na to različne poglede. Kot je dejal Golob, so s poslanci Svobode minulo sredo na Brdu pri Kranju ugotovili, da je treba krepiti javno zdravstveno mrežo, ne pa zasebnikov. »S tega vidika je današnji odstop ministra za zdravje logičen in z moje strani tudi pričakovan,« je poudaril.

Na odstop ministra za zdravje so se med drugim

odzvali v stranki SDS, ki je 30. junija vložila interpelacijo zoper njega. Kot so sporočili, je bil njegov odstop pričakovan, glede na izjavo predsednika vlade, da bodo v koaliciji nadaljevali zdravstveno reformo, kot so si jo zadali, pa po njihovem to pomeni, da je odstopil le obraz, ne pa tudi odločevalec. »Ker pa je minister pred meseci zagotavljal, da sta s predsednikom vlade eno, bi takšno potezo – glede na do tega trenutka popoln neuspeh napovedane zdravstvene reforme – morala moral potegniti še kdo,«

je dejala vodja poslanske skupine SDS Jelka Godec.

Vodja strateškega sveta za zdravstvo Erik Breclj, ki je ministra za zdravje že pred tedni pozval k odstopu, je za 24 ur dejal, da je hvaležen, da je Bešič Loredan podpisal odstopno izjavo. Kot je dejal, bi se Loredan lahko upiral, a se je umaknil, zato se z njim ne bodo več ukvarjali. Dodal je še, da bi bilo bolje, če vodenja ministrstva zdaj ne bi prevzel zdravnik, ampak nekdo, ki ima širši pogled na težave v zdravstvu in je predvsem strokoven.

Legalizacija po dolgih letih

Ministrica Alenka Bratušek se brani pred medijskimi očitki, da je bila več let lastnica nelegalnega objekta, ki je bil na vodovodno omrežje priključen pred odmero komunalnega prispevka.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek se je pred dnevi odzvala na poročanje medijev, da je bila družinska počitniška hišica na Rupi pri Kranju več let črna gradnja, kot objekt daljšega obstoja pa jo je legalizirala šele letos, o čemer je najprej poročal portal Trma.si. Kot je v petek odgovorila na novinarsko vprašanje, objekt v obdobju, ko so ga postavili (leta 1971), ni potreboval nobenih dokumentov. Poudarila je še, da v zadnjih petdesetih letih objekt, kljub temu da ga je mogoče videti neposredno iz Kranja, ni bil nikdar predmet inšpekcijskega nadzora, in poziva, da bi se stvari uredile.

Ministrica Alenka Bratušek pravi, da za legalizacijo počitniškega objekta na Rupi pri Kranju prej ni bilo interesa. / Foto: Tina Dokl

Bratuškova je povedala, da sta z možem zadevo začeli urejati takoj, ko sta objekt kupila (leta 1998). Zahtevala sta vpis v kataster, tako da je objekt od leta 2004 vpisan

v uradne evidence. A objekt sta z možem v celoti legalizirala šele letos, po njenih besedah zato, ker prej interesa za to ni bilo, saj so objekt zelo malo uporabljali.

Toda tu še ni konca očitkov. Objekt naj bi bil namreč priključen na vodovodno omrežje, preden je bil zanj odmerjen komunalni prispevek. Ta je bil odmerjen in plačan šele pred dnevi. Po pojasnilu direktorja Komunale Kranj Matjaža Berčona bi morala odmero prispevka po zakonu zahtevati Bratuškova ali njen mož kot lastnika, česar pa nista storila. Prispevek je tako Mestna občina Kranj odmerila šele, ko jo je o tem po medijskih objavah obvestila Komuna Kranj. Bratuškova se brani, da je vse postopke vodil mož, sama pa v njih ni sodelovala, da pa je bilo pridobljeno soglasje komunalnega podjetja za priključitev objekta na vodovodno omrežje.

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme ZOFIJA ŽVAN iz Srednje vasi v Bohinju.

Diamantni dve maturantki

1. stran

Splošni uspeh kandidatov, ki so prvič opravljali splošno matura po končanem četrtem letniku gimnazije in jo opravili, je v povprečju 20,51 točke (julija lani 20,79). Kandidati imajo še danes in jutri možnost do e-vpogleda v svoje rezultate in izpitno dokumentacijo na spletni strani Državnega izpitnega centra. Rok za morebitni obrazložen ugovor bo za vse kandidate 13. julij. Kandidati bodo lahko v izpitno dokumentacijo vpogledali večkrat. Kandidati se k jesenskemu izpitnemu roku splošne mature še danes lahko prijavijo na šoli. Pisne izpite bodo opravljali med 23. in 31. avgustom, do 3. septembra pa bodo šole izvajale tudi ustne izpite. Z rezultati jesenskega izpitnega roka splošne mature bodo kandidati seznanjeni na šolah 15. septembra.

Dvajset jih je zaključilo z odliko

Na Gimnaziji Kranj je v spomladanskem roku splošno matura opravljalo 143 dijakov in vsi so matura uspešno opravili. Povprečno so dosegli 21,65 točke. Z odliko je splošno matura opravilo deset dijakov: Filip Herlec, Klara Stariha, Sara Žnidar, Tjaša Hribar, Žiga Kuralt, Vid Pungerčar, Mia Jočič, Klara Majer Bukovnik, Matija Turk in Martin Zorman Krč. Na Gimnaziji Kranj je maturirala tudi 12. generacija dijakov mednarodne mature, ki so v povprečju dosegli 39,64 točke, kar je po besedah koordinatorice mednarodne mature na kranjski gimnaziji Nataše Kne visoko nad svetovnim povprečjem, ki znaša okrog 30 točk. Mednarodno matura je opravilo vseh 22 četrtošolcev Gimnazije Kranj, deset jih je matura opravilo z odliko. Izabela Letonja je zbrala vseh 45 možnih točk in postala diamantna maturantka, zlati maturanti pa so: Žan Ambrožič, Neža Babič, Vito Grilc, Jan Košir, Olivija Kukovica, Lovro Lotrič, Pika Pauletič, Lara Škulj in Alja Šlenc.

Zlati maturanti Gimnazije Kranj / Foto: Tina Dokl

Zlati maturanti Gimnazije Škofja Loka / Foto: Tina Dokl

Dvanajst zlatih maturantov

Na Gimnaziji Škofja Loka je matura opravljalo 133 dijakov, od tega jo je 130 uspešno opravilo. Pia Vrečko je dosegla vseh 34 možnih točk in postala diamantna maturantka, z več kot tridesetimi točkami pa so se med zlate maturante zapisali še: Aljaž Bokal, Sara Demšar, Jakob Grašič, Ema Kafol, Maša Markun, Tjaša Rupar, Nika Stržinar, Jedrt Šinkovec, Meta Šipeč, David Šuštar in Ana Tušek.

Zadovoljni z rezultati

Na Gimnaziji Jesenice od 60 dijakov v prvem roku le eden ni opravil mature, kar pomeni, da je bila generacija tokrat 96,8-odstotno uspešna. Posebno zadovoljni so, ker imajo tudi letos visok

odstotek zlatih maturantov, kar pet. To so: Jakob Burja, Jan Čelesnik, Kaja Kalan, Matej Kos in Mija Šimnic. »Rezultati so podobni kot v prejšnjih letih, kar pomeni, da Gimnazija Jesenice še naprej vzdržuje visok nivo. Z deležem zlatih maturantov smo precej nad slovenskim povprečjem, običajno smo nad povprečjem tudi pri povprečnem številu točk – letošnje je 21,3.«

Dve zlati maturantki

Na Gimnaziji Franceta Prešerna se letos lahko pohvalijo s stodontno uspešnostjo na splošni maturi, kjer so dijaki v povprečju dosegli malo pod dvajset točk. Dve dijakinji sta matura opravili z odliko, in sicer Neža Strojman Šporar in Paulina Lina Tomažič.

Sedem maturitetno spričevalo s pohvalo

Na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik so v spomladanskem roku splošno matura opravljali 103 dijaki, od tega je zrelostni izpit uspešno opravilo 98 dijakov. Uspeh na maturi je bil 96-odstoten, kar je nekoliko nad slovenskim povprečjem. Med dijaki je bila kar sedmerica takih, ki so bili še posebno uspešni in si tako prislužili naziv zlati maturant. To so: Julija Brecl, Živa Cerar Drobnič, Riena Hribar, Tjaša Kos, Maša Kosmač, Taja Majdič in Matic Hrabar. Ravnatelj Branislav Rauter in tajnica šolske maturitetne komisije Sonja Trškan sta jim podelila zlatnike in unikatne Maistrove puloverje za posebne dosežke.

Zlati maturanti Gimnazije Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

Odlični z Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra Kamnik

K

KOMENTAR
KLARA MRAK

Ego večji od veselja

Slovenci smo po naravi skromni. Ne želimo se izpostavljati, marljivo delamo, tiho prenašamo kritiziranje, redkokdaj se pohvalimo in pohvalo tudi redko dobimo. Gre za neko »pregovorno sorto« Slovencev. Podalpskih ljudi s širokim srcem, vedno pripravljenih pomagati, mirno prenašati kritiko in zlobne besede.

A zadnje čase se vse večkrat zdi, da res gre zgolj za pregovorno sorto. Kot gobe po dežju rastejo tisti, ki se svojih vrlin, četudi to niso, zelo dobro zavedajo. Morda se skrivajo v dobro nabrušenem jeziku, morda v dolgih nohtih, nekateri celo menijo, da jih je vredno pokazati v nasilnem ravnanju, ki ... lahko celo prepreči polet letala.

Kaj žene bitje, ki je pred komaj nekaj leti postalo polnoletno, da se do starejše gospe, namenjene v evropsko otoško državo, vede, kot da bi bili v peskovniku, obe stari komaj nekaj let in se malo ruvali ter lasali? Pa tu ne gre za čistunsko besedovanje, ampak za to, da človek preprosto ne more razumeti, da lahko nekdo ob skoraj dvesto ljudeh v istem prostoru povzroči tako velik zaplet, da se letalo z vzletne steze vrne na vzletno mesto in nasilno mlado potnico ter vseh drugih skoraj dvesto potnikov prizemlji za več kot 24 ur. Zavaljo tega, ker je mlado bitje imelo slab dan?

Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen. Vsakdo od nas je zagotovo že naredil kaj takega, zaradi česar si je zaželel zavrteti čas nazaj. Verjetno tudi omenjeno dekle zdaj, ko je že minilo nekaj dni od incidenta na brniškem letališču. Kaznovana za zdaj ni bila nič bolj, kot bi bil kaznovan nekdo, ki ima glasbo na zabavi preveč naglas in pridejo možje postave ter mu naložijo kazen za motenje javnega reda in miru: 250 evrov. Pa poleg tega, da je uničil večer nestrpnim sosedom, ni nikogar poškodoval.

Res je, da en dan ni nič proti večnosti. Vseh tistih skoraj dvesto potnikov je naslednji dan priletelo na Otok, se stisnilo v objem dragih, začelo raziskovati londonske ulice in znamenitosti. Za prisilno nočitev, ki so jo preživeli v Sloveniji namesto v Londonu, verjetno velika večina ne bo dobila povrnjenega denarja. A tu bolj kot denar in en »stran vržen« dan zaboli dejstvo, kako velik je lahko človeški ego. Ob takih dogodkih vedno znova doumemo, kako boleče prazna je lahko človeška glava in kako nedostojno je sprejemanje tega, da naj bi bili ljudje tisti, ki naj bi se zavedali svojih (z)možnosti in jih znali tudi kontrolirati. Povsem dovolj – in hkrati največ – je, da je neskončno veselje in prav nikakršne potrebe ni, da so neskončni tudi naši egi. Tega bi se vsi morali večkrat zavedati.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Kmalu zapornice v dolini Vrata

◀ 1. stran

»Na cesti v Vrata smo morda kakšen korak naprej, tam je že bil objavljen razpis za zapornice. Če bo ta razpis uspešen, lahko relativno hitro – v kakšnem mesecu, mesecu in pol – pridemo tudi do fizične ureditve. Zadeva je pereča in te stvari je treba nujno urediti, kar smo lahko slišali tudi od lju-

smer. »Pri snovanju rešitev so sodelovali tako različni strokovnjaki in sodelavci iz TNP kot tudi iz Zavoda RS za varstvo narave, ki podajajo okoljevarstveno soglasje, in s tega vidika menim, da so predstavljene rešitve primerne za to okolje,« je dejal. Ureditev prometa čez prelaz Vršič je nekoliko zahtevnejša, saj gre po be-

Županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan in Bojan Tičar, direktor DRSI, sta podpisala dogovor, s katerim bo občina lahko urejala promet v Vratih. / Foto: Tina Dokl

di, ki so povedali, da se po 18 letih končno nekaj spremeni,« je pojasnila ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek in dodala, da je vesela, da so po temeljnih medresorskih pogovorih in usklajevanjih z različnimi deležniki prišli do rešitev.

Tudi minister za naravne vire in prostor Uroš Brežan je poudaril, da so predstavljene rešitve korak v pravo

sedah ministrice za bolj zapleten postopek, vendar se zadeve tudi tam premikajo v pravo smer. Na obeh straneh prelaza načrtujejo postavitev zapornic, omejevanje števila plačljivih parkirnih mest na vrhu ter vzpostavitev urejenega javnega prevoza, za tranzitne potnike pa naj bi bil kljub vsemu omogočen brezplačen prehod.

Lažje do učiteljev

Z novelo zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki je začela veljati s prvim julijem, bodo v vrtcih in šolah lahko zaposlovali tudi strokovnjake brez pedagoško-andragoškega znanja.

MATEJA RANT

Kranj – Z novelo omenjenega zakona so se pristojni odzvali na pomanjkanje kadra v vrtcih in šolah, saj so poenostavili nekatere postopke za zaposlovanje strokovnih delavcev. Po novem bodo tako v vrtcih kot šolah za določen čas dveh let lahko zaposlili osebe z izpolnjenimi pogoji glede stopnje in smeri izobrazbe, a brez opravljenega strokovnega izpita; takoj ko bi opravile strokovni izpit, bi z njimi sklenili pogodbo za nedoločen čas. Obenem so omogočili tudi zaposlovanje strokovnjakov brez pedagoško-andragoške izobrazbe. Z njimi bi lahko sklenili pogodbo za določen čas treh let pod pogojem, da se v enem letu vpišejo na ustrežni študijski program za pridobitev manjkajoče izobrazbe, po pridobitvi izobrazbe pa bi sledila sklenitev pogodbe za nedoločen čas.

Direktor Šolskega centra Škofja Loka Martin Pivk pozdravlja sistemske spremembe na področju zaposlovanja kadrov v vzgoji in izobraževanju, obenem pa dvomi, da bo to prineslo kakšne bistvene izboljšave. »V šolah smo že doslej lahko zaposlovali strokovnjake iz podjetij brez pedagoške izobrazbe in strokovnega izpita, po izpolnitvi teh dveh pogojev pa smo jih zaposlili za nedoločen čas. Bistvenih novosti tako novela ne prinaša.« Napredek vidi le v tem, da so se tudi pristojni

V vrtcih in šolah bodo za določen čas lahko zaposlovali tudi strokovnjake brez pedagoško-andragoškega znanja. / Foto: Gorazd Kavčič

začeli zavedati težav, s katerimi se spopadajo v šolstvu, in to uredili tudi na zakonodajni ravni. Kot je pojasnil Pivk, imajo v njihovi šoli največje težave pri pridobivanju učiteljev za strokovne predmete, kjer jim za prihodnje šolsko leto še vedno manjka en učitelj. »Strokovnjake iz podjetij je težko dobiti tudi zato, ker se izkušnje, ki so jih pridobili v podjetju, ne odražajo pri plačilu. Ta čas namreč obstaja velik razkorak med plačami strokovnjakov v šolstvu in gospodarstvu, na kar prav tako opozarjamo že dlje časa.«

Nekatere pomisleke glede lažjega zaposlovanja kadrov v vzgoji in izobraževanju ima tudi ravnateljica Kranjskih vrtcev Urška Kejžar. Ta čas jim po njenih besedah najbolj primanjkuje logopedov, specialnih pedagogov, vzgojiteljev v razvojnih oddelkih in drugega strokovnega kadra. »Ne verjamem pa, da nam bodo spremembe, ki jih prinaša novela, bistveno olajšale zaposlovanje. Zavedati se moramo, da delamo z otroki v občutljivem obdobju, ko jim lahko največ daš, tudi za prihodnost. Zato si želimo, da

bi v vrtcu delali ljudje, ki si to resnično želijo – da v tem vidijo poslanstvo, ne zgolj poklica. Strokovnost je nujno treba ohraniti.« Vzrok za kadrovsko stisko vidi ne toliko zgolj v pomanjkanju ljudi z ustrežno izobrazbo, ampak predvsem v nizkih plačah in pogojih dela – veliko otrok v skupinah, naraščanje števila otrok s posebnimi potrebami in tujejezičnih otrok ... »Zato menim, da bo rešitve za kadrovsko stisko treba iskati tudi drugje, predvsem pa te poklice spet narediti privlačne za mlade.«

Prevare pri rezervaciji namestitev

Na platformi za posredovanje počitniških nastanitev Booking.com lahko uporabnik ostane brez rezervacije in nakazanega denarja, če nasede goljufov, ki skušajo dobiti podatke njegove kreditne kartice.

ANA ŠUBIČ

Kranj – Nacionalni odzivni center za kibernetično varnost SI-CERT opozarja na novo obliko prevare pri rezervaciji počitniških namestitev na spletni platformi Booking.com. Gre za napredno obliko t. i. phishing napada, končni cilj goljufov pa je dobiti podatke kreditne kartice uporabnika. Prevarani uporabniki so se odzvali na lažni oglas za nastanitev, nato pa ostali brez rezervacije in brez nakazanega denarja, so pojasnili.

Goljufi na spletni strani Booking.com objavijo zelo privlačen, a lažen oglas za oddajo apartmaja. Običajno gre za luksuzen apartma z najnovejšo opremo, v centru mesta, oddaja pa se po izjemno nizki ceni. »Ponudba tipa predobro, da bi bilo res, je vedno znak za alarm. Na drugi strani beležimo tudi primere, pri katerih so uporabniki rezervirali nastanitev preko povsem legitimnega oglasa. Spletni goljufi so torej zlorabili uporabniški račun legitimnega ponudnika na Bookingu.«

Komunikacija preusmerijo na druge kanale

Kot so opozorili v centru SI-CERT, je za prevaro bistvena hitra preusmeritev komunikacije na kanale izven portala. Po rezervaciji goljufi z uporabnikom kontaktirajo po WhatsAppu ali kateri drugi platformi za hipno sporočanje. Obvestijo ga, da je bila rezervacija odpovedana zaradi težav s preverjanjem kreditne kartice na Bookingu, pri čemer lahko tudi sami dejansko odpovejo rezervacijo. Uporabniku ponudijo

možnost, da nastanitev ponovno rezervira in plača preko povezave v sporočilu. Povezava vodi na lažno spletno stran, ki uporablja grafično podobo Bookinga. Žrtev tako dobi lažen občutek legitimnosti spletnega mesta. »Na strani je treba vnesti podatke o kreditni kartici za izvedbo plačila rezervacije. Gre za napredno obliko phishing napada, saj so podatki, ki jih vnesemo na lažni spletni strani, posredovani prevarantom, ki tako pridejo do sredstev na uporabnikovem računu,« so posvarili.

Uporabnikom svetujejo, naj s ponudnikom namestitve na Booking.com vedno komunicirajo samo na uradni platformi. »Če vas kontaktirajo po WhatsAppu, Vibru ali drugem programu za hipno sporočanje, sporočilo ignorirajte. Ne pozabite, da ste do vračila sredstev upravičeni le, če rezervacijo in plačilo opravite na uradni platformi. Če vas skušajo prepričati, da plačate kako drugače, ne nakazujte denarja, obrnite se na pomoč uporabnikov platforme in jih prosite za nasvet,« so svetovali.

Prav tako velja preveriti ocene in mnenja uporabnikov, saj lahko ti oceno podajo šele, ko so prenočili v izbrani nastanitvi. Če ocen ni, je to lahko znak za prevaro. Priporočljivo je tudi preveriti fotografije v oglaševanju in naslov nastanitve. »Pri tem uporabite tudi funkcijo 'street view' in zunanost primerjajte z objavljenimi fotografijami.«

Če nasedemo prevari ...

Tistim, ki so na povezovalni strani vpisali podatke svoje kreditne kartice, v centru SI-CERT svetujejo, da nemudoma kontaktirajo svojo banko. V primeru oškodovanja je to treba to čim prej prijaviti policiji. Pregon prevarantov je sicer zelo otežen, saj se ti skrivajo za lažnimi e-naslovi in telefonskimi številkami, ki jih je težko izslediti, so dodali.

V Zgornji Bohinjski dolini urejajo kanalizacijo

Trenutno je v izgradnji komunalna infrastruktura v vasi Studor, v pripravi je dokumentacija za Srednjo vas, predvsem pa morajo v Bohinju zgraditi povezovalni vod, s katerim bodo odpadne vode speljali do čistilne naprave pri Bohinjski Bistrici.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – V teh dneh v Studoru v Bohinju zaključujejo gradnjo komunalne infrastrukture in ureditev središča vasi. Urejena je kanalizacija, obnovljeni priključki do hiš, cesta na novo asfaltirana. Za projekt je v proračunu občine namenjenih sedemsto tisoč evrov. Ko bodo dela končana, sledi urejanje zgornjega dela vasi, to je dela, kjer stoji tudi muzejska Oplenova hiša, nato pa v drugi fazi še zahodni del kraja, za kar bodo v Bohinju morali zagotoviti še dodatnega pol milijona evrov. Vaško jedro je bilo urejeno že pred časom, je povedal župan Jože Sodja.

Dela potekajo v sklopu ureditve komunalne infrastrukture po celotni Zgornji Bohinjski dolini, kjer je že zgrajen povezovalni vod, na katerega je priključljena vas Češnjica. Za ureditev kanalizacije v Srednji vasi so v postopku pridobivanja dokumentacije, za bolj oddaljeno območje Koprivnika pa bodo s študijo ugotavljali, kakšen je najbolj optimalen način urejanja odpadnih voda.

Da bo učinkovit kanalizacijski sistem v Zgornji Bohinjski dolini dokončno

Središče vasi je v teh dneh veliko gradbišče.

vzpostavljen, pa mora biti povezovalni kanal speljan vse do vstopa v Bohinjsko Bistrico in priklopljen na tamkajšnjo čistilno napravo, je pojasnil župan Sodja. Prav slednje je ena od prioritarnih nalog občine za prihodnje leto, ko bodo, tako načrtujejo, zgradili še manjkajoči del ob tako imenovani cesti skozi Korita, torej ob cesti, ki pred Bohinjsko Bistrico povezuje Zgornjo in Spodnjo dolino.

V Bohinju si želijo, da bi se projekta lotili skupaj z Direkcijo RS za infrastrukturo in tako obenem prenovili in razširili tudi cesto; če

dogovora o sodelovanju ne bo, pa bo občina k projektu izgradnje povezovalnega voda pristopila sama, je še povedal župan.

Sredstva, namenjena izgradnji kanalizacije v vasi Studor, je Občina Bohinj pridobila v skladu z zakonom o Triglavskem narodnem parku, delno bo s tem denarjem pokrita tudi investicija v povezovalni vod do čistilne naprave.

Ta po županovih zagotovilih glede kapacitet načeloma zadošča trenutnim potrebam v občini, čeprav se poleti, ko je Bohinj zelo obremenjen s turisti, približujejo skrajnim

mejam. »Kljub temu je za zdaj še vse v mejah obvladljivosti, kar je potrdila tudi kontrola strokovnjakov, ki so čistilno napravo pregledali lani, ko se je v javnosti govorilo, da ne deluje dobro. Čistilna naprava je grajena za od devet do deset tisoč populacijskih enot, Bohinjcev je pet tisoč, tako da bi glede kapacitet načeloma morala zadoščati. So nam pa strokovnjaki svetovali, da v času največjih obremenitev namesto zraka vpihujemo čisti kisik, ki omogoča hitrejšo razgrajevanje. S tem se poveča moč čiščenja in to bomo tudi storili,« je še pojasnil župan Jože Sodja.

Brv čez Radovno šla nekому v nos

V eni od noči v zadnjem tednu junija je nepridiprav na silo odstranil brv, ki je omogočala dostop do jezera Kreda v dolini Radovne.

MAŠA LIKOSAR

Radovna – Brv so na mestu propadajočega mostu čez reko Radovno pred dobrim desetletjem zgradili prostovoljci z namenom, da bi obiskovalcem omogočili neposreden dostop do jezera Kreda. To je zlasti v poletnih mesecih priljubljena lokacija, saj nudi osvežitev v idiličnem naravnem okolju.

Težavo pa tudi tu predstavlja promet, saj ustrezna parkirna mesta niso urejena. Obiskovalci zato parkirajo od cesti, tik ob brvi, kjer pa parkirnih mest ni v izobilju. Kot je pojasnil Tomaž Bregant, ki je tedaj kot nadzornik Triglavskega narodnega parka sodeloval pri njeni postavitvi, so se z brvjo želeli izogniti tudi nedovoljeni vožnji z motornimi vozili in kolesi po cesti, ki vodi od spomenika v spomin na požig Radovne neposredno do

poudaril Bregant. Po tej cesti je obiskovalcem dostop do jezera dovoljen le peš, a ta pot zahteva 15 minut hoje, medtem ko je bil dostop čez brv praktično neposreden. Poleg tega tudi pred to cesto ustreznih parkirnih mest ni.

Obiskovalci in njihovo neustrezno parkiranje gredo po besedah gorjanske podžupanje Danijele Mandeljčeve najverjetneje v nos tamkajšnjim lastnikom. Umetno jezero Kreda namreč leži na zasebnih zemljiščih. Kdo bi lahko na silo odstranil brv, ne more oceniti. »Zagotovo pa je storilec to storil s traktorjem ali podobnim strojem, ker je praktično izruvana,« je povedala Mandeljčeva in dodala, da so zadevo predali na policijo v želji, da jo razišče po najboljših močeh in najde storilca.

Oba sogovornika se strinjata, da nezadovoljstvo z obiskovalci ne sme biti vzrok

Izruvana brv leži nedaleč od mesta, kjer je nekoč čez Radovno omogočala dostop do jezera Kreda. / Foto: Tina Dokl

jezera. Promet je sicer na tej cesti dovoljen le za lastnike zemljišč. »A vseeno se najdejo posamezniki, ki znaka ne upoštevajo in se z vozili zapeljejo do jezera, kjer tudi neustrezno parkirajo na travnatih površinah,« je

za tovrstno kaznivo dejanje poškodovanje tuje lastnine. Mandeljčeva je ob tem zagotovila, da bodo brv v dogovoru z Javnim zavodom Triglavski narodni park obnovili in znova zagotovili dostop do jezera.

Tudi na Senožetih ves dan

Parkiranje na počivališču Senožeta v Zgornji Bohinjski dolini ni več omejeno na dvanajst ur, se bodo pa morali uporabniki, ki bodo ostali dlje, prijaviti in plačati turistično takso.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Parkiranje oziroma uporaba počivališča Senožeta v Srednji vasi v Bohinju je bilo za uporabnike, ki so tja prišli z avtomobili, doslej z občinskim odlokom omejeno na 12 ur. A ker je upravljavec občine opozoril na neenakopraven položaj v primerjavi z drugimi tovrstnimi ponudniki, je bohinjski občinski svet na zadnji redni seji pred poletjem sklenil, da se tudi na tem počivališču dovoli 24-urno parkiranje.

Je pa župan Bohinja Jože Sodja opozoril, da to pomeni, da se bodo uporabniki odslej morali za bivanje na

parkirišču prijaviti in zanj tudi plačevati turistično takso.

Prav zato, ker evidentiranje in plačevanje turistične takse tam nista mogoča, pa uporaba parkirišča za avtodome Kobla nad Bohinjsko Bistrico ostaja časovno omejena na 12 ur. Cena parkiranja na obeh počivališčih je sicer enaka, 20 evrov na dan, s tem, da vključuje brezplačen organiziran prevoz po Bohinju.

Namestnik direktorja bohinjske občinske uprave Silvo Režek je ob tem še pojasnil, da je počivališče le ena od možnosti, ki jih omogoča zakon. »V zadnjih nekaj letih so avtodomi v porastu in tudi ureditev počivališča

Počivališče za avtodome Senožeta v Zgornji Bohinjski dolini

Senožeta pred nekaj leti je bila eden od izzivov za razbremenitev območja. Sploh v času najbolj obremenjenih treh tednov turistične sezone, z namenom, da bi tistim, ki želijo na ta način zakonito

prenočiti v Bohinju, to tudi omogočili.«

V načrtu je tudi, da bo upravljavec počivališča, Športno društvo Srednja vas, v prihodnje na vhod v počivališče postavil zapornico.

Tudi v Bohinju višje cene pomoči na domu

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je na nedavni seji potrdil predlog novih, višjih cen pomoči na domu, ki jih bo uporabnikom zaračunaval Zavod svetega Stanislava. Za uro storitve bodo tako uporabniki poslej plačevali 6,47 evra oziroma dobrih 9 evrov ob nedeljah in 9,71 evra ob praznikih. Osnovna ekonomska

cena se namreč z dosedanjih 23,24 zvišuje na 32,37 evra na uro (45,32 evra ob nedeljah in 48,56 evra ob praznikih), osemdeset odstotkov cene pa pokrije občina. To je deset odstotkov manj kot doslej, a še vedno več, kot je s sedemdesetimi odstotki povprečje v Sloveniji. Iz občinskega proračuna bodo tako kot doslej kriti tudi stroški prevoza oskrbovalk na terenu nad normativom.

Kranjčani vrnili obisk

S petdnevnega obiska v pobratnem kitajskem mestu Džangdžjakov se je vrnila delegacija iz Kranja, v kateri so bili poleg občinskega vodstva še predstavniki gospodarstva in šolstva.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pred dnevi se je iz kitajskega mesta Džangdžjakov vrnila gospodarsko-izobraževalna delegacija Mestne občine Kranj (MOK) na čelu s kranjskim županom Matjažem Rakovcem in podžupanom Janezom Černetom. Med petdnevnim obiskom, ki je bil uspešen tako gospodarsko kot izobraževalno, so si ogledali športne objekte, številna podjetja in izobraževalne ustanove, so sporoči-

izobraževanje, obiskali so nekatere javne zavode in podjetja. Vodstvi občin sta si med drugim izmenjali primere dobrih praks na področju trajnosti. Kranjčani so se tako pobliže seznanili z mobilnostjo v Džangdžjakovu s poudarkom na vodiku, kitajski kolegi pa z ravnanjem z odpadki v Kranju in konceptom družbe brez odpadkov (zero waste).

Kot poudarjajo na MOK, je bil obisk uspešen, saj so se kranjski predstavniki gospodarstva na sestankih s

Obisk na Kitajskem je bil deloven in uspešen, pravijo v Kranju. / Foto: MOK

li iz MOK. Kranj in 4,7-milijonsko kitajsko mesto Džangdžjakov, ki je bilo eno od prizorišč zimskih olimpijskih iger Peking 2022, sta se pobratila v času pandemije covida-19 konec leta 2021. Kitajska delegacija je Kranj obiskala marca letos, zdaj pa je MOK z delegacijo vrnila obisk.

V Džangdžjakovu so si ogledali olimpijske objekte, tehnološki park za zimске športe, olimpijsko vas, center za strokovno

kitajskimi podjetji dogovorili o nadaljnjem sodelovanju, Konfucijeva učilnica Gimnazije Kranj pa je podpisala sporazum o sodelovanju z eno od tamkajšnjih srednjih šol.

»Obisk na Kitajskem je bil deloven in uspešen. Predvsem je bil pomemben za vzpostavitev stikov in izmenjave dobrih praks na področju izobraževanja ter gospodarskega sodelovanja,« je vtise po obisku na Kitajskem strnil Rakovec.

Očesni center ostaja v Kranju

V objavi z naslovom Nakup prostorov za zdravstvo 30. junija 2023 je prišlo do napake pri navedbi, da Mestna občina Kranj kupuje prostore v Zdravstvenem domu Kranj od Očesnega centra Šolar iz Poženika, »ki je svojo dejavnost preselil v Škofjo Loko.« Navedba ne drži, obveščamo, da Očesni center Šolar ostaja v Kranju, le da bo v prihodnje svojo dejavnost izvajal na drugi lokaciji.

Kabinet župana Mestne občine Kranj

PREJELI SMO

Zahvala voznikom Arrive

Stara sem 85 let in zato tudi že nekoliko težje hodim. Med drugim mi težavo predstavlja tudi vstopanje na avtobus in izstopanje z njega, zlasti tistih, ki so nekoliko višji. Zato bi se rada zahvalila voznikom avtobusov Arrive, ki sta

mi v torek, 4. julija, in v sredo, 5. julija, pomagala pri vstopu in izstopu; 4. julija dopoldan mi je tako prijazno pomagal voznik avtobusa na relaciji Kranj–Naklo–Bled, naslednji dan pa voznik avtobusa na relaciji Ljubljana–Kranj–Bohinj. Oba si zaslužita javno pohvalo in se jima še enkrat zahvaljujem za prijaznost in pomoč.

MARIJA ČADEŽ, NAKLO

Težave pri širitvi poslovne cone

Minuli teden se je na povabilo Občine Šenčur v tamkajšnji poslovni coni mudil gospodarski minister Matjaž Han.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Kot je pojasnil šenčurski župan Ciril Kozjek, so ministra Matjaža Hana povabili z namenom, da mu predstavijo namero o širitvi Poslovne cone Šenčur in težavo, na katero so naleteli v postopku spremembe občinskega prostorskega načrta (SD OPN 6). Nosilci urejanja prostora, zlasti kmetijsko ministrstvo in ministrstvo za naravne vire in prostor, so namreč izdali negativna mnenja, zaradi česar ne morejo uskladiti okoljskega poročila, ki bo omogočilo pravo gradiva za obravnavo na seji občinskega sveta in javno razgrnitev. Enako težavo imajo pri splošnem postopku za celotno občino (SD OPN 7). Kozjek je ob tem dodal, da država v postopku zasleduje predvsem vprašanje, kako trajno zavarovati kmetijska zemljišča, občina pa mora ob tem razrešiti konflikt med predstavniki kmetijstva, gozdarstva in gospodarstva.

Poslovno cono, ki je zažive-la leta 1997, želijo širiti proti Kranju, ob dvopasovnici med Šenčurjem in Kranjem ter avtocestnim izvozom Kranj vzhod. S trenutnih 28 hektarov že pozidanih površin bi jo tako razširili za dodatnih deset hektarov. Postopek vodi

Gospodarski minister Matjaž Han (drugi z desne) se je odzval povabilu Občine Šenčur in obiskal tamkajšnjo poslovno cono. / Foto: arhiv MGTŠ

občina, finančno pa ga krije pet investitorjev, ki v coni že izvajajo svojo dejavnost, a jo želijo širiti. Pobudo so po besedah župana vložili že leta 2021, a za zdaj vidnejših premikov ni. »Vlada bo morala sprejeti določene ukrepe, s katerim bo sprostila omejitve za kmetijska zemljišča in tako omogočila nadaljnjo pozidavo degradiranih območij in predvsem razvoj občine in gospodarstva, saj bomo v nasprotnem primeru deležni prevelike stagnacije,« je zaskrbljen župan. Prepričan je, da je interes po umestitvi v njihovo poslovno cono velik, a novih podjetij ne

morejo sprejeti. »Strateško je naša cona na zelo dobri lokaciji, v bližini so namreč letališče in dva avtocestna izvoza,« je dodal.

Z gospodarskim ministrom, ki je Poslovno cono Šenčur obiskal skupaj s predstavniki ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, Sekcije za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Združenja za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije, so si ogledali območje predvidene širitve. Ob tem jim je, kot je povedal šenčurski župan, ponudil pomoč. Minister ob obisku ni bil na voljo za izjave, so pa z

Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport po tem sporočili, da zagovarjajo ravnotežje med poslovnim, industrijskim in trajnostnim razvojem. Obenem se zavedajo pomena poslovnih con za razvoj gospodarske dejavnosti. Kot so še zapisali, bodo na ministrstvu vedno podpirali ustvarjanje ugodnega poslovnega okolja s skoncentriranimi podjetji in z ustrezno infrastrukturo. »Poslovne cone na ta način pomembno prispevajo h gospodarski rasti ter ustvarjanju delovnih mest in tehnoloških inovacij na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,« so še poudarili.

Novi znak tudi v Škofji Loki

Na semafor v Škofji Loki v križišču za Frankovo naselje iz smeri Godešiča je že dober mesec pritrjen nov znak, ki omogoča zavijanje desno pri rdeči luči.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Na cestah v upravljanju Direkcije RS za infrastrukturo sta na Gorenjskem trenutno dve križišči, kjer lahko zavijemo desno ob rdeči luči. Poleg omenjenega v Škofji Loki se na

Laborah v Kranju, so sporočili z direkcije. Ob tem poudarjajo, da lahko voznik na križišču zavije desno pri rdeči luči na semaforju zgolj, če to dovoljuje prometni znak z zeleno puščico, postavljen ob rdeči luči. Voznik se mora prepričati, da to lahko stori

varno, pozoren mora biti na morebitne pešce in kolesarje, obenem pa se mora zavedati, da imajo drugi vozniki prednost pred njim.

Zavijanje omogočeno, ni pa obvezno

Voznik se mora prepričati, da to lahko stori varno, pozoren mora biti na morebitne pešce in kolesarje, obenem pa se mora zavedati, da imajo drugi vozniki prednost pred njim. Sicer na direkciji ugotavljajo, da novo prometno pravilo generalno pripomore k izboljšanju pretočnosti prometa, obenem pa tovrstna prometna ureditev zahteva upoštevanje številnih dejavnikov: od števila in hitrosti vozil in preglednosti, predvsem pa prisotnosti ranljivejših skupin, kot so pešci, šolarji in kolesarji ter osebe z omejeno

mobilnostjo. Kot še poudarjajo na direkciji, te zainteresirana javnost pri novih predlogih lokacij vse preveč zanemarja, saj lahko vozniki v fazi vključevanja oziroma vožnje desno ob rdeči luči na semaforju spregledajo pešca ali kolesarja. Obenem so tudi pri tovrstnih prometnih ureditvah prisotne napake voznikov, ki predhodno ne preverijo, ali je smer prosta. Postavitev omenjene prometne signalizacije ne more biti izvedena avtomatično, saj je zagotavljanje varnosti prioriteta. Predloge za postavitve prometnih znakov, ki omogočajo zavijanje desno ob rdeči luči, lahko direkciji poda širša, zainteresirana javnost. Podani predlogi morajo prestati inženirsko presojo in prej našteje dejavnike, so nam še povedali na direkciji.

Znak za dovoljeno zavijanje desno ob rdeči luči na Trati

/ Foto: Primož Pižulin

Višje cene čiščenja greznic

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Cerklje – Z julijem so v občini Cerklje v veljavo stopile nove cene storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami. Komunala Kranj je izračun za prihodnje obdobje pripravila in poslala v potrditev občinskemu svetu že spomladi; glede na to, da so bili na seji izraženi pomisleki o predlaganem zvišanju cen, je bila obravnava prekinjena in se je nadaljevala v juniju. Kot so pojasnili v komunalnem podjetju, na ceno storitev najbolj vplivajo strošek prevzema blata, amortizacija delovnih sredstev in pogonsko gorivo ter stroški dela, upošteva pa se tudi predvideno število novogradenj na območjih, kjer še ni kanalizacije, in načrt priključevanja na kanalizacijsko omrežje.

Posebno veliko pozornosti je vzbudila nova cena omrežnine, ki je od dosedanje višja za 377 odstotkov. Razlog je v poenotenju cene za gospodinjstva, ki so priključena na kanalizacijski sistem, in za tiste, ki imajo greznice ali male čistilne naprave, na izračun same cene pa so vplivala zlasti vlaganja v Centralno čistilno napravo Kranj, so izvedeli cerkljanski občinski svetniki. Podžupana pojasnila niso prepričala, zato ni podprl predlagane cene omrežnine 3,32 evra na mesec (s poračunom brez DDV). Za storitev prevzema blata, amortizacija delovnih sredstev in pogonsko gorivo ter stroški dela, upošteva pa se tudi predvideno število novogradenj na območjih, kjer še ni kanalizacije, in načrt priključevanja na kanalizacijsko omrežje.

Nadaljujejo asfaltiranje ceste na Osolnik

Medvode – Občina Medvode začenja novo fazo asfaltiranja ceste Sora–Osolnik. Investicija obsega asfaltiranje 550 metrov dolgega odseka od konca že obstoječega asfalta spodnjega dela ceste v smeri proti objektu Osolnik 1. Gre za eno izmed prioritarnih investicij, ki jih je predlagala Krajevna skupnost Sora. Na Občini Medvode si prizadevajo, da skladno s finančnimi zmoglostmi asfaltirajo čim več makadamskih cest na območju Polhograjcev. Dela bo izvedlo podjetje Gorenjska gradbena družba, njihova pogodbena vrednost pa je slabih 155 tisoč evrov. Dela bodo zaključena predvidoma do konca poletja. Vzpostavljena bo delna zapora ceste z občasnimi popolnimi zaporami.

V Medvodah sedem občinskih nagrajencev

Rdeča nit slavnostne seje ob občinskem prazniku Občine Medvode so bili mostovi v različnih oblikah in simbolnih pomenih.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Minulo sredo, večer pred občinskim praznikom – rojstnim dnevom Jakoba Aljaža, so se v Medvodah s podelitvijo občinskih priznanj poklonili občanom, ki s svojim delom aktivno sooblikujejo skupnost.

Naziv mladi up Medvod je prejel Andraž Babšek (v njegovem imenu je priznanje prevzela babica Irena Babšek), medalji Občine Medvode Sonja Porenta in Zvonka T Simčič. Podeljene so bile tudi štiri plakete Jakoba Aljaža, ki so jih prejeli Urška Djukić (priznanje je prevzela mami Lučka Djukić), Vanja Ločniškar, Ivan Špenko in skupina Metalsteel. Komisija za priznanja Občine Medvode je letos tako podelila sedem priznanj, kar pet nagrajencev s področja kulture, njeno delo pa je predstavil predsednik Roman Veras. Župan Nejc Smole se je v nagovoru zahvalil vsem letošnjim prejemnikom priznanj in poudaril pomen skupnosti ter družbenih vrednot današnjega časa. »V družbi ima vsak član svojo vlogo. Morebiti ta ni najbolj izpostavljena, a vsakdo

Letošnji občinski nagrajenci v Medvodah skupaj z županom Nejcem Smoletom

/ Foto: Peter Košenina

jo ima. Biti del skupnosti torej najprej prinaša odgovornosti. Ko te odgovornosti sprejememo in jih živimo, takrat lahko šele pridejo pričakovanja. Ljudje, ki tako živijo, ne bodo nikoli svojih ozkih interesov postavili pred skupnost. Da se tega zavedajo, so s predanim delom, vsakdo na svojem področju, pokazali tudi naši današnji nagrajenci. Od tistih, ki so v cvetu mladosti in up Medvod, do tistih, ki za

skupnost delate že praktično desetletja. Iskreno in iz srca: hvala vam za to! Vi in še mnogi drugi, ki skupnost živite, ste najboljši garant in včasih tolažba, da bodo vrednote, na katerih je utemeljena sleherni družbena skupnost, preživele tudi čas uničujočega individualizma in egoizma,« je med drugim povedal Smole.

V kulturnem programu slavnostne seje občinskega sveta so sodelovali Godba

Medvode, skupina Metalsteel, violinistka Anja Bukovec in vibrafonist Inti Pucihar. Rdeča nit prireditve so bili mostovi v različnih oblikah in simbolnih pomenih. Po zaključku slavnostne seje je sledilo slovesno odprtje nove brvi za kolesarje in pešce čez reko Savo. Dogodki ob tej novi pridobitvi so se zvrstili še v soboto in se zaključili s koncertom Nine Pušlar, ki je v Medvode privabila množico obiskovalcev.

Investicije v šoli v Železnikih

Na Osnovni šoli Železniki so izvedli akustično oblogo jedilnice, poleg tega pa bodo med počitnicami dogradili plezalno steno in uredili dodatno učilnico, saj bo en razred prvošolcev več.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Na Osnovni šoli (OŠ) Železniki bodo v novo šolsko leto vstopili z več pridobitvami. Minuli teden so že izvedli akustično oblogo jedilnice. Kot je pojasnila ravnateljica Monika Čemažar, bo jedilnica tako postala topel prostor, ki bo omogočal kulturno uživanje hrane pa tudi izvedbo raznih dogodkov in skupinsko delo, kar doslej ni bilo mogoče, saj je bil hrup šestkrat prekoračen. Izvedba akustične obloge je stala 23 tisoč evrov in jo bo financirala Občina Železniki, deloma iz participativnega proračuna.

Lotili so se tudi že urejanja dodatne učilnice, saj bodo v novem šolskem letu namesto dveh imeli tri

oddelke prvega razreda. V šoli imajo po besedah ravnateljice sicer dovolj učilnic, a dve namenjajo predšolski vzgoji. Novo učilnico bodo tako pridobili s preureditvijo čitalnice. »Dodatni prvi razred bomo namestili v istem nadstropju kot ostala prva razreda, kar pomeni, da bomo en drugi razred preselili nadstropje višje in posledično en peti razred v učilnico v bivši čitalnici,« je razložila ravnateljica in dodala, da gre za začasno rešitev. Z občino so se dogovorili, da čitalnico odstopijo za dve leti. Kot je dejala, bo v tem času treba poiskati dolgoročno rešitev, v dogovoru z občino pa iščejo rešitve za vrtčevska oddelka, s čimer bi nato v šoli pridobili učilnice.

Hkrati z dodatno učilnico bodo preuredili tudi nekdanjo računalniško učilnico v t. i. sejno sobo, ki bo namenjena tiskemu delu, sestankom, izvajanju dodatne strokovne pomoči učencem ... Zelo tudi pogrešajo večji prostor za srečevanje in delo učiteljev – zbornico. »V drugem nadstropju bomo tako uredili prostor, namenjen shrambi materiala in pripomočkov za pouk na razredni stopnji ter skupnemu načrtovanju pouka za učiteljice razrednega pouka,« je pojasnila Čemažarjeva in dodala, da vse investicije financira občina.

Predvidoma konec julija ali v začetku avgusta se bo začela tudi dograditev plezalnih površin v šolski telovadnici, za kar jim je občina odobrila

V jedilnici OŠ Železniki je bil hrup šestkrat prekoračen, zato so izvedli akustično oblogo sten in stropa. / Foto: Gorazd Kavčič

15 tisoč evrov sredstev participativnega proračuna. Ker se je izkazalo, da to ne zadošča za celostno nadgradnjo obeh plezalnih sten, so lokalni plezalci v sodelovanju z OŠ sprožili zbiralno akcijo in zbrali blizu 18 tisoč evrov. Kot je pojasnil trener plezanja in učitelj športa Aleš Jensterle, bodo z dograditvijo velike in male plezalne stene pridobili približno 55 kvadratnih metrov dodatnih plezalnih površin. »Vse skupaj bo stalo 25 tisoč evrov brez oprimkov, volumnov in blazin. Obstaja še možnost, da malo

steno potegnemo čez rob stene v telovadnico, a bomo počakali do jeseni, saj moramo prej dokupiti še oprimke in volumnne za steno ter blazine, kar bo tudi zajeten finančni vložek,« je pojasnil Jensterle. Upajo tudi na finančno pomoč Direkcije RS za vode. Dograditve plezalne stene so se namreč lotili zaradi izgube naravnega plezališča pod Sušo, kjer direkcija gradi zadrževalnik vode v sklopu poplavne zaščite Železnikov.

V prihodnje sicer po napovedih ravnateljice nameravajo pridobiti vso

dokumentacijo za prezračevanje šolskih prostorov in dela v roku dveh let tudi realizirati. »V načrtu imamo še zaključek lanskega projekta – obnovo mansarde in ustrezno ureditev prostorov za poučevanje predmetov s področja tehnike. V naslednjem šolskem letu bomo začeli tudi pregled že izdelanih načrtov za preureditev in dograditev šolskih prostorov in pripravo nove dokumentacije, saj zaposleni nimamo prostorskih pogojev za načrtovanje dela in pripravo na pouk,« je napovedala.

Morda so pa podobe tiste, ki izbirajo

V Mali galeriji Likovnega društva Kranj je do konca julija na ogled razstava digitalnih kolažev in grafik likovnega umetnika in fotografa Bruta Carniollusa iz Radovljice. Naslov razstave Zbiralec podob spodbuja k vstopu v galerijo, predstavljene podobe nam ostanejo v spominu, ko izstopimo iz nje.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Brut Carniollus, to umetniško ime zadnjih trinajst let uporablja Borut Grce, je član Likovnega društva Kranj in tudi slovenskega stanovskega združenja. Svojo ustvarjalno pot je začel kot fotograf, z razvojem digitalne tehnologije pa ga je vedno bolj začela zanimati tudi likovna umetnost. V središče njegovega ustvarjanja sta namreč stopila digitalni kolaž in digitalna grafika. »Danes so digitalnemu ustvarjalcu na voljo različna orodja, ki omogočajo številne postopke, tehnike, stile ... Orodja na računalniku s pridom uporabljam, pri tem pa se trudim, da ne pretiravam. Treba je imeti pravo mero. Gre za to, da v pravem trenutku uporabiš pravo orodje,« je dejal, ko je lani razstavljal v domači Radovljici. V zadnjem letu je svoja dela predstavil na več skupinskih razstavah, samostojno na Madžarskem, na oni

strani Karavank, v Celovcu, prejšnji mesec na Ekonomski fakulteti ... Kot je povedal, tokrat v Kranju predstavlja dela, ki so nastala v zadnjih dveh letih.

Med podobami, ki jih zbirajo in običajno predstavlja v večjem slikarskem formatu, v prvi vrsti izstopajo portreti. »Seveda me zanimajo različni motivi, vedno me pritegne kaj novega, prav tako včasih razvijem kakšno novo tehniko. Že naslov razstave Zbiralec podob, ki sem ga povzel po svoji lanski madžarski razstavi pa pojasnjuje moj način dela – zbiranje podob,« pojasnjuje umetnik. »Pravzaprav neopaženo fotografiram in s tem zbiram material za nadaljnje delo. Uporabljam tudi podobe s spleta, pri čemer je bistveno, da je posnetek kvaliteten in je hkrati tudi nekaj posebnega. Preprosto me mora pritegniti. Potem se začne moj ustvarjalni proces, za katerega nikoli ne vem, kam me

bo pripeljal. Včasih preseneči tudi mene samega.«

Portreti, ki ostanejo v spominu

Kot pove Brut Carniollus, posnetek oziroma podoba pomenita okrog deset odstotkov slike, je šele točka, ko se začne delo, plastenje, včasih v kontekstu podobe, včasih povsem zunaj njega. Digitalizirane podobe potem odtiskuje na različne podlage, v zadnjem času najpogosteje na slikarsko platno, saj se mu to zdi tudi najbolj vzdržljiv in obstojen material.

Kot k razstavi zapiše umetnostna zgodovinarica Saša Bučan, Brut Carniollus s tehniko digitalnega kolaža in digitalne grafike že vrsto let zapisuje številne podobe posameznikov, znancev in neznancev, ki skozi ustvarjeno nadnaravno veliko podobo postajajo tudi naši znanci. »Ko se obrnemo proč, ko zapustimo prostor galerije, podobe ostajajo

Brut Carniollus med svojimi izbranimi podobami / Foto: Igor Kavčič

v naši zavesti in se neprestano vračajo vanjo. Način, kako se Brut loteva interpretacije vsake posamične podobe, je na neki način postal tudi njegov zaščitni znak, signatura in težko bi spregledali podobe in se ne spomnili tistih, ki smo

jih v preteklosti že videli, pa čeprav pretečejo meseci ali celo leta – podobe se zasedirajo v nas,« poudarja Saša Bučan in v nadaljevanju opiše portrete: »Nadnaravno veliki obrazi, ki strmiijo v nas pogosto v živahnem, nezemeljskem koloritu,

polni neke nedoumljive lepote, včasih srhljivo hladni spet drugič tako poznano topli, ženske ali moški, brezimne osebe.« Ko si ogledujemo obraze na stenah v Mali galeriji, morda dobimo celo občutek, da so portreti izbirali umetnika.

Kresnice tokrat na Stari Gori

V nedeljo bodo na Stari Gori v občini Sveti Jurij ob Ščavnici drugič podelili pesniško nagrado kresnice. Znanih pet nominiranih zbirk.

IGOR KAVČIČ

Kropa – Potem ko so lani ta čas prvo nagrado kresnice pesnici Cvetki Bevc za zbirko Sled ognjenega svinčnika podelili v Kropi – rojstnem kraju pesnice Kristine Šuler – bo tokrat podelitev te nagrade potekala na Stari Gori v občini Sveti Jurij ob Ščavnici. V tamkajšnji šoli je namreč Kristina Šuler kar četrto stoletja živela, učila in ustvarjala.

Teja Goli, Ana Cecilia Prenz Kopušar, David Bandelj in Robert Titan Felix je tako za nagrado nominirala pet zbirk, izmed katerih bo izbrana letošnja lavreatka oziroma lavreat. To so: Tina Jesenko za zbirko Lege telesa, Petra Koršič za Granatno, Irena Pajnik Beguš z zbirko Za vse Ane na vmesnih postajah, Tom Smith za Zvezde s teboj in Dragomila Šeško za Glas ognja in ledu. Zmagovalka oziroma zma-

Na podelitvi bodo pesmi iz svojih zbirk brali nominirane pesnice Tina Jesenko, Petra Koršič, Irena Pajnik Beguš in Dragomila Šeško ter pesnik Tom Smith.

Žirija je na drugi natečaj, ki so ga ustanovili in ga pripravljajo v gibanju Kultura – Natura Slovenija, skupaj prejela 18 prijav. Pet del je bilo izločenih zaradi nezadostnega obsega, tako je bilo pregledanih in ocenjenih 13 zbirk, ki so nastale izpod peres 11 različnih avtorjev. Žirija za pesniško nagrado v sestavi Albina Čeplak,

govalec bo prejel malo plastiko kiparke Sabe Skaberne (ciklus Bube, kresnice in ostala čudovita bitja).

Razglasitev najboljših zbirk bo 16. julija, na predvečer obletnice rojstva pesnice Kristine Šuler, ob 18. uri na Stari Gori. Nagrajena zbirka bo objavljena predvidoma jeseni 2023, predstavljena pa bo v Kropi.

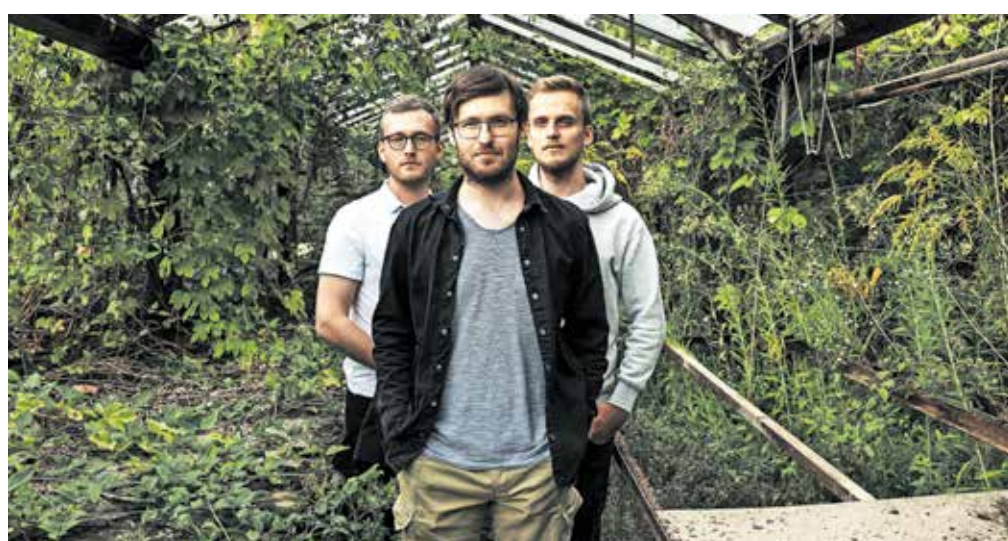
Od klasike k filmu Erotikon

V drugem delu 28. Festivala Bled se v prihodnjih dneh obeta še sedem raznolikih koncertnih večerov.

IGOR KAVČIČ

Bled – Dogajanje na letošnjem Festivalu Bled se v tem tednu počasi preveša v drugo polovico. Za nami je osem koncertnih večerov, sledi naslednjih sedem, ki podobno kot v prvem festivalnem delu obetajo žanrsko zelo raznolike glasbene večere.

V prihodnjih dneh bo najbolj živahno festivalsko dogajanje v Grand hotelu Toplice. Že jutri bo tu koncert z naslovom Romantičen spoj glasbe in čipke. Nastopili bodo violinist Andrei Provotorov, sopranistka Martina Robinšak in pianistka Maja Tajnšek z glasbo Mozarta, Čajkovskega, Masseneta, Kogoja, Rahmaninova, Faureja, Dvoraka in Straussa. Originalne idrijske čipke bo predstavila Tina Koder Grajzar. V petek bo v cerkvi sv. Martina sledil koncert violinskega ansambla Festivala Bled, v katerem igrajo odlični mladi violinisti pod vodstvom Sandorja Javorkaia, ki že od vsega začetka vodi enega mojstrskih tečajev na festivalu. Dogajanje se bo v soboto znova preselilo na hotelski oder. Nastopil

Trio Firšt različne glasbene zvrsti predstavlja na zelo izviren način. / Foto: arhiv Festivala Bled

bo Cedež kvartet, v katerem igrajo štirje odlični violončelisti, Ema Krečič, Zala Vidic, Izak Hudnik in Nejc Rupnik.

Bratje Firšt – Miha (kontrabas), Peter (trobenta) in Leon (kompozicija in klavir) – bodo v ponedeljek pod naslovom Summertime na hotelskem odru izvajali džezovske standarde, baročne sonate, Leonove kompozicije in slavne romantične skladbe ter izvirne priredbe Bachove Tokate in fuge v d-molu, Ravelovega Bolera in drugih uspešnic. Prihodnji torek pa bodo na velikem odru

Festivalne dvorane pripravili navdušujoč glasbeno-gledališki sprehod skozi eklektičen koncertni spored, ki postavlja nove mejnike tehnične virtuoznosti in džezovske invencije, norčavo predeluje znane napeve iz repertoarja evropske klasične glasbe in jih povezuje z elementi standupa ter v njih radovedno išče elemente glasbenega humorja in spektakla. V sredo bo sledil koncert primorske kantavtorske legende Iztoka Mlakarja, katerega koncert je bil razprodan že pred začetkom festivala.

Kot se je festival začel z nemim filmom in glasbo v živo, se bo na podoben način 20. julija tudi zaključil. V okviru festivala bo namreč na sporedu film Erotikon, ki ga je češki režiser Gustav Machatý posnel leta 1929 z našo filmsko divo Ito Rino. Partitura za živo glasbo ob filmu je po naročilu Slovenske kinoteke napisal skladatelj in pianist Andrej Goričar. Igral bo sedemčlanski sestav Orchestra of the Imaginary. Ves čas festivala bo v avli Festivalne dvorane na ogled razstava avstrijske umetnice Barbare Scheickl.

Vrnitev Janežiča, prvak Ferlan

Gorenjski obračun na državnem atletskem prvenstvu je v teku na štiristo metrov z osebnim rekordom dobil triglavan Rok Ferlan. Po petnajstih mesecih odsotnosti zaradi poškodbe znova tekmuje Luka Janežič.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Pretekli konec tedna je v Velenju potekalo odprto državno prvenstvo v atletiki. Na njem je nastopil tudi Vodičan Luka Janežič, član Kladaivarja. To je bila njegova druga tekma po vrnitvi po hudi poškodbi ahilove tetive.

Prvo je imel nekaj dni prej – po 485 dneh trdega dela in vere v vrnitev. Na 34. atletskem mitingu za mednarodno ligo Atletske zveze Slovenije v Novem mestu je zmagal v teku na 400 metrov (47,77), v katerem je državni rekorder. Na državnem prvenstvu je v zanimivem, gorenjsko obarvanem obračunu v tej disciplini končal na tretjem mestu (47,37). Po dolgem času je znova okusil tekmovalni ritem. Eden najboljših slovenskih atletov se je huje poškodoval marca lani na

Rok Ferlan je novi državni prvak v teku na štiristo metrov.

/ Foto: Gorazd Kavčič

balkanskem prvenstvu v Istanbulu. Sledili sta operacija in dolgotrajna rehabilitacija. Optimističen je bil že pozimi, ko smo ga po enem letu od poškodbe srečali na svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju v Planici,

kjer si je prišel ogledat predvsem tekaški del. Za zimski del sezone fizično še ni bil dovolj pripravljen, da bi tekmoval. Je pa že takrat računal na vrnitev poleti. »Ne hitim z načrti za velike tekme. Rehabilitacijo sem začel takoj po operaciji. Treninge na 90, 100 odstotkih pa imam šele zadnji mesec. Bil sem na tritedenskih pripravah na Tenerifu, kjer sem naredil res velik napredek, začel s pravimi atletskimi treningi. Bilo je težko, šel sem čisto od začetka,« je povedal takrat. Veliko treninga je na začetku opravil tudi v vodi. Vrnil se je po zanj najhujši poškodbi v karieri, za kar je potreboval veliko časa, veliko volje. »Upam, da sem pri poškodbah izpolnil bonus. Težav pri treningu že kar nekaj časa nimam več in lahko treniram 'na polno'.

Luka Janežič je vesel, da lahko znova tekmuje. / Foto: Gorazd Kavčič

Ženski rekord na Stari vrh

S 23. izvedbo kolesarskega vzpona iz Poljan na Stari vrh se je začela trinajsta sezona Pokala polanskih puklov.

MAJA BERTONCELJ

Poljane – Sezona Pokala polanskih puklov je odprta. Prvi vzpon je bil iz Poljan na Stari vrh. V nedeljo je pote-

in 31 sekundah. Prepričljivo je ugnala vso konkurenco. Druga je bila Ajda Opeka (35:34, KD Branik Maribor) in tretja s časom 37:12 Lucija Knez. Dean Bratuš je slavil z

Gorenjka Laura Šimenc je v nedeljo na Stari vrh kolesarila četrti zmagi naproti. Postavila je tudi ženski rekord proge.

/ Foto: Maja Bertoncej

kal v 23. izvedbi. Na startu je bil 101 kolesar.

Trasa, dolga deset kilometrov in z višinsko razliko 650 metrov, ponuja čudovite razglede, ki so bili v lepem, sončnem vremenu še toliko lepši. Dobro so že znani zmagovalcema. Dean Bratuš (TUŠ Team) in Laura Šimenc (Team De Rosa Santini) sta bila najhitrejša že četrtič. Amaterska kolesarka iz Stražišča je postavila tudi nov ženski rekord. Ura se je ustavila pri 28 minutah

odličnim časom 25:24, moški rekorder pa s 23:37 ostaja Italijan Andrea Calza. Drugo mesto je osvojil Nejc Čenčič (26:01, Domel), tretji je bil Tilen Černigoj (26:17) iz Izvira Vipava.

Organizatorji iz ŠD Poljane, kolesarske sekcije Indu team, razmišljajo že o 24. izvedbi vzpona, morda že na daljši trasi s ciljem pri koči na Starem vrhu. Trinajsta sezona Pokala polanskih puklov pa se bo nadaljevala z vzponom na Pasjo ravan.

Pred evropskim izzivom

V četrtek bodo na sporedu prve tekme uvodnega kroga kvalifikacij za konferenčno ligo, v katerih bodo po letu 2021 znova nastopile Domžale. Ob Kamniško Bistrico prihaja malteški Balzan.

DAMIJAN RIFL

Domžale – Priprave na novo sezono – ta bo po letu dni premora znova evropska – so Domžalčani s tekmo proti Jadranu iz Dekanov (1 : 1, za rumene je zadel Gašper Černe) sklenili minuli petek.

»Po tekmi s Primorci so fantje dobili prost dan, v nedeljo dopoldan pa smo se znova zbrali. Energija je prava, vselimo se novega evropskega izziva,« nam je pred četrtkovo tekmo, ki se bo začela ob 19. uri, povedal trener Simon Rožman, ki že ima izkušnje z Balzanom. Na klopi NK Domžale je namreč izkušeni trener sedel

tudi julija 2019, ko so Domžalčani v prvem krogu kvalifikacij za ligo Evropa dvakrat opravili prav s tem malteškim tekmeccem. »Obe tekmi sta bili zelo napeti. Sploh prva, ki smo jo takrat igrali v gosteh. V štirih letih je na obeh straneh prišlo do številnih sprememb, tako da primerjava ni povsem na mestu. Vsekakor pa nam bo zaradi pretekle izkušnje, predvsem v gosteh, lažje,« razmišlja Rožman in opozarja na malenkosti. »Te bodo odločale, sploh ob prekinitvah. Tekmeci imajo v svojih vrstah nekaj posameznikov, ki so nevarni iz različnih položajev. Na takšnih tekmah

odloča disciplina,« je še poudaril trener, ki v vrstah tekmecev pričakuje le nekaj nogometašev, ki so jim nasproti stali že pred štirimi leti.

Zaupajo in verjamejo

S tekmecci ima izkušnje tudi športni direktor NK Domžale Senijad Ibričić, ki je bil pred štirimi leti strelec enega izmed golov na prvi tekmi. »Sem optimist. Ne smemo biti lahkomiselni, odločni pač. Samozavestno vstopamo v novo sezono, cilj je napredovanje v naslednji krog. Zaupam in verjamem v moštvo!« napoveduje Ibričić, ki je takoj po zaključku lanske sezone zavihal

Domžalčani (v rumenih dresih) so pred evropsko sezono odigrali pet pripravljalnih tekem, zadnjo minuli petek v Lukovici proti Jadranu iz Dekanov. / Foto: Lado Vavpetič, NK Domžale

rokave in uredil kadrovske zadeve. Iz Domžal so odšli štirje nogometaši, Matej Podlogar (odslej bo pomočnik trenerja) in Slobodan Vuksta končala karieri, prišlo pa

je pet novih mladih fantov, ki so se – tako Ibričić in Rožman – zelo dobro vključili v mlado rumeno družino.

Povratna tekma Domžalčane na Malti čaka 18.

julija, v primeru zmage pa bo njihov tekmecc v drugem krogu kvalifikacij 27. julija in 3. avgusta bodisi lihtenštajnski Vaduz bodisi beloruski Neman Grodno.

PLANINSKI IZLET: MONTE PISIMONI

Le kje gre pot

Ko se peljemo proti Tolmeču/Tolmezzu, je Monte Pisimoni vrh na desni strani, pred krajem Mužac/Moggio Udinese. Ko ga gledamo s ceste, je videti neprehoden in strm. A čez njegova pobočja se vije izjemno lepo speljana pot, ki je izrazito strma.

JELENA JUSTIN

Današnja tura nas bo popeljala v Karnijske Alpe, v Italijo. Obiskali bomo izraziti in mogočni Monte Pisimoni, ki mu v slovenskem jeziku rečemo Počimunih. Kljub skromni nadmorski višini, 1880 m, je vzpon čudovito gorniško dejanje, saj je izhodišče nizko in premagamo precejšnjo višinsko razliko. Gora zaključuje jugozahodni greben, ki se preko Zuc dal Bora in Monte Crostisa vleče čez Monte Pisimoni, severno nad dolino Bele. Pobočja gore so strma, speljana pod in med stenami, po ličnih policah, ki jemljejo dih. Pretkano se vije čez na videz neprehodno pobočje.

Izhodišče vzpona je vasica Ovedasso, iz Kranja

oddaljena 120 km. Peljemo se skozi Trbiž, mimo Pontebbe, mimo Kluž proti Mužacu, ko nas smerokaz usmeri desno na vzpenjajoče se cesto, ki na nekaj mestih preči poglobljeno odvodnjavanje vode. Parkiramo v centru, na primernem mestu. Po cesti se odpravimo proti zahodu, do križišča, kjer se navzgor odcepi asfaltirana cesta. Pred nekaj tedni so bili na ograjenih travnikih maremsko-abruški ovčarji, veliki beli pastirski psi. Kmalu na drevesu zagledamo prvi smerokaz Monte Pisimoni, ki nam obljublja 3 ure in 30 minut vzpona. Gre za pot št. 423, imenovano Via alta CAI Moggio. Pot svojo strmino pokaže že na samem začetku in pravzaprav traja do zadnje tretjine poti. V

začetnem delu poteka skozi mehak, borov gozd, skozi travnato pobočje, strmo navzgor. Naprej zavija izrazito navkreber, potem zavija levo in se približa skalni pregradi. Ob skalah se obrne v desno, išče atraktivne prehode. Pot po policah preči nekaj izrazitih grap, nato pa se spet obrne v levo, preči pobočje in se ustavi pred izrazito skalnato grapo. Po grapi se strmo povzpemo in dosežemo travnato pobočje, kjer se strmina malce umiri. Za nami se na poti kažejo čudoviti razgledi na dolino reke Bele, na Monte Amariano, Monticello, na Creto Grauzario in Monte Sernio. Preko travnatega vršnega dela nas čaka še slabih 300 višinskih metrov do razglednega vrha gore.

Z vrha se nam odpre izjemen razgled na Zuc dal Bor, Monte Crostis, na Monte Plananizzo, na Creto Grauzario, Monte Sernio, Monticello, Monte Amariano, Mnte Festo, San Simeone, v ozadju se pokaže tudi najvišji vrh Karnijcev, Monte Coglians. S kančkom sreče in jasnim dnevom vidimo tudi Dolomite.

Z vrha sestopimo na drugo stran, čez goro, v smeri Zuc dal Bora, še vedno po poti 423. Sestop do škrbine zahteva od gornika nekaj previdnosti, saj je teren ponekod skalnat, malce »poškodran« in strm.

Z vrha se odpre razgled na Monte Crostis, Zuc dal Bor, Cozzarell, Monte Chiavals.

Čudovite police, preko katerih vodi pot vse bolj proti vrhu Monte Pisimonija

Stezica nas vodi v levo. Škrbina je neizrazita in tam je, sredi gozda, razcep poti: leva pot vodi na Monte Crostis in naprej proti Zuc dal Boru, mi pa zavijemo desno in precej dolgo prečimo strma travnata pobočja, visoko nad reko Rio Simon. Do škrbine Forcella di Jame, na višini 1350 m, prečimo, nato pa se pot začne strmo spuščati proti dolini Bele. Najprej dosežemo planino Stavoli Breis, 1146 m n. m., nato še planino Stavoli Costalunga, 1011 m n. m.,

nazadnje še planino Stavoli Sacout, 820 m n. m. Malce pod zadnjo planino se priključimo poti številka 424. Pot, ki poteka izrazito proti jugu, začne obračati v desno in mimo planine Stavoli Rauni, 633 m n. m., dosežemo cesto, ki iz Rovareda vodi proti vasi Ovedasso. Točno tam, kjer je izrazito širok kanal za odvodnjavanje vode. Po cesti, približno dober kilometer, se sprehodimo nazaj do vasi Ovedasso, kjer smo zjutraj začeli turo.

Ko se s ceste zazremo v pobočja in strmino nad seboj, bomo šele dojeli, kako lepo turo smo naredili.

Turo bi označila kot zahtevno, saj je vzpon precej strm, ponekod izpostavljen, izpostavljen je tudi sestop, kjer je potreben stabilen in trden korak. Tura za gorniške sladokusce!

Nadmorska višina: 1880 m
Višinska razlika: 1500 m
Trajanje: 7–8 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled s ceste navzgor na Monte Pisimoni. Vrh je skrit zadaj. Mi zna kdo povedati, kje gre pot? / Vse foto: Jelena Justin

Krog ob slovenski meji, 3. del

SLAVKO ZUPANC

Tretji dan smo se iz Branika, ki leži ob reki Branici v Vipavski dolini pričeli vzpenjati mimo gradu Rihemberk proti Komenskemu Krasu. Klanec je dolg štiri kilometre s povprečnim naklonom šest odstotkov. Nadaljevali smo skozi Komen,

Gorjansko, mimo Pliskovice do Dutovelj. Po krajšem premoru smo pot nadaljevali skozi Tomaj, Križ, Šmarje, Sežano, mimo Lipice, kjer so se nekateri odločili za krajši ogled kobilarne. Nadaljevali smo mimo podzemne jame Vilenica do naselja Lokev, kjer nas je pri obrambnem stolpu Tabor,

v katerem je vojaški muzej, čakal kombi. Za malico smo si privoščili dobrote iz Pršutarne Lokev.

Po malici nas je pot vodila pod avtocesto in nato po lokalni cesti mimo Škocjanskih jam, skozi Matavun in nato nas je pričakal 10-kilometrski klanec s povprečnim naklonom približno pet odstotkov skozi naselja Vareje, Ostrovica do vasi Artviže, nad katero je cerkev sv. Socerba, ki je najvišji vrh Brkinov (817 m n. m.). Naslednjih 10 kilometrov smo kolesarili po lepi asfaltirani neprometni cesti, ki je speljana po planoti na višini več kot 700 metrov in vodi skozi vasi Mrše, Orehek, Tatre, Rjavče, Gabrk. Uživali smo v čudovitih pogledih na gričevnato pokrajino. Nekoliko pred naseljem Pregarje se je začela cesta spuščati skozi

Zajelšje, Tominje proti Ilirski Bistrici. Navigacijske naprave so nas za zadnja dva kilometra usmerile na koložev čez travnike in strmo navzdol skozi gozd naravnost proti današnjemu cilju, turistični kmetiji v kraju Brce pri Ilirski Bistrici. Pot je primerna bolj za gorske kolesarje. Izkazalo se je, da smo izbrali slabo, saj so morali nekateri del poti prepeščititi. Naokoli skozi Ilirsko Bistrico bi bilo sicer pet kilometrov dlje, a po lepi asfaltirani cesti. Tudi kombi so Google zemljevidi usmerili na omenjeno pot čez travnike in gozd. Še dobro, da je šoferja še pravočasno ustavil prijazen domačin in mu povedal, da pot ni prevozna z avtom, kaj šele s kombijem in prikolico.

Sam uporabljam sodobnejši kolesarki

GLASOVA KOLESARJENJA

Video Relive z označeno točko, kjer je posneta fotografija

/ Foto: Slavko Zupanc

računalnik Garmin, ki je povezan z aplikacijo Garmin Connect na telefonu. Po zaključenem kolesarjenju se v Garmin napravi shrani dejavnost (Activity) s podatki o prevoženih poti. Dejavnost se iz naprave Garmin samodejno prenese v aplikacijo Garmin Connect na telefonu. V Garmin Connect imam vključene povezave s

Stravo, Relive, Bikemap in še nekaterimi drugimi programi, tako da se podatki avtomatsko sinhronizirajo še v vse povezane programe. Če koga zanimajo poti, ki smo jih prevozili, so na spletni strani www.potepinko.si povezave do Garmin Connect in Relive, kjer je pot prikazana kot video z dodanimi fotografijami.

Vinograd na Krasu in Pliskovica v ozadju / Foto: Slavko Zupanc

Prostovoljstvo nas drži pokonci

Nina Arnuš, Zavod Tri

Prostovoljke in prostovoljci so bistveni za delovanje gorenjskih nevladnih organizacij. Brez njih ne bi bilo taborjenj, gasilskih veselje, medgeneracijskih aktivnosti, fotografskih krožkov, pravljic za otroke, čebelarstva ... Številke o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji so res impresivne. Leta 2021 je bilo skupno število prostovoljcev in prostovoljk 188.520, opravili pa so 9.503.591 ur prostovoljskega dela, največ na področju socialnega dela – kar 58,9 odstotka, sledi področje vzgoje in izobraževanja – 10,3 odstotka ter

kulture in umetnosti s 7,4 odstotka prostovoljskih ur. Če je vrednost posamezne prostovoljske ure ocenjena na 10 evrov, potem so prostovoljke in prostovoljci v letu 2021 opravili delo v vrednosti 95.035.910 evrov! V tokratni izdaji Nevladniškega lista, ki smo ga pripravili na stičišču Grozd NVO Gorenjske, naprej pišemo o mladinskem prostovoljstvu. Mladi s svojim aktivnim sodelovanjem in predanostjo soustvarjajo boljši svet. Mladi nikakor niso pasivni potrošniki in zgolj opazovalci sveta. Ker nevladne organizacije v največji meri organizirajo prostovoljsko delo, prispevajo

pomemben delež pri ohranjanju duševnega zdravja mladih, predvsem v fazi preventive, prepoznavanja stisk in nudenja »psihološke prve pomoči« ter nadaljnega usmerjanja mladih do ustrezne strokovne pomoči.

Prostovoljci in prostovoljke skrbijo tudi za ohranjanje pomembne čebelarstva tradicije. Skrbijo za prenos znanja na mlade in ozaveščajo ljudi o pomenu čebelarstva in biotske raznovrstnosti, kar bo ohranilo naše čebele in druge žuželke opraševalke.

Na stičišču Grozd NVO Gorenjske smo že tretjič podprli partnerske projekte gorenj-

skih društev s področja medgeneracijskega sodelovanja. V Nevladniškem listu se predstavljata fotografski projekt Zlati rez in pripovedovski projekt Vezi pripovedk. Oba projekta so izvedli prostovoljci in prostovoljke.

Na zadnji strani Nevladniškega lista pa predstavljamo spodbujanje prostovoljstva, kjer so sodelovale kar tri regije – Gorenjska, Goriška in Notranjska.

Ob teh navdihujočih zgodbah vas vabimo, da postanete prostovoljec, prostovoljka in na tak način poskrbite za svoje zdravje in za dobrobit skupnosti, v kateri živite.

Z mladinsko strategijo do mladim prijazne občine

Jaka Kregar, Društvo GAHA Slovenija

Ideje, energija in inovativnost mladih so gonilo napredka v vsaki družbi. Zato je ključno, da se občine osredotočijo na potrebe mladih in jim nudijo priložnosti za razvoj ter aktivno vključevanje v lokalno skupnost. Občinske strategije za mlade so orodje, ki pomaga občinam usmerjati in načrtovati ukrepe, namenjene izboljšanju položaja mladih ter ustvarjanju okolja, ki spodbuja njihov celostni razvoj.

Prvi korak pri oblikovanju občinske strategije za mlade je temeljita analiza potreb mladih v lokalnem okolju. Na podlagi teh spoznanj lahko občina določi prednostna področja delovanja in oblikuje strategijo, ki bo dejansko odgovarjala na potrebe mladih. Vključevanje mladih v proces oblikovanja strategij je ključno za njihovo uspešno izvajanje. Mladi dobro poznajo svoje potrebe, moramo pa jih vpeti v lokalno skupnost in jim dati priložnost, da izrazijo svoje mnenje, prispevajo svoje ideje in soustvarjajo politike, ki se tičejo njihovega življenja. Odličen način za to so mladinski sveti, posvetovalne skupine, delavnice, tematska srečanja in druge oblike dialoga.

Regijsko stičišče Grozd NVO Gorenjske se aktivno vključuje v področje mladine in občinam ponuja roko pri oblikovanju mladinskih politik. Lani je luč sveta ugleda mladinska strategija v mestni občini Kranj, letos pa se z oddelkom za družbene dejavnosti lotevamo mladinske strategije še v občini Škofja Loka. S strategijo za mlade bomo določili jasne cilje in ukrepe za izboljšanje položaja mladih v občini na različnih področjih, kot so izobraževanje, zaposlovanje, šport, kultura, prosti čas, participacija in zdravje mladih. Mladini in mladinskemu delu, ki je v Škofji Loki že zdaj bogato in dobro organizirano, bomo dali okvir in dodaten zagon.

Če tudi v vaši občini želite oblikovati strategije za mlade, se nam oglasite na jaka@mepi.info. Skupaj lahko gradimo boljše prihodnost, ki temelji na vključenosti, enakih možnostih in uspehu mladih.

Generacija Z in prostovoljstvo

Mladinsko prostovoljstvo je način izražanja družbene angažiranosti mladih, ki s svojim aktivnim sodelovanjem in predanostjo soustvarjajo boljši svet ter prispevajo k pozitivnim spremembam na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. V zadnjih letih se je med odraslo populacijo prikrdlo prepričanje, da so mladi - predvsem ti očitki letijo na generacijo Z - podivjani, pasivni potrošniki, ki »ne bi delali in ničesar več niso pripravljene narediti zastonj«.

Jaka Kregar, Društvo GAHA Slovenija

V Društvu GAHA Slovenija opazujemo, da generacija Z prostovoljstvo dojema precej drugače kot »zastonj narediti nekaj dobrega, nekemu pomagati«. Za mnoge pripadnike te generacije je prostovoljstvo tesno povezano z globalnimi vprašanji, saj odraščajo v dobi, ko so teme, kot so podnebne spremembe, enakost spolov, rasne razlike in druge družbene nepravilnosti, postale vse bolj vidne. Generacija Z je zato razvila močan občutek odgovornosti za posvečanje tem izzivom in si prizadeva za njihovo reševanje skozi prostovoljno delo.

Sodobne tehnologije in družabna omrežja so orodja generacije Z in s pridom jih izkoriščajo tudi na področju prostovoljstva – na primer za organiziranje dogodkov in projektov, ozaveščanje s pomočjo kampanj na družbenih omrežjih in zbiranje sredstev za dobrodelne namene preko spletnih platform. Vsa ta orodja jim ne le pomagajo doseči njihove cilje, temveč predstavljajo tudi način izražanja inovativnosti in ustvarjalnosti.

Če je bilo iskanje prostovoljskih priložnosti včasih

Mladi med prostovoljsko akcijo na Taležu / Foto: Ariana Godicelj

bolj ali manj omejeno na lokalno okolje, danes spletne platforme in aplikacije omogočajo mladim, da se povežejo s prostovoljskimi organizacijami po celem svetu in najdejo aktivnosti, ki se ujemajo z njihovimi načeli, vrednotami in interesi. Mladi s pridom izkoriščajo dlje trajajoče aktivnosti v tujini in tako združijo prostovoljno delo z odkrivanjem sveta, ob tem pa se srečujejo z ljudmi iz različnih kultur in socialnih okolij ter se učijo ceniti raznolikost.

Mladi, ki se vključujejo v prostovoljske aktivnosti, se tudi dobro zavedajo, da jim to po-

maga razvijati pomembne vseživljenjske kompetence, kot so timsko delo, reševanje izzivov, (projektno) vodenje, samorefleksija in komunikacija, in da lahko prostovoljno delo predstavlja tudi dobro referenco pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in iskanju zaposlitve, saj delodajalci cenijo prostovoljske izkušnje in veščine.

Na račun zgoraj zapisanega lahko organizacije, ki prostovoljske aktivnosti ponujajo in izvajajo na bolj tradicionalen način, izpadejo iz »boja« za prostovoljce, saj si generacija Z želi več kot le brezplačno opravljati

rutinske naloge v lokalnem društvu.

In kako torej do mladih prostovoljcev in kako delati z njimi? Ni preprosto, zagotovo pa lahko preizkusite naslednje ideje.

Dobro razmislite, kakšno je poslanstvo vaše organizacije in kakšne prostovoljske aktivnosti lahko mladim ponudite. Omogočite jim, da s svojo ustvarjalnostjo razvijajo nove projekte v organizaciji, ne zgolj nadaljujejo obstoječe po »preverjenem receptu«.

Mladi radi eksperimentirajo, ob tem pa je nujno mentorstvo. Mentor naj mlade spodbuja, z njimi vrednoti napredek in prostovoljsko izkušnjo, jim pomaga prepoznati pridobljene kompetence in na koncu z njimi praznuje uspehe.

Ponudite izziv. Mednarodni projekti mlade zelo pritegnjejo. Razmislite o digitalizaciji svoje organizacije. Morda pa je čas, da štafetno palico v organizaciji predate mlajši generaciji?

In ne nazadnje – prostovoljstvo je še vedno najlepše v dobri družbi z dobrim poslanstvom. Omogočite mladim, da se v vaši organizaciji zabavajo skupaj s prijatelji in ob tem ambiciozno spreminjajo svet na bolje.

Nevladniški list

Rad bi te vprašal, ali si v redu

Skrb za duševno zdravje mladih

Jaka Kregar,
Društvo GAHA Slovenija

Duševno zdravje je ključnega pomena za dobro počutje in uspeh posameznika. V današnjem hitrem tempu življenja se vedno več pozornosti posveča duševnemu zdravju mladih. Duševne težave med mladimi so vse pogostejše in lahko imajo resne posledice za njihovo življenje in razvoj, saj se srečujejo z različnimi izzivi, ki lahko vplivajo na njihovo duševno stanje. Pomembno je, da mlade ozaveščamo o duševnem zdravju ter spodbujamo k iskanju pomoči, če se znajdejo v stiski. Izobraževanje o duševnem zdravju je ključnega pomena za zmanjšanje stigme in spodbujanje odprtosti glede duševnih težav.

Ko mladi doživljajo duševne stiske, je ključnega pomena, da imajo na voljo ustrezno pomoč in podporo. Učitelji, svetovalni delavci in drugi deležniki v formalnem izobraževanju imajo pomembno vlogo pri prepoznavanju znakov duševnih težav ter usmerjanju mladih k strokovni pomoči, vendar so ob

Delavnica na Osnovni šoli Orehek / Foto: arhiv MEPI

strmem porastu duševnih stisk preprosto preobremenjeni ali pa pomanjkljivo usposobljeni za te naloge. Pogosto je pot do strokovne pomoči, govorimo o svetovanju, podpornih programih in terapiji, dolga. Žal pogosto predolga. Pomemben delež pri ohranjanju duševnega zdravja mladih lahko s svojimi pobudami in aktivnostmi

prispevamo tudi nevladne organizacije, predvsem v fazi preventive, prepoznavanja stisk in nudenja »psihološke prve pomoči« ter nadaljnega usmerjanja mladih do ustrezne strokovne pomoči. Obstaja več načinov, kako mladi lahko ohranjajo dobro duševno zdravje. Redna telesna aktivnost, uravnotežena prehrana in dovolj

spanja so seveda ključni dejavniki za splošno dobro počutje. Poleg tega je pomembno, da mladi vzpostavijo zdrave medosebne odnose in se naučijo učinkovitega obvladovanja stresa. Vključevanje v hobije, umetnost, šport ali prostovoljno delo so lahko tudi odlični načini za izboljšanje duševnega zdravja – mnoge izmed teh aktivnosti pa ponujamo ravno nevladniki – v okviru mladinskih, izobraževalnih, kulturnih, športnih in podobnih organizacij. Prevečkrat pa ob vseh nivojih pomoči pozabljam na tiste, ki jim mladi svoje stiske najprej zaupajo – na njihove prijatelje in sovrstnike. Potrebujemo mlade, ki bodo znali prepoznati stiske svojih prijateljev, jim prisluhniti in jim tudi pomagati.

S tem namenom je bila v sodelovanju med šolami, mladinskimi organizacijami in Programom MEPI – Mednarodno priznanje za mlade oblikovana Mala šola psihologije, serija delavnic za mlade, ki so pod vodstvom psihologinje Tee Tomažič našle pot tudi v nekaj gorenjskih šol. Mladi so tako spozna-

vali uporabno vrednost psihologije, različna čustva, duševne motnje in njihovo prepoznavanje, kako pomagati osebi v stiski, uporabne trike za boljše počutje, spopadanje s stresom in dvig čustvene odpornosti.

Mala šola psihologije želi mladim približati vsebine s psihološkega področja ter jih predstaviti na zanimiv in inovativen način, predvsem pa mladim pokazati, kako psihološko teorijo prenesti v prakso, jim dati konkretne napotke in trike za prepoznavanje ter spopadanje z lastno stisko ali stisko bližnjega. Odzivi mladih ter zaposlenih v šolstvu so zelo pozitivni, zato si želimo, da bi podobne pobude našle svoj prostor v vseh šolah in organizacijah, ki delajo z mladimi. Z ozaveščanjem o duševnem zdravju, spodbujanjem zdravih navad in zagotavljanjem pomoči in podpore lahko ustvarimo okolje, ki spodbuja dobro duševno počutje mladih. Mladi so prihodnost našega sveta, zato je nujno, da jim nudimo vse potrebne vire in orodja za vzpostavljanje in ohranjanje dobrega duševnega zdravja.

Čebelarstvo, prostovoljstvo in reševanje biotske raznovrstnosti

Anže Perčič,
Čebelarstva zveza Gorenjske

Letošnja čebelarstva sezona je že celo leto polna izzivov in skrbi. Čebelarji uspešnost čebelarstva sezone običajno ocenjujejo na podlagi količine medu, ki ga pridelamo. Letos pa večina slovenskih čebelarjev ne razmišlja o količini pridelanega medu in s tem o uspešnosti sezone, ampak kako bomo poskrbeli za samo preživetje čebel. Letošnji vremenski pogoji so vse drugo kot idealni. Spomladanska pozeba, dolgo obdobje spomladanskega dežja in nizke spomladanske temperature so razlog, da hrane v naravi skoraj ni. Čebelarji v večjem delu Slovenije (razen nekaj izjem) čebele krmijo že od pomladi in glede na vremenske napovedi, ni pričakovati, da se bo to spremenilo. Glede na trend, ki se kaže, se bodo taka leta pojavljala vedno pogosteje (podobne razmere smo imeli pred le dvema letoma).

V Sloveniji se s čebelarstvom ukvarja približno 10.000 čebelarjev. Od tega jih je 9.300, ki čebelarji s 100 čebeljimi družinami ali manj (Vir: UVHVVR, oktober 2021). Tem če-

Cvetoča zelenica / Foto: Anže Perčič

Čebelarški travnik / Foto: Vili Kavčnik

belarjem v večini primerov čebelarjenje ne predstavlja glavnega vira dohodka, ampak bolj preživljanje prostega časa in prostovoljno delo. Povprečna starost čebelarja je 60 in več let. Mladi se vedno redkeje odločajo zanj, saj ni poceni. Večina mladih čebelarjev prevzame »obrt« od staršev oz. starih staršev. Glede na zgoraj napisane podatke bi lahko rekli, da je preživetje oz. obstoj slovenske čebele v rokah »hobi čebelarjev«, ki so v povprečju stari nad 60 let, mladi pa se zaradi stroškov, ki so s tem povezani, in vedno slabših sezon redkeje odločajo za čebelarjenje. Morda bi glede na napisano lahko rekli, da se lahko poslovimo od slovenskega čebelarstva. Ampak ni vse tako črno, kot se zdi. Slovenski čebelarji smo znani po tem, da smo ponosni na svojo močno tradicijo, ki je rezultat požrtvovalnega, prostovoljnega in nesebičnega dela ljudi pred nami. Znani smo po tem, da čebelarimo s srcem in da z največjim veseljem svoje znanje prenašamo na zanamce.

Prenos znanja na mlade in ozaveščanje ljudi sta tisto, kar bo ohranilo naše čebele in vse druge žuželke opravevalke. **Pobude, kot so Veliki traven in rožnik – čebelam cvetoč krožnik, Sadjarji za opravevalce in opravevalci za sadjarje, razne delovne akcije sajenja medovitih rastlin, postavljanje hotelov za žuželke, vzpostavitve učilnic v naravi, čebelarški krožki, medeni zajtrk ... , so dejanja, ki bodo našim otrokom omogočila lepo in varno življenje.** Veseli smo, da se tem akcijam pridružujejo gorenjske občine, šole, vrtci in podjetja.

Veliko vas je tudi takih, ki bi radi pomagali, pa ne veste, kako. Naj vam zaupam, da bomo veseli vsake cvetlice, ki jo boste pustili na domači trati. Pikapolonice, čebele samotarke in druge žuželke vam bodo hvaležne, če jim boste postavili hotel za žuželke. Še posebno pa bomo veseli, če boste o tem učili svoje najmlajše. Prihodnost je v naših rokah.

Pobuda Veliki traven in rožnik - čebelam cvetoč krožnik izvajamo od leta 2020 v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Gorenjske, stičiščem Grozd NVO Gorenjske in občinami. Namen pobude je spodbujanje občin, da javne površine iz zelenic spreminjajo v biotsko raznovrstne, cvetoče površine. Letos so pobudi javne površine trajno namenile naslednje občine: Jesenice, Gorje, Tržič in Škofja Loka. O pomenu biotske raznovrstnosti ozaveščamo tudi Gorenjke in Gorenjce in vas pozivamo, da na svojih vrtovih vzgajate medovite rastline.

Nevladniški list

Zlati rez

Kljub uspešni zgodovini Foto kluba Tržič in osemdesetim letom delovanja društva članstvo sestavljamo predvsem starejši člani. Da bi zagotovili prihodnost te ljubiteljske dejavnosti z mlajšim članstvom, smo poskusili zagotoviti pomladitev s pomočjo sodelovanja z Osnovno šolo Tržič.

Dušan Podrekar,
Foto klub Tržič

V začetku leta 2023 smo bili seznanjeni z razpisom Zavoda Tri (Grozod NVO Gorenjske), ki je ponujal spodbudo za nova partnerstva na področju spoprijemanja z izzivi dolgožive družbe. Da bi izpolnili pogoje razpisa, smo ravnatelju Osnovne šole Tržič Stanetu Grumu predstavili idejo o kratkem šolskem tečaju fotografije, ki bi ga člani kluba izvedli za učence od 6. do 9. razreda. Tečaj bi pripravili tako, da bi mlade poskusili navdušiti za fotografijo, ki za fotografiranje presega uporabo zgolj mobilnih telefonov. Gospod Stane Grum je naš predlog za sodelovanje pogumno podprl. Predlagal je, da pri skupnem projektu oz. tečaju sode-

lujeta tudi učiteljici likovne vzgoje in računalništva v teh razredih. Na razpisu Zavoda Tri je Foto klub Tržič sodeloval kot prijavitelj, Osnovna šola Tržič pa je nastopala kot partnerska organizacija. Prijavili smo se s projektom, ki smo ga poimenovali Zlati rez. Kmalu smo bili obveščeni, da izpolnjujemo razpisne pogoje in je naš Zlati rez na razpisu izbran. V sklopu priprav na tečaj je klub v Osnovni šoli Tržič pripravil uvodno predstavitev, ki se je udeležilo več kot trideset učencev. Na tečaj fotografije se je prijavilo petnajst učencev, kar kaže na zanimanje za fotografijo med mladimi. Tečaj Zlati rez smo imeli enkrat tedensko štiri zaporedne ponedeljke. Prvo učno delavnico smo organizirali v prostorih Osnovne

šole Tržič. Naš član Peter Balantič je udeležencem predstavil osnove fotografije in osnovne nastavitve fotoaparata. Naslednja teoretična delavnica je potekala v prostorih Foto kluba Tržič na Balosu. Po začetnih teoretičnih spoznavanjih s fotografiranjem smo se z udeleženci odpravili na teren. Praktično smo preizkusili pridobljena znanja. S podporo članov – mentorjev Staneta, Petra, Vilija, Milana in Dušana so mladi fotografi navdušeno raziskovali krajevno okolico ter lovili izjemne trenutke skozi objektivne svojih fotoaparatorov. Tečaj smo zaključili z delavnico, kjer smo pregledali in komentirali ustvarjene fotografije. Tečaj je uspešno zaključilo šest udeležencev. Razstava fotografij, ki so jih udeleženci ustvarili med tečajem, bo

Fotografiranje na terenu / Foto: arhiv Foto kluba Tržič

nekakšen prikaz in vrhunec uspešnega sodelovanja Foto kluba in mladih z Osnovne šole Tržič. Pripravili jo bomo na začetku šolskega leta 2023/2024 v prostorih Osnovne šole Tržič. To bo priložnost, da se bodo mladi fotografi predstavili sošolcem in širši javnosti ter pokazali svoj talent in pridobljene spretnosti. Foto klub Tržič je s to inovativno pobudo pokazal, da je z vključevanjem mladih možno spodbujati, ohranjati in razvijati pomembno

vlogo na področju ljubiteljske fotografije. Sodelovanje s šolami je ključno za spodbujanje zanimanja za umetnost fotografije že v mladih letih, kar bo obrodilo sadove tudi v prihodnosti. S tovrstnimi prizadevanji in partnerstvu društvo dokazuje, da je pripravljeno ustvariti trdne temelje za dolgoročno delovanje ter nadaljnji razvoj na področju fotografije. Mladi udeleženci tečaja so dokaz, da se Foto klub Tržič lahko ohrani še nadaljnjih osemdeset let.

Vezi pripovedk so vezi med ljudmi

Anja Eržen,
Kulturno društvo Grable

V času digitalizirane družbe in vse večjega pomena spletne komunikacije so projekti, ki poudarjajo pomen živih stikov, pripovedovanja in razvoja bralne kulture, izjemnega pomena.

Vezi pripovedk je medgeneracijski projekt, ki ga je pripravilo Kulturno društvo Grable, društvo za kreativno grabljenje sveta. V želji povezati večino pripovedovanja, kulturo branja in lokalno skupnost sva **Petra Čičić** in **Anja Eržen** pripravili program za vrtčevske otroke v Škofji Loki. Program je obsegal usposabljanje za pripovedovalski nastop upokojencev, a je bil odprt tudi za vse druge. Projekt Vezi pripovedk je bil pripravljen pilotno in je naletel na veliko zanimanja. Presegel je prvotno zasnovo in okvir izvedbe, kar je velika spodbuda za nadaljevanje v prihodnosti.

V 14 dneh je 10 pripovedovalcev opravilo 14 obiskov v Vrtcu Škofja Loka. Na nastope in pripovedovanja so se udeleženci projekta pripravljali v prostorih Knjižnice Ivana Tavčarja. Društvo Grable jim je pripravilo srečanje s **Tilko Jamnik**, promotorko branja in dolgoletno knjižničarko, ki se je veliko ukvarjala s pripovedovanjem otrokom. Povabili so tudi **Tatjano Hafner**, ki je kot ena izmed pobudnic sodelovanja Vrtca Škofja Loka in Kulturnega društva Grable pritegnila kolegico **Mirjano Dabič**, prav tako vzgojiteljico. Ta je v vrtcu vodilna sila pri poudarjanju pomena pripovedovanja in zgodb

Pripovedovanje v enoti Pedenjped / Foto: Anja Strojjan

predšolskim otrokom. Levji delež priprav na nastop pa sva prevzeli članici društva Grable, Petra Čičić in Anja Eržen, ki sva udeležence vodili od izbora pravljič in pesmic do načina interpretacije in organizacije nastopa kot celote. Kako je torej prišlo do projekta Vezi pripovedk in sodelovanja med Kulturnim društvom Grable in Vrtcem Škofja Loka? Dva izmed prednostnih ciljev Grabl sta širjenje bralne kulture in pripovedovanje. Na tem področju smo zelo aktivni, pripravljamo številne delavnice za razvoj bralne kulture in pripovedovalska srečanja. Na teh področjih nudimo tudi možnost izobraževanja. Ker delamo tako z mladimi kot z otroki, smo prišli na sled težavam, katerih posledice bodo za družbo izjemno škodljive. Ena od njih je upad bralne kulture med mladimi in otroki, pomanjkanje motivacije za branje, slabše govorne sposobnosti, ožji besedni

zaklad in težave z osredotočanjem. V društvu delujemo tudi na področju dela s starejšimi in opažamo, da ta skupina prebivalstva poseduje zakladnico znanja in veščin, običajno pa se počuti odrinjena na družbeni rob in nezaželena. Pobuda društva je bila povezati otroke s starostniki na področju razvoja bralne kulture in preprečiti upad slabšanja bralne pismenosti med otroki ter občutek odrinjenosti med starejšimi. Branje in pripovedovanje omogočata dostop do zgodb, ki so nosilke čisto posebnih izkušenj. Otroci se skozi zgodbe povezujejo s svetom, ga spoznavajo, tipajo in se učijo. Reševanje težave slabe bralne pismenosti in padanja bralne kulture se društvu Grable zdi bistveno, saj slaba pismenost vpliva na vse vidike posameznikovega življenja. V občini Škofja Loka in širše si želimo zadovoljnih in samozavestnih posameznikov, ki bodo

znali graditi skupnost in lepšo prihodnost tega lepega mesta. Bralne sposobnosti otrok vplivajo na njihovo inteligenco, samozavest, medosebne odnose, karierno pot, gmotni položaj, družbeni položaj, raven notranjega zadovoljstva in zdravje. Ker je dokazano, da se prebivalstvo hitro stara in bo v našem okolju vse več starostnikov, ki bodo relativno zdravi, pa jim moramo omogočiti čim širšo vključenost v okolje, saj bodo lahko le tako s svojim znanjem in izkušnjami pripomogli k razvoju družbe.

Poleg Vrtca Škofja Loka in Knjižnice Ivana Tavčarja sta bila partnerja pri projektu Vezi pripovedk tudi **Marinkina knjižnica** iz Društva upokojencev Škofja Loka in **Založba Modrijan**, ki je prispevala nabor kakovostne otroške literature (Vsi skupaj štejejo, Divja simfonija ...). Zgodbe so tiste, ki nas povezujejo in gradijo mostove med ljudmi. Učijo nas prislušniti in se umiriti. Vezi pripovedk bodo, če bo vse po sreči, svoje zgodbe spletale še naprej in povezovalle ljudi, ki verjamejo v njihovo moč.

Projekta Zlati rez in Vezi pripovedk sta bila izbrana na razpisu stičišča Grozod NVO Gorenjske za projekte dolgožive družbe. Že tretjič smo tako podprli partnerske projekte gorenjskih društev s področja medgeneracijskega sodelovanja.

Družba je dolgoživa, če jo v velikem številu in deležu tvorijo starejši in če lahko tudi njeni mlajši člani pričakujejo, da bodo dolgo živeli. Demografska slika Slovenije napoveduje, da bo že čez sedem let (2030) starejših od 65 let več kot 130 tisoč več kot danes. V istem obdobju se bo število delovno aktivnih, to je starostna skupina od 20 do 64 let, zmanjšala za več kot 120 tisoč. Prirastka mladih do 19. leta pa bo le dva tisoč več. Zato je toliko bolj pomembna večja vključenost starejših odraslih: v različno delo, družbo, v skrb za zdravje in medgeneracijsko sodelovanje.

Statistični podatki o staranju prebivalstva so za Gorenjsko sicer spodbudnejši od slovenskega povprečja, a nekatere občine izstopajo. Indeks staranja za Gorenjsko je v letu 2022 135,1 (to pomeni, da je na 100 prebivalcev, ki so mlajši od 15 let, 135 prebivalcev, ki so starejši od 65 let), za Slovenijo pa 142,9. Velika odstopanja so tudi znotraj regije - indeks staranja je višji v zgornjegorenjskih občinah, v občini Bled kar 173,3. Več mladih kot starejših je le v občini Gorenja vas - Poljane (indeks staranja je 74).

Nevladniški list

Tri slovenske regije so se povezale s skupnim ciljem spodbuditi prostovoljstvo

Aleksandra Temova, Zavod Tri

Vzpostavitev medregijske spletne platforme za spodbujanje prostovoljstva in povezovanja med prostovoljskimi organizacijami je bil glavni cilj projekta Medregijska prostovoljska mreža PRO-NET, ki je potekal v okviru javnega razpisa za digitalno preobrazbo nevladnih in prostovoljskih organizacij ter povečanje vključenosti njihovih uporabnikov v informacijsko družbo 2021–2023 Ministrstva za javno upravo Republike Slovenije. V projektu, ki je trajal 18 mesecev, je sodelovalo devet partnerjev iz treh slovenskih regij – gorenjske, goriške in primorsko-notranjske. Vodilni partner projekta je bila Ustanova Fundacija BiT Planota, druge sodelujoče partnerske organizacije pa smo bile Rdeči križ Tolmin, Društvo PO-MOČ, Zavod TiPovej, Zveza prijateljev mladine Nova Gorica, Društvo Ko-RAK.si, Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Postojna - Pivka, Zavod Samostojen.si in Zavod Tri.

V sklopu projekta so se izvajale različne aktivnosti: usposabljanja prostovoljskih organizacij in mentorjev za uporabo platforme, usposabljanja prostovoljcev za uporabo platforme in uporabo digitalnega orodja za vrednotenje neformalno pridobljenih znanj ter delavnice za uporabo osnovnih računalniških programov. Maja se je začela pilotna izvedba projekta v sodelujočih regijah in ključni rezultati projekta so razvita spletna platforma www.prostovoljska-pomoc.si, usposobljenih več kot 380 uporabnikov nove storitve, vključenih več kot 200 uporabnikov prikrajšanih skupin. Zavod Tri kot partner v projektu PRO-NET je bil izvajalec projekta na območju Gorenjske.

Platforma ponuja rešitve za spodbujanje prostovoljstva na področju družabništva ter učne pomoči ter omogoča tesnejše povezovanje med prostovoljskimi organizacijami, izmenjavo potreb po prostovoljcih in učinkovito pridobivanje novih prostovoljcev ter mentorstvo prostovoljcem na daljavo. S pomočjo platforme je potencialnim uporabnikom omogočena večja dostopnost prostovoljske pomoči.

Srečanje prostovoljk in udeleženk programov za priseljenke za Zavodu Tri / Foto: arhiv Zavoda Tri

Aktualna prostovoljska dela in seznam prostovoljskih organizacij na območju gorenjske, goriške in primorsko-notranjske statistične regije lahko najdete na spletni strani www.prostovoljska-pomoc.si. Spletna stran zainteresiranim omogoča iskanje del po regijah ter vrsti dela, ki jih zanima. Kot prostovoljci lahko poiščemo kontaktne podatke prostovoljskih organizacij, ki so registrirane na platformi, in se povežemo s tisto, ki je najbližja našim pričakovanjem.

Srečne smo, da lahko pomagamo

Na Zavodu Tri je to pomlad delovala skupina prostovoljk, ki so nudile pomoč pri učenju slovenščine ženskam, ki so se priselile v Škofjo Loko in bližnje kraje ter imajo željo po učenju slovenskega jezika oziroma po pogovarjanju v slovenščini. Komunikacija je bistveni sestavni del našega vsakdanjega življenja, saj smo ljudje že v osnovi družabna bitja, komunikacija v tujem jeziku pa nam lahko predstavlja poseben izziv. Prostovoljke za konverzациjo so vsak teden delile pozitivne zgodbe s srečanji z ženskami, ki se učijo slovenskega

jezika skozi druženje. Naše prostovoljke so v prostovoljsko delo vključene na različne načine. Nekatere prostovoljke kot velike ljubiteljice narave izkoristijo vsako možnost, da učno okolje postane narava. Svoj čas, namenjen učni prostovoljski pomoči ženskam, včasih namenijo za lep sprehod v naravi ali po mestu. Na ta način nudijo podporo tudi pri spoznavanju okolja, v katerem živijo. Prostovoljka Vesna se družijo z Natalijo, ki se je v Škofjo Loko iz Ukrajine priselila marca lani, kmalu po začetku vojne. »Do sedaj sva se z Natalijo srečali že štirikrat v Škofji Loki in nazadnje v Medvodah. V času srečanja v Medvodah sem ji razkazala knjižnico, občino in tržnico, sprehodili sva se do sotočja Save in Sore. Ker nisva našli prevoda besede sotočje, sem ji ga kar narisala. Ob najinih srečanjih se pogovarjava o vsakdanjih stvareh, kako je preživela teden, odgovorim na morebitna vprašanja, ki si jih je zapisala, ali prekontroliram domačo nalogo, ki jo je dobila na tečaju slovenščine, in ena ura hitro mine.«

Marjeta se s Svetlano, Marijo, Galino in Svetlano večkrat odpravi kar na izlet. »Prejšnji teden smo

obiskale Radovljico, si ogledale muzej lectarstva, Baročno dvorano v Radovljiški graščini, se sprehodile do razgledne točke s pogledom na reko Savo in zaključile izlet v kavarni. Radovljica je bila vsem všeč. Včerajšnje srečanje na uri slovenščine je potekalo kot vedno zanimivo in vedro. Uspele smo se zabavati z besedami in tvorbo stavkov. Nadgrajujemo in širimo že znane teme. Po eni uri v knjižnici sem včeraj predlagala sprehod v kanjonu Kokre. Vadile in spoznavale smo nove besede. Bilo je sončno in v naravi se fantastično učiš.«

Včasih pa se jezika najlažje učimo skozi sprehod po mestu, pri urejanju različnih opravil ali pa tudi s pomočjo dobre knjige ter nekoga, ki nam lahko na preprost način kaj razloži. »Z Lidijo sva bili v trgovini, kjer sva usvajali nove besede za artikle v trgovini, utrjevali sva slovenske številke in konverzациjo s prodajalkami. Velikokrat sva se pogovarjali o stvareh, ki jih je Lidija slišala in jih ni razumela, ali pa sva njena vprašanja v odgovorih razširili,« je svojo izkušnjo sodelovanja z Lidijo opisala Janja. Bojana in Irina se slovenščine učita kar z dopisovanjem po elektroni-

ski pošti, Nataša in Vita pa sta svoji najljubši prostor za učenje našli v knjižnici. »Z gospo Vito sva se dobili v prostoru mladinske knjižnice. Izrazila je željo, da bi brala, jaz pa bi popravljala njeno izgovarjavo, naglaševanje. Obenem bi preverjala razumevanje prebranega besedila. Izbrali sva revijo Mama, prebrali nekaj besedila in nekaj receptov. Zapisala si je tudi besede, ki jim bo doma za pravilno razumevanje poiskala ustrezen natančen prevod. Kot se je izrazila, je z najinim srečanjem zelo zadovoljna, ji vsekakor koristi.«

Organizacija in spremljanje prostovoljske pomoči potekata s pomočjo uporabe spletne platforme www.prostovoljska-pomoc.si, ki je rezultat projekta Medregijska prostovoljska mreža PRO-NET.

Obeta se povprečna letina

Na Gorenjskem se letos pri pridelovanju žit, krompirja in koruze obeta povprečna letina. Izjema so območja, ki jih je prizadela toča.

CVETO ZAPLOTNIK

Polica – Seminarska hiša RWA Slovenija – Agrosaat in Kmetijsko-gozdarski zavod (KGZ) Kranj sta prejšnji torek na poskusnem polju na Polici pri Naklem v sodelovanju s Poličarjevo kmetijo pripravila tradicionalni, že triindvajseti Dan polja. Kmetje in drugi udeleženci so si ogledali poskus s sedmimi sortami ozimnega žita (ječmena, pšenice in tritikale), devetimi sortami krompirja in osmimi sortami koruze za silažo, seznanili pa so se tudi s pomembnim strniščnim dosevkov in apnenja, z novo ponudbo Agrosaatovih dosevkov, letošnjimi pridelovalnimi pogoji in ukrepi po nedavni toči.

Vse bolj omejeni pri fitofarmaceutskih sredstvih

Kot je dejal mag. Jože Mohar, vodja Agrosaatove poslovne enote Osrednja Slovenija, so ječmen letos zaradi dokaj obilnih padavin

Mag. Jože Mohar in Marija Kalan / Foto: Cveto Zaplotnik

napadale bolezni, ki so tudi zmanjšale pridelek; pšenica kaže nekoliko boljšo sliko. Pogoji za pridelovanje krompirja so bili zaradi pogostejših padavin boljši kot lani, doslej je bil tudi le krajši vročinski val, ko so dnevne temperature presegle 30 stopinj Celzija. Nasade je marsikje prizadela bolezen črna noga, zaradi padavin pričakujejo razvoj plesni. Kot je dejal Mohar, so pridelovalci vse bolj omejeni z izborom fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje bolezni

in škodljivcev. Krompir ima letos srednje veliko število gomoljev – zgodnejše sorte od pet do osem, poznejše od deset do dvanajst, kar za zdaj kaže na soliden, srednje velik pridelek.

»Kdor letos koruze ni okopal in s tem razrahljal po padavinah zbite zemlje, bo imel od deset do petnajst ton manjši hektarski pridelek silaže,« je dejal Mohar in dodal, da so gorenjski pridelovalci precej opustili okopavanje, a prav lanska suša in letošnje padavine kažejo

na to, da je to pomemben ukrep za dober pridelek.

Letos ni bilo pomanjkanja padavin

Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v KGZ Kranj, je dejala, da pridelovalci na Gorenjskem letos niso občutili pomanjkanja padavin, bilo pa je več neviht, med njimi tudi toča, ki je zlasti na blejskem območju povzročila veliko škodo. Pri žitih pričakujejo povprečen pridelek, ki pa bo sicer odvisen od zaščite pred boleznimi. Letos se je tudi pri tritikali pojavila pepelasta plesen. Kmete, ki so oddali zbirno vlogo, je spomnila, da bo avgusta začela delovati aplikacija Sopotnik, in jim svetovala, da se odzivajo na sporočila agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Reglon bo nadomestil spotlight

»Tako v Evropi kot tudi v Sloveniji se letos obeta povprečna letina krompirja, zato bodo tudi odkupne cene verjetno ostale na dokaj visoki ravni,« je dejal dr. Peter Dolničar iz Kmetijskega inštituta Slovenije, ki je pridelovalcem poznega krompirja priporočil dognojevanje z dušikom in jih opozoril na zaščito pred plesnijo. Letos uporaba reglona za uničevanje krompirjevke ni več dovoljena, država je izdala dovoljenje za sredstvo spotlight, ki pa ga bo možno uporabljati le na območjih, kjer je podtalnica globlja od desetih metrov. Krompirjevko bo najprej treba zmulčati na 15 centimetrov, nato pa jo čez nekaj dni poškropiti še s spotlightom.

Del udeležencev Agrosaatovega Dneva polja ob ogledu poskusa s tremi sortami ječmena in po dvema sortama pšenice in tritikale / Foto: Cveto Zaplotnik

Mir je le navidezen

Volkovi na Zgornjem Gorenjskem že od majskega napada na drobnico na Bledu niso povzročili novega škodnega dogodka, je ob koncu junija dejal Blaž Černe iz zavoda za gozdove in dodal, da je mir le navidezen.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – V blejski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije so na nedavni novinarski konferenci predstavili dovoljenje za odstrel štirih volkov v jeloviskem in pokljuškem tropu, hkrati pa tudi stanje velikih zveri in šakala na Zgornjem Gorenjskem.

Kot je dejal Blaž Černe, ki je v enoti pristojen za divjad in lovstvo, so medvedje še vedno prisotni na območju Zgornje Gorenjske, vendar od leta 2017, ko so

napadali goveda v Bohinju, niso problematični. Veliko hujši problem so volkovi, po zadnji (jesenski) oceni jih je na Pokljuki deset, na Jelovici osem in v Zgornjesavski dolini deset. Število se nenehno spreminja, eno leto stari volkovi zapuščajo trope, volkovi tudi prehajajo iz enega območja na drugo pa tudi državno mejo. Tako na Pokljuki kot na Jelovici so zaznali leglo, v njem je običajno od pet do sedem mladičev. Volkovi od napada na drobnico maja na Bledu mirujejo, a kot je

na zadnji junjski dan dejal Blaž Černe, je mir navidezen in posledica tega, da je zaradi napadov zveri zamrlna paša drobnice na planinah v Julijcih. Poleg volkov so v Zgornjesavski dolini še volkovi – križanci s psom, skupno naj bi jih bilo približno deset, z novimi legli se število samo še povečuje. Dovoljenje za njihov odstrel velja še do konca leta, doslej so odstrelili dva.

Na območju Zgornje Gorenjske so tudi risi, naseljujejo jih tudi v okviru projekta Life Lynx. Ta, ki je bil

izpuščen nazadnje na Jelovici, se zadržuje v Jelendolu.

Še pred desetimi leti na Gorenjskem ni bilo šakalov, samo letos so jih doslej uplenili že več kot štirideset. »Ta vrsta divjadi je v ekspanziji, saj se številčno in prostorsko krepi,« je dejal Blaž Černe in navedel dva zanimiva primera. Letos so leglo šakalov zaznali tudi na vrhu Dobrče. Na Pokljuki, kjer izvajajo odlov volkov, pa se je v past ujel šakal. Šakali niso nevarni za ljudi, napadajo pa mlado srnjad.

Stanje glede lubadarja še dokaj ugodno

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – »V gozdovih na Zgornjem Gorenjskem je stanje glede lubadarja še dokaj ugodno,« je na zadnji junjski dan ugotavljal Andrej Avsenek, tedaj še zadnji dan v vlogi vodje blejske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije. Kot je dejal, je bilo tudi lani stanje ob polletju dokaj ugodno, a se je potlej julija in avgusta poslabšalo; letos pa je v primerjavi z lani pomembna razlika – doslej je bilo več padavin. Lastniki so večino lani napadenega drevja pospravili, a kljub temu je nevarno, da bi se lubadar ob morebitni hudi poletni vročini in sušnem obdobju spet razvil in razširil. Ne glede na to v zavodu za gozdove

ocenjujejo, da katastrofalnih posledic ne bo, še posebej zato, ker najbolj občutljivih smrekovih gozdov zaradi posledic lubadarja v preteklih letih že ni več. »Letos bo količina lubadarja podobna kot lani – okoli sto tisoč kubičnih metrov, večja od lanske pa verjetno ne bo,« je dejal Avsenek in dodal: »To je malo v primerjavi z najhujšimi leti, ko je lubadar letno napadel tudi petsto tisoč 'kubikov' drevja, in še vedno zelo veliko v primerjavi z normalnimi leti, ko je bilo na leto le okrog deset tisoč kubičnih metrov lubadarja.« Lastniki bodo večino poškodovanih gozdov obnovili po naravni poti, s sadnjo jih obnavljajo le tam, kjer so slabše možnosti za uspeh naravne obnove.

Afriška prašičja kuga vse bližje Sloveniji

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Afriška prašičja kuga (AFK) je vse bližje Sloveniji, ob koncu junija so jo prvič potrdili tudi na Hrvaškem. Ugotovili so jo v dveh obratih – v Vukovarsko-sremski županiji in na območju Bijeline, kjer so poginili štirje prašiči.

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin poziva rejce prašičev k doslednemu izvajanju biovarnostnih ukrepov, prav tako pa tudi lovce, naj se izogibajo lovu v državah, kjer je AFK potrjena. Vsi, ki se vračajo iz držav s potrjenimi primeri

AFK, naj s sabo ne prinašajo izdelkov in surovin, ki izvirajo iz prašičev, morebitnih ostankov s seboj prinesene hrane pa naj ne odlagajo v naravo.

Afriška prašičja kuga je nalezljiva virusna bolezen domačih in divjih prašičev, za katero ni cepiva. Bolezen ni nevarna za zdravje drugih živalskih vrst in za ljudi, lahko pa povzroči veliko gospodarsko škodo. Škoda je nesposredna – pokončanje prašičev v okuženih obratih in posredna – omejitev trgovanja in izvoza živali, izdelkov in surovin, ki izvirajo iz prašičev.

Odkupna cena mleka se je še znižala

Kranj – Po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne maja letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 41,35 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 1,81 evra ali 4,2 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,18 odstotka maščob in 3,39 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 45,65 evra in je bila za 2,47 evra ali za 5,13 odstotka nižja kot aprila. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 38,74 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 45,65 evra. Odkupna cena se je znižala že peti mesec zapored.

Novi vodja blejskega zavoda za gozdove

Bled – Andrej Avsenek, ki je vodil blejsko območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije vse od ustanovitve zavoda pred tridesetimi leti, se je 30. junija upokojil, vodenje enote pa je s 1. julijem prevzel njegov sin Jernej, ki je bil doslej v zavodu načrtovalec. Tako je odločil Gregor Danev, direktor Zavoda za gozdove Slovenije, ki je med dvema kandidatoma imenoval Jerneja Avseneka za vršilca dolžnosti direktorja za eno leto. Poleg Avseneka se je za vodenje enote potegoval še Janez Logar, nekdanji vodja kranjske območne enote zavoda in kasneje tudi direktor zavoda.

V gorah umrl slovenski planinec

Slovenski planinec, ki ga je v gorah obšla slabost, je kljub pomoči gorskih reševalcev umrl.

SIMON ŠUBIC

Stara Fužina – V soboto nekaj pred 8. uro je med Vodnikovim domom in Studorskim prevalom slovenskega planinca zaradi zdravstvenih težav obšla slabost. Bohinjskim gorskim reševalcem je v intervenciji priskočila na pomoč dežurna ekipa GRS z Brnika s posadko Letalske policijske enote. Kljub pomoči je planinec umrl, zato so ga prepeljali v Staro Fužino, kjer so ga predali pogrebni službi.

Helikopter so v soboto dopoldne vključili še v dve reševanju v gorah. Ob deseti uri se je nad Smokuško planino hudo poškodovala pohodnica, v katero je med hojo priletela skala. Skoraj istočasno je steklo še reševanje na Vrtači, kjer je omagal pohodnik. Kot so pojasnili na Policijski upravi Kranj, je reševanje na Vrtači posadka policijskega helikopterja opravila z radovljiškimi gorskimi reševalci, dežurna ekipa pa je vmes na transport v ljubljanski klinični center pripravila pohodnico, poškodovano nad Smokuško planino. Oba so oskrbeli.

Prav tako v soboto okoli 19. ure je na poti s planine Kofce

zašla planinka. Tržiški gorski reševalci so jo poiskali in jo nepoškodovano pospremili v dolino. Ob 17.30 se je na območju Kamniške Bistrice pri zasilnem pristanku poškodovale jadralni padalec. Gasilci PGD Kamnik so zavarovali kraj, nudili pomoč reševalcem NMP Kamnik, zavarovali kraj pristanka helikopterja in nudili pomoč pri prenosu poškodovanca v helikopter Slovenske vojske, s katerim so ga odpeljali v ljubljanski klinični center.

V nedeljo okoli 18. ure se je v bližini Črnega jezera pri Komarči pri sestopu v dolino poškodovale planince. Posredovali so gorski reševalci iz Bohinja in dežurna ekipa GRS z Brnika. S policijskim helikopterjem so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. V nedeljo malo pred poldnevom pa je na poti proti Martuljškem slapu tujega planinca obšla slabost. Gorski reševalci iz Kranjske Gore so ga oskrbeli na kraju in prepeljali do mesta, kjer ga je prevzela dežurna ekipa GRS z Brnika. Planinca so v ljubljanski klinični center prepeljali s policijskim helikopterjem.

Foto: Gorazd Kavčič

Motorist padel med prehitovanjem

Gorje – V soboto popoldne se je v nesreči na cesti med Pokljuko in Zatrnikom hudo poškodovale 51-letni tuji motorist. Po ugotovitvah policistov je okoli 16. ure v levem nepreglednem ovinku prehitel vozila pred seboj, pri tem pa zaradi neprilagojene hitrosti izgubil oblast nad motorjem in padel. Z reševalnim vozilom so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico, policisti pa so zanj uvedli prekrškovni postopek.

Z avtomobilom divjal skozi naselje

Kranj – Policisti so v soboto okoli 23. ure na območju Kranja obravnavali osemnajstletnega voznika osebnega avtomobila, ki je skozi naselje pri omejitvi 50 km/h drvel s hitrostjo kar 109 km/h, kolikor je pokazal radarski merilnik. V postopku so tudi ugotovili, da je mladenič vozil brez veljavnega vozniškega dovoljenja in pod vplivom alkohola (0,43 mg/l). Za vožnjo pod vplivom alkohola in prekoračeno hitrost je dobil plačilni nalog v višini 1800 evrov, za vožnjo brez vozniškega dovoljenja pa so na kranjsko sodišče poslali obdolžilni predlog. »Gre za popolnoma neodgovorno in nedopustno ravnanje komaj 18-letnega voznika,« so ob tem poudarili na Policijski upravi Kranj.

Kordež: Vse ključne posle Merkurja sem urejal sam

Na kranjskem okrožnem sodišču so prejšnji teden nadaljevali poravnalni narok v odškodninski tožbi Merkurja proti nekdanji predsednici nadzornega sveta nakelske družbe in direktorici družbe Merfin Marti Bertoncej.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V okviru poravnalnega naroka na kranjskem okrožnem sodišču, ki je potekal za zaprtimi vrati, do poravnave med Merkurjem v stečaju in toženo Marto Bertoncej, nekdanjo predsednico nadzornega sveta družbe in nekdanjo direktorico obvladujoče družbe Merfin, ni prišlo. Sodnica Monika Mihelčič je zato takoj izpela prvi narok glavne obravnave devet milijonov evrov vredne odškodninske tožbe Merkurja proti nekdanjemu vodstvu in nadzornemu svetu podjetja zaradi spornega posla s trgovskim centrom Primskovo konec leta 2008 med Merkurjem, obvladujočo družbo Merfin in slovenjgraškim podjetjem Kograd Igem. Plačilo odškodnine je kranjsko sodišče v tej tožbi pravnomočno že naložilo nekdanjemu predsedniku uprave Merkurja Albinu Kordežu in nekdanjemu članu uprave Merkurja Milanu Jelovčanu, medtem ko je Merkur v kazenskem postopku zoper nekdanjo finančnico Merkurja Janjo Krašovec in nekdanjega direktorja družbe Kograd Igem Ota Brgleza podal enak premoženjskopравни zahtevek.

Dopolnitev tožbenega zahtevka

Samo Kukec, ki je na sodišču v tej zadevi zastopal Merkur v stečaju, je povedal, da tožeča stranka vztraja pri tožbi, pri čemer je tožbeni zahtevek dopolnil. Kot je dejal, o premoženjskopravni zahtevku tožeče stranke zoper Janjo Krašovec in Ota Brgleza še ni bilo pravnomočno odločeno in s tem v zvezi poteka še postopek pred sodiščem. »Oba sta sicer bila ponovno pravnomočno obsojena v kazenskem postopku,

Odškodninski zahtevek Merkurja v stečaju se nanaša na sporno preprodajo trgovskega centra Merkur Primskovo konec leta 2008. / Foto: Tina Dokl

a je bila tožeča stranka glede premoženjskoprnega zahtevka napotena na pravdo,« je povedal Kukec in še pojasnil, da je Janja Krašovec delno plačala v predmetnem postopku obtoževano terjatev v skupnem znesku 763,11 evra. Za to delno plačilo pa je tožeča stranka delno umaknila tožbeni zahtevek.

Pooblaščenca zagovornica Bertoncejeve Anka Kozamernik se je odzvala, da gre za spremembo tožbe, in zato prosila za 15-dnevni rok, v katerem se bo izjasnila glede delnega umika tožbe in novopostavljene zahtevke, čemur je sodnica ugodila. Predlagala pa je, da prisotno toženo stranko in obe priči sodišče zasliši, obenem je predlagala še zaslišanje Janje Krašovec na naslednjem naroku.

Bertoncej: Pri pogodbi nisem sodelovala

V zaslišanju je Marta Bertoncej, ki je pred leti uspela s pritožbo, zato se je junija znova začela obravnavati omenjene odškodninske

tožbe proti njej, dejala, da je bil s projektom prodaje, katerega namen je bil po njenem dezinvesticija Merkurja, seznanjen tako nadzorni svet kot verjetno tudi skupščina uprave. Ona pa je projekt kot predsednica nadzornega sveta podpirala, saj je bil Albin Kordež po njenem mnenju dolga leta uspešen in predan podjetju, nadzorni svet pa mu je pri vodenju poslova zaupal. Dodala pa je, da pri pripravi pogodb ona ni sodelovala, saj je bila to odločitev uprave, nadzorni svet pa ni nikoli odločal, ker je imela uprava popolna pooblastila. »To ni bil tako velik posel, ker je imel Merkur dnevno več prometa, kot je bil znesek tega posla, zato ni bilo potrebno nobeno soglasje.« Na vprašanje pooblaščenca Merkurja v stečaju Sama Kukca, ali je komu nastala škoda oziroma ali je bil kdo prikrajšan, pa je Bertoncejeva odgovorila: »Nihče, ker je bil projekt zastavljen tako, da bi imel Merkur od tega koristi.«

Albin Kordež, ki mu je že leta 2013 kranjsko okrožno

sodišče izdalo zamudno sodbo, s katero mu je naložilo plačilo odškodnine, je kot priča v zaslišanju poudaril, da je vse ključne posle tako Merkurja kot Merfina urejal on sam, pri tem mu je Bertoncejeva kot predsednica nadzornega sveta družbe in direktorica družbe Merfin popolnoma zaupala. Glede preprodaje Trgovskega centra Primskovo pa je dejal, da je bil namen posla, pri katerem Bertoncejeva po njegovih besedah ni sodelovala, pridobitev finančnih virov. Zaslišan je bil še Emilijan Pavlin, nekdanji izvršni direktor investicijskega inženiringa pri Merkurju. Tudi on je dejal, da Bertoncejeva ni sodelovala pri pripravi pogodb glede prodaje Trgovskega centra Primskovo, za katerega pa je Pavlin po naročilu Kordeža pridobil tržno cenitev. Z Bertoncejevo pa Pavlin, kot je še povedal, naj ne bi imel stika glede prodajnih poslov.

Sodnica Monika Mihelčič je nadaljevanje glavne obravnave napovedala za 23. oktober.

Brez dovoljenja pobiral prispevke

Radovljica – Radovljiške policiste so v petek popoldne obvestili o sumljivem pobiranju prostovoljnih prispevkov v korist gluhonemih oseb pred enim od nakupovalnih centrov. Izvedeli so, da se je oseba s kraja dogodka odpeljala s temno modrim avtomobilom Volkswagen Passat nemških registrskih tablic. Gorenjski prometniki so voznika in njegovo vozilo izsledili na avtocesti v smeri proti Kranju. Ugotovili so, da je 34-letni državljani Romunije pobiral prostovoljne prispevke brez ustreznega dovoljenja pristojne upravne enote. Policisti so ga sicer za taka dejanja v preteklosti že obravnavali, zoper njega pa tudi vodijo prekrškovni postopek, so še sporočili s Policijske uprave Kranj.

Z avtom trčil v dva kolesarja

Zapoge – V nedeljo se je v Zapogah zgodila prometna nesreča, v kateri so bili udeleženi voznik osebnega vozila in kolesarja. Policisti so ugotovili, da je voznik vozil iz smeri Hraš proti Vodiciam, ko je zapeljal na nasprotno smerno vozišče in trčil najprej v kolesarja, nato pa še v kolesarko za njim, ki sta pravilno vozila v nasprotno smer. Kolesar se je v trčenju huje poškodovale, kolesarka pa lažje. Vozniku osebnega vozila so odredili hitri test za ugotavljanje prepovedanih drog v organizmu, ki je bil pozitiven, zato so odredili še strokovni pregled. Policisti še naprej zbirajo obvestila zaradi suma storitve kaznivega dejanja nevarne vožnje v cestnem prometu in bodo o ugotovljenih okoliščinah obveščali državno tožilstvo.

RAZVEDRILO GG

TORKANJE ZA FOGLA

V Trzič so se vrnila Poletna torkanja, ki so jih letos posvetili spominu na Tomaža Ahačiča - Fogla, ki se je zaradi bolezni poslovil leta 2016. Prvo je pripadlo skupini Happy Ol' McWeasel iz Maribora.

Nika Toporiš

Ritmi irske glasbe so v torek, 4. julija, odmevali po Trziču, ko je v atriju Občine Trzič v spomin na Tomaža Ahačiča - Fogla, glasbenika, ki je pustil velik pečat v lokalnem okolju, nastopila mariborska skupina Happy Ol' McWeasel. Kot je pojasnil organizator prireditve Miha Plesničar iz Agencije Astrid, ki je v letošnjem letu prevzela trziške občinske prireditve, gre pri Poletnih torkanjih za sklop prireditev, v okviru katerih bodo tri poletne torkove večere namenili druženju, zabavi in seveda tudi spominjanju na Fogla. »Trzič je majhno mesto, v katerem se praktično vsi poznajo, in Tomaž Ahačič nas je nekako postavil na slovenski glasbeni zemljevid. Zato

Skupina Happy Ol' McWeasel je poskrbela za pravo zabavo za številno občinstvo.

/ Foto: Tina Dokl

sem se letos tudi odločil, da mu posvetim Torkanja, saj je imel v našem okolju velik vpliv, tako kot glasbenik kot tudi kot človek. O njem se širijo same lepe besede,« je še pojasnil Plesničar in dodal, da ga zelo veseli so-

delovanje z Občino Trzič in da se končno pogovarjajo, kako naprej, kako drugače in kako še več.

Ples, zabava in irski ritmi

Prvo Poletno torkanje je bilo zelo plesno, živahno in prepojeno s pankrokom na irski način. Skupina Happy Ol' McWeasel, ki obstaja vse od leta 2007, je namreč poskrbela, da so v ritmih z irskim pridihom lahko uživale različne generacije. Gregor Jančič, vokalist in eden od ustanoviteljev skupine, je pojasnil, da je glavno sporočilo, ki ga skupina želi predati svojemu občinstvu, naj se družijo, pridejo uživati, ohranjajo enako energijo in pristne stike z ljudmi. »Vsakega dogodka, majhnega ali velikega, se lotimo z enako vnemo, in če je pod odrom zgolj pet ljudi, igramo enako, kot če bi jih bilo pet tisoč. Ne delamo razlik in včasih imamo še raje

manjše dogodke, saj smo bližje občinstvu. Vse, kar nam pride naproti, poskušamo zaužiti z največjo žlico,« je še dejal in dodal, da si želi, da bi »zažurali« tako glasno, da bi jih slišal tudi Tomaž. Prvo Torkanje je privabilo kar nekaj obiskovalcev, med drugim tudi študentko Moniko Stržinar, ki je dejala, da se ji koncept Poletnih torkanj zdi zelo obetaven, da se mesto končno prebudi in zaživi. »Mislim, da se vsi radi spominjamo Fogla in super je, da ta spomin ohranjamo skozi različne glasbene dogodke,« je dodala. Tudi Andreja Kuhar je poudarila, da so prireditve odlične, saj jih je bilo v preteklosti po njenem mnenju v Trziču premalo, poleg tega pa je še dodala, da se ji zdi lepo, da se je nekdo odločil skozi glasbo počastiti Ahačiča, ki ga je širša Slovenija spoznala na televizijskem šovu Znan ob raz ima svoj glas.

Pred Mariborčani pa je obiskovalce ogrel Vlado Pilja, ki ga je s kitaro spremljal Miha Plantarič. / Foto: Tina Dokl

SLAVIL PRIMOREC

Na 42. Melodijah morja in sonca je slavil Primorec Gregor Ravnik s skladbo Torek.

Ana Šubic

Veliki zmagovalec 42. Melodij morja in sonca, ki so potekale v soboto v Avditoriju Portorož in jih je bilo mogoče spremljati tudi v televizijskem in radijskem prenosu, je s skladbo Torek postal Gregor Ravnik iz Ankarana. Največ točk sta mu namenili tako strokovna žirija kot javnost s telefonskim glasovanjem, sicer pa sta v glasovanju za veliko nagrado festivala enakovredno sodelovala še občinstvo v avditoriju in žirija radijskih postaj.

Strokovna žirija, v kateri je bila tudi gorenjska glasbenica Helena Blagne, je podelila še tri nagrade: nagrado

združil s primorskim kitaristom Teom Collorijem. Uvrstila sta se na 12. mesto. Skladbo je ustvaril Žiganov oče Lojze Krajncan. »Skladbo je pisal zase, za veselje, iz instinktivne inspiracije. In ko smo jo slišali, je bila prva asociacija Melodije morja in sonca. Besedilo je napisal Rudi Zaman, med drugim strasten jadralac. Zdi se mi, da je v besedilu ujel esenco občutka jadriranja. Ko sva z očetom delala na skladbi, se naju je vseskozi držal občutek, da nekaj manjka. Ko pa je prišel Teo, da bi posnel kitaro, se je vse kar samo od sebe začelo sestavljati ...« je pojasnil Žigan.

Zaupal nam je še, da se zelo veseli projektov, ki so pred njim. Na Gorenjskem, denimo, ga bomo skupaj z zasedbo lahko slišali 2. sep-

Veliki zmagovalec festivala Gregor Ravnik / Foto: Aleš Rosa

Danila Kocjančiča za obetavnega izvajalca zasedbi BOOOM, ki je zapela pesem Portoroško sonce, nagrado za najboljšo besedilo Matjažu Romihu za pesem Običajen par v izvedbi BosaZnova in nagrado za najboljšo glasbo skupini Bomb Shell za skladbo Potujem.

V tekmovalnem delu smo slišali 14 skladb, eno od njih – Jadra – pa je zapel vsestranski umetnik z Gorenjskega Žigan Krajncan, ki je moči

tembra na Šuštarški nedelji v Trziču. »To mi je posebna čast, saj imam res lepe otroške spomine na festival, ko sva s staro mamo Irencu raziskovala stojnice, igrala, plezalne stene ...« Z zasedbo pripravlja tudi ekskluzivno reggae edicijo za enega največjih reggae festivalov v Evropi – tolminski Overjam, ki bo 19. avgusta, povabili so ga v hrvaški Super-talent, ki bo na ogled v septembru ...

Žigan Krajncan in Teo Collori / Foto: Aleš Rosa

J
A
K
A

A VEŠ, DA JE BIL PREJŠNJI TEDEN SVETOVNI DAN ZDRAVJA ?!

A ZATO BOMO VEČ PLAČEVALI ZA DOPOLNILNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE!

Zala Gorenc / Foto: Tina Dokl

PESMI MLADIH

Lep dan

Hej prijatelji,
jutri bo srečen dan.
Vse bo lepo,
jutri se zberemo vsi
na trati zeleni.

Sonce sijalo bo,
na nebu ne bo oblakov.
Jutri bo srečen dan,
zdaj to vemo čisto vsi.

Roke podajmo si,
zoplešimo,
zapojmo,
kajti jutri bo srečen dan.

Simona

Pred nami je skoraj še vse poletje. Pridružujem se Simoni in vsem nam želim srečne in samo lepe dni. **Meta**

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

PRVIČ NA OLIMPIJADI

Uspeh na državnem tekmovanju iz znanja geografije je učenkama Zali Gorenc iz Osnovne šole Stražišče in Miji Šmid iz Osnovne šole Šenčur zagotovil tudi uvrstitev na Evropsko geografsko olimpijado, od koder sta se vrnila z bronastima medaljama.

Mateja Rant

Evropske geografske olimpijade, ki je od 24. do 30. junija potekala v Beogradu, sta se udeležili tudi devetošolki iz Kranja in Šenčurja Zala Gorenc in Mija Šmid. Na omenjeno olimpijado se je uvrstilo osem najboljših osnovnošolcev z državnega tekmovanja, ki ga je organiziral zavod za šolstvo, v Beograd pa so se odpravili pod okriljem Zavoda Videja. Tako Zala kot Mija sta izkazali ogromno znanja iz geografije, pa tudi angleščine, saj je bil to uradni jezik olimpijade, tako da sta na koncu osvojili bronasti medalji.

Več o tekmovanju je povedala Zala Gorenc, ki je pojasnila, da jo je za geografijo navdušil stari oče. »Pogosto vzameva v roke tudi atlas in iščeva kraje po svetu.« Njeno navdušenje nad geografijo je opazil učitelj Marko Jereb, ki

jo je spodbudil, da se je prijavila na tekmovanje, za katero se je potem pripravljala pod mentorstvom učiteljice Darje Udir. Kot je pojasnila, so imeli v okviru olimpijade tri tekmovalne dneve. »Najprej je bil na vrsti pisni test, ki je bil zame najtežji, saj je bilo treba geografske pojme opisati in razložiti v angleškem jeziku.« Drugi tekmovalni dan so se odpravili na teren, in sicer so raziskovali Avalo, po vrnitvi pa jih je čakalo izpolnjevanje terenskih pol. Za konec je po besedah Zale Gorenc sledil še multimedij-ski test, kjer so imeli minuto časa, da so med ponujenimi odgovori izbrali pravilno trditev. »V sklopu tekmovanja smo vsi tekmovalci pripravili še eko plakate in predstavili svoje države na kulturnem večeru.«

Olimpijade se je udeležilo okrog sto tekmovalcev iz devetih držav, saj so v posebni kategoriji nastopili tudi srednješolci, v kategoriji od 12 do 15 let, v katero sta sodili

Zala Gorenc (desno) in Mija Šmid (v sredini) s še eno tekmovalko iz Slovenije, Judito Ferlan iz Litije

/ Foto: osebni arhiv Zale Gorenc

tudi Zala in Mija, pa jih je bilo skupaj 42, je še pojasnila Zala, ki je zato še bolj ponosna na njuni bronasti medalji. Obenem pa ji je bila všeč celotna izkušnja s tekmovanjem. »Na začetku mi je bilo kar malce neprijetno,

ker nisem nikogar poznala, a smo se zelo hitro povezali in navezali tudi prijateljske stike.« Zato zdaj upa, da se ji bo na olimpijado uspelo uvrstiti tudi prihodnje leto kot srednješolki, saj so si obljubili, da se spet srečajo.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

V DEŽELI MARIACHIJEV (2)

Aleš Senožetnik

Po hektičnem uvodu v prestolnici je prijal kratek oddih na obali. Čeprav si številni turisti, še posebno tuji gosti, privoščijo počitnice na Jukatani, ki velja za nekakšen sinonim za rajске peščene plaže, smo si mi zaradi pomanjkanja časa prihranili dolgo potovanje na drugo stran države in se odpravili proti nič manj zanimivim zalivom ob Tihem oceanu v zvezni državi

Oaxaca. V Huatulcu je še moč najti mirne in skrite koticke, ki jih množični turizem ni dosegel – in enega takšnih smo imeli skorajda povsem zase tudi mi.

Zalivi v Huatulcu ponujajo povsem drugačno izkušnjo kot denimo precej bolj znani Cancun, ki je priljubljeno letovišče turistov iz ZDA in Kanade. Čeprav so pred leti oblasti precej investirale v množični turizem tudi v tem delu države, je destinacija krenila v povsem drugo smer in danes v Huatulcu najdemo nekaj nacionalnih parkov, ponaša pa

se tudi s pestrim živalskim svetom tako na kopnem kot v morju.

Morda je temu botrovalo tudi dejstvo, da se je svet v času našega obiska še pobiral po epidemiji covid-19, a na tem delu poti skorajda nismo srečali nobenega tujca. V penzionih ob obali so večinoma dopustovali mehiški turisti, velikokrat kar cele družine v razširjeni obliki, torej vključno z dedki in babicami, tetami in strici, bratanci in sestričnimi. Družina in družinski odnosi so še vedno osrčje mehiške družbe, kar se očitno kaže tudi v

Peščene plaže enega od zalivov ob Tihem oceanu / Vse foto: Aleš Senožetnik

skupnem preživljanju prostih dni.

Čeprav smo v prejšnjem prispevku opozorili tudi na

temne plati Mehike, pa velika večina obiskovalcev teh ne bo zaznala, medtem ko je sproščena dobrohotnost Mehičanov opazna praktično na vsakem koraku. Tako kot v bolj ali manj vseh špansko govorečih državah oviro zna predstavljati jezik, zato se velja naučiti vsaj osnovne vpljudnostne izraze, a z nekaj več znanja španščine se brez težav zapletemo v prijetne pogovore z ljudmi, ki jih srečujemo. Tako nam je eden od taksistov med vožnjo spotoma pripravil še vodenje po svojem rodnem mestu, ob neki drugi priložnosti pa je beseda nanese

na šport, ki so ga Latinoameričani povzdignili skoraj na raven religije in razpravljali tudi o Janu Oblaku, ki ga, kot kaže, dobro poznajo tudi na drugi strani Atlantika, ter poslušali tarnanje nad mehiško reprezentanco, ki da ni na ravni, kot bi lahko bila.

A čas ležernosti na plažah Huatulca se je iztekel in po vijugastih in mestoma skoraj povsem uničenih cestah smo se podali v notranjost zvezne republike Oaxaca, v istoimensko glavno mesto, ki velja za kulturno eno najbogatejših v državi.

(Se nadaljuje)

Barvitost na vsakem koraku je značilnost mehiških mest.

Bogato založene tržnice so paša za oči radovednežev.

PRAZNOVANJA

PRAZNOVALA KAR TRI DNI

Štiridesetega rojstnega dne Mateja Nosan iz Besnice zaradi vrste presenečenj zlepa ne bo pozabila.

Ana Šubic

Mateja Nosan iz Besnice je 15. junija dopolnila štirideset let. Praznovanje se je začelo že dan prej, ko jo je po službi sestrična Andreja peljala na pijačo, nepričakovano se jima je pridružil še Matejin sodelavec Gašper, nakar sta se pojavili še njeni kolegici iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Besnica Špela in Mojca ter jo z gasilskim poveljniškim vozilom odpeljali domov. Matejo so pred hišo pričakali člani Folklornega društva (FD) Preddvor, kjer je predsednica, gasilci, prijatelji, sosedje, sorodniki – skupaj jih je bilo

več kot petdeset. Postavili so ji mlaj v obliki rože, mož in hčerke pa ogromen transparent s številko 40, sestavljen iz njenih fotografij. »Na vrtu je bilo kot na veselici, gasilske klopi, mize, peč za pice, pijača vseh vrst, igrala je harmonika. Skratka noro, vendar pa je bil to le uvod v še bolj nore dni,« se spominja Mateja.

Na rojstni dan jo je v službi na Občini Tržič pričakala okrašena pisarna. Poveselila se je torej tudi s sodelavci, doma nazdravila s prijatelji, dan kasneje pa je povabila na glavno praznovanje v besniško telovadnico. Tam so jo čakala številna presenečenja. Zaplesali so ji članice in člani FD Preddvor, moški del folklorne skupine pa jo je presenetil še s posebno

točko. Člani, oblečeni v rdeče spodnjice in krila iz slame, so popolno odplesali koreografijo na takte grškega sirtakija. »Vsa dvorana je bila na nogah, kaj takega ne doživiš vsak dan. Da so to naštu dirali, so se dvakrat tedensko dobivali na skrivaj, poleg rednih vaj,« nam je zaupala slavljenka. Presenetili sta jo tudi mami in tašča, ki sta ji v opravi iz 80-ih na odru pričarali evrovizijsko uspešnico iz leta 1983 Džuli, sicer pa je praznovanje ob glasbeni spremljavi Harmonk'n'rolla trajalo skoraj do jutra.

Folklor jo spremlja že od malega

Mateja si je za štirideset let zaželela le, da bi bila še naprej obkrožena s toliko krasnimi ljudmi in da bi bila

lahko še dolgo tako aktivna kot doslej. Po rodu je iz Tupalič pri Preddvoru, po poroki leta 2007 pa je zaživela v Besnici. Že več kot trideset let je pri folklori v Preddvoru. Začela je v otroški skupini, že pri 14 letih je začela plesati pri odrasli skupini, pri dvajsetih letih pa je prevzela vodenje odrasle skupine, naprej mlajše odrasle skupine, sedaj pa že šest let vodi starejšo. Vrsto let je bila podpredsednica FD Preddvor, letos pa je postala predsednica. Ponosni so, da so konec junija uspešno spravili pod streho že 15. mednarodni folklorni festival.

Mateja zadnja leta pomaga tudi pri izvedbi harmonikarskih tekmovanj: predlani in lani pri Besniški voščenkici, ki jo je spremljala že od malih nog, saj je njena mami Besničanka, letos pa pri Zlati harmoniki na Bledu, kamor se je po tridesetih letih preselilo besniško tekmovanje.

Dejavna je tudi na drugih področjih: v PGD Besnica, enkrat mesečno je operaterka v Regijskem centru za obveščanje v Kranju, poleg tega pa je še članica Sveta Krajevne skupnosti Besnica. Ob družini, službi in ostalih obveznostih ji prostega časa ne ostane veliko, a ob dobri organizaciji najde tudi čas za hobije. »Rada šivam, občasno primem za harmoniko, se ukvarjam z vrtno, rekreacijo, pripravljam razne scenarije in pišem članke,« je

Slavljenka Mateja Nosan (druga z desne) v družbi sodelavcev: Andreje Starman (levo), ki je obenem njena sestrična, Gašperja Golmajerja in Tamare Lazar / Foto: arhiv Mateje Nosan

pojasnila in poudarila, da vsega ne bi zmogla, če je pri njenih dejavnostih ne bi podpiral mož Mark. Da jima ni nikoli dolgčas, pa skrbijo tri hčerke: devetletna Trina ter sedemletni dvojčici Brita in Nadja.

Mladoporočenci

Na Srednjem vrhu sta 1. julija 2023 zakonsko zvezo sklenila Maja Sinkovič in Mitja Drinovec. Dne 8. julija sta se na Sv. Andreju poročila Katjuša Rupar in Jure Cvek.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski porodnišnici rodilo 18 novorojenčkov, od tega 5 deklic in 13 dečkov. Najtežji in najlažji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 4118, drugemu pa 2390 gramov. Na Jesenicah je prvič zajakalo 23 novorojenčkov, od tega se je rodilo 15 deklic in 8 dečkov. Najlažja je bila ena od deklic, ki je tehtala 2470 gramov, najtežji pa je bil deček, ki mu je tehtnica po porodu pokazala 3790 gramov.

Svojo predsednico Matejo Nosan (spodaj levo) so za štirideseti rojstni dan presenetili tudi članice in člani Folklornega društva Preddvor. / Foto: arhiv Mateje Nosan

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Babica«

Pozdravljeni, Tanja, sprašujem za sina, ali bo imel kakšnega otroka oziroma ali bom kdaj postala babica. Ima deklo, s katero pa oba veliko delata in pravita, da trenutno nimata ne časa ne denarja za otroke in da želita lepo živeti.

Saj jima res ne morete zameriti, da si želita lepega življenja. Človek ni narejen tako, da bi si želel težke in naporne stvari, temveč predvsem iščemo ugodje. In vedno bolj je v ospredju to, da otroci pomenijo napor. Ne samo to, v današnjem življenju si zadeve vedno bolj zakompliciramo. Tehnologija nam v bistvu ni več v pomoč, temveč že skoraj

v breme, tako da se naša življenja ne odvijajo ravno tako, kot bi si mogoče želeli. In potem naj bi prišli še otroci. Otroci ni samo precejšen finančni zalogaj, tudi vzgoja postaja vse bolj komplicirana in hkrati tudi strah staršev, da svojih otrok ne bodo mogli pripraviti za življenje tako, da bi ga ti preživeli kar najbolj kakovostno. Zatorej ne izvajajte preveč pritiska na sina s tem, da bi vam izpolnil željo. Naj imata otroka takrat, ko si bosta to onadva zaželela. In da, postali boste babica, samo ne še takoj. Srečno.

»Službena ljubezen«

Spoštovana Tanja, s sodelavcem se že nekaj časa lepo spog-

ledujeva in sva si všeč. Sicer je v zvezi (ni poročen), nima pa otrok. Zanima me, ali bi pustil partnerico in ali bi midva »dobro vozila«.

Zakaj neki bi pa vidva dobro vozila, če že ima nekoga ob sebi? Seveda je videti, da ste mu všeč, toda nikar ne izgubite izpred oči, da je že odan, čeprav ni poročen. Kot je videti, ste vi prosti in gledate situacijo z drugimi očmi kot on, ki je že v zvezi, v kateri se pa malce dolgočasi, zato se je kar vnel za vas. Vendar pa bi vi z vaše prednostne pozicije stopili v slabšo. Mladi ste, ljubki in predvsem prosti. Zakaj bi se spustili v romanco in zvezo, v kateri bi zagotovo trpeli? In čeprav bi on nekoč partnerko pustil, tega res ne potrebujete. Ozrite se okoli sebe in prej ali slej boste srečali »sorodno dušo«, s katero boste zgradili dom. To spogledovanje, ki ga

imate sedaj v službi in brez katerega vam ni živeti, boste jemali kot nekaj preteklega. Še več, spraševali se boste, le kaj ste videli na njem in zakaj ste si sploh želeli biti z njim. Torej: pamet v glavo! Lep pozdrav.

»Služba 1989«

Spoštovani, sem letnik 1989 in razmišljam o menjavi službe. Trenutna služba mi sicer finančno zelo ustreza, vendar pa bi vseeno zamenjal. Pozdravljeni, pri vas menjava službe ni tako nujna, zato tudi ne bo prišlo do nje tako kmalu. Videti je, da vam gre občasno ta služba res na živce, toda ne dovolj, da bi se aktivno lotili zamenjave, in še manj, da bi jo v kratkem tudi izpeljali. Seveda bo prišlo do menjave, toda ne v kratkem. Priložnost se bo pojavila nepričakovano in tam, kjer je ne bi pričakovali. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

4	7		6	2		8	5	
1					9	7		
	2			7	4			3
9	5	1				6		
7			5		3			8
		8				5	4	2
6			4	8			9	
		5	7					1
	3	4		1	5		7	

Rešitev:

9	7	2	5	1	6	7	6	9
8	7	9	6	7	5	1	2	5
5	6	2	9	7	7	1	1	9
2	5	7	6	1	8	9	6	5
9	1	6	9	5	2	7	2	4
7	8	9	7	9	1	5	7	4
6	9	1	7	8	6	2	2	2
7	7	6	5	6	9	9	1	1
6	9	1	2	9	6	7	7	7

TEŽJI SUDOKU

1		7						
		9	4		6	8	1	
					8			5
		5	6	3		2		9
8		2		7	4	1		
7			1					
	2	1	3		9	6		
							3	

Rešitev:

1	2	5	9	7	6	9		
8	7	9	6	7	5	1	2	5
7	6	2	9	1	8	7	1	9
6	5	1	7	6	2	9	8	7
9	7	5	6	2	1	5	6	4
8	9	7	1	9	5	7	4	7
5	6	8	1	7	9	7	2	2
7	1	8	2	7	6	5	2	2
2	9	7	6	5	7	1	7	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

V priročniku je predstavljeno življenje čebel, opisani so skrb za zalego, pašne aktivnosti, praktični primeri vzdrževanja in izkoriščanja čebeljih družin, pa tudi vse o pridelavi medu, matičnega mlečka, propolisa, cvetnega prahu in čebelnjega strupa.

22
EUR

160strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

GORENJSKI GLAS	GLAVNO MESTO SICILIJE	AMERIŠKI PLES	TAJSKA DENARNA ENOTA	IGRALKA FURLAN	TEKMA MED DVEMA TEKMECEMA	NICOLE KIDMAN	SOSEDNJA DRŽAVA (ORIGINAL)	MESTNI GOSTINSKI LOKAL	GORENJSKI GLAS	ZDRAVILNA RASTLINA, META	VZDEVEK ONASSISA	PRAVNA PRAVICA UGOVORA	ŠPELA ŠIPEK	AJDA (NAREČNO)	IZDELOVALEC LECTA
INICIATOR									POPREČNINA		32				
IZBRANO BRANJE				10					DEL MARIBORA FIZIKALNA KRIVULJA						21
AVST.SKLA-DATELJ (FRANZ)						GRANIT Z AVALE SL. PESNIK (JOŽE)		20					DANIEL CRAIG KLIJUČ, ŠIFRA		
ESTONEC				TRAGIČNA PESEM GOROVJE V EGIPTU	28						OKRAS, LIŠP FOTOGRAF HODALIČ				
KONEC POLOTOKA			MRZLA RUSKA POKRAJINA NASKOK							6			PRILOGA V DELU MESTO V ISTRI	16	
JEDILNI LIST, MENU					ODPRTA POŠKODBA STRJENA KRI NA RANI				KNAP STROK ZA OROLOGIJO						
LAHKO POLETNO OBUVALO (EDNINA)		12					LETNA GLEDALIŠKA KARTA INDUJANSKA BANANA							VOŽNJA S SMUČMI PO SNEGU	AMERIŠKI FILMSKI KIPEC
GORENJSKI GLAS	STAREJŠI MODEL VOZILA FIAT	MESTO V S. ITALJI SORTA HRUŠK						AREAL, POVRŠINA MITOLOŠKI LETALEC					SANDRA OMAN MESTO V FRANCIJI		
UTAJITEV				31		SEJALNA PRIPRAVA POMLADNA CVETLICA				27	DIVJA KOZA PAS PRI KIMONU				
IGRALEC BEATTY					ELEKTRICNO PREKINJALO								ČEBULA (NAREČNO) LUKA POTOČAR	3	
OZEK KOS TKANINE															

SESTAVIL: F. KALAN	SL. IGRALEC IN REŽISER (LOJZE)	SPREVOD NA KONJH	NOROST, ABO TNOST	ZEMELJSKI TEČAJ	EDEN OD PLANETOV	LUKA SEŠEK	KANON VERSKA PODOBA			AZIJSKI VELETOK	MRAK, TEMACNOST SANITETNI MATERIAL				19	OBLAČILO
KATOLIŠKO OBLAČILO Z ODPRTINO ZA GLAVO									UGLAJEN MOŠKI IGRALEC, ZNIDARŠIČ	15						23
KRAŠKA JAMA PRI GROSUPLJEM						26					OMAR NABER KEM. ELEMENT (EU)	1				
MESTO NA SICILIJ			13				ORGAN VIDA PEVEC DRAGOJEVIČ		TOLAŽBA PESNICA ŠKERL							
NADZEMNI DEL REPE				LATINSKA NIKALNICA TRK VOZIL OD ZADAJ			NARAVA (STAR.) UMAZAN OTROK			30		ANGLEŠKI GLASBENIK (A. A.)	DALMATINSKA VIŠNJA			
DEL ROKE		5			DEL DUBROVNIKA LIDIJA OSTERC					POJAV NA NEBU	RAČUNALNIŠKI POMNILNIK					
EMA KOZIN				IGRALEC RANER DIVJA MAČKA			INDUJANSKA DRŽAVA ATLET BOLDON			25		PESEM HVALNICA PISATELJ DUUN				
MESTO NA HRVAŠKEM								ZGODNJE VINO	PLENILEC							17
IGRALKA FALCO					HLAPLJIVA TEKOČINA				PODNEBJE VULKAN PRI NEAPLJU							
ORGANSKO VEČANJE			2				DEL OBLAČILA ZA ROKO			GR. JUNAK, AJANT NASELJE OB SOTLI						

Priljubljeni pisatelj Ivan Sivec je knjigo posvetil Sloveniji, ki jo ima neizmerno rad in ji želi vse najboljše. Prebrali boste zgodbe o dveh mladih zdravnikih, ki povsod naletita na ovire, o eni od številnih radijskih postaj na naših tleh, o pasjem prijatelju, katerega družba je velikokrat boljša od človeške, o zakoncih, ki se jima šele v času covida-19 odprejo oči ...

15
EUR

200 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ŽIVEC										18	NIKA KRIŽNAR MORALNOST					
IZIDOR									GR. ČRKA ALOPATSKI ZDRAVILEC	11						
POLNILO ZA SLADICE, NOUGAT			24											AMERIŠKA IGRALKA (SUSAN)	TADEJ JURMAN	
MENIČNI POROK																14
ASIMINA ERICSON LEHAR ROGATEC STANDEKER	UGLED, VELJAVA	TOKAJSKO VINO BIATLONEC OBLAK														
PREVARANT								4								SOPROGA JELCIN
PRIŽNICA											ALFRED NOBEL MESTO V ROMUNJI					
OLIVER NEUVILLE					ATLETINJA ŠUTEJ MLEČNI IZDELEK											
KMEČKO NASELJE			8						GLASBENIK SMOLAR CARL MARINO							29
AMERIŠKI IGRALEC (JOHN)																
NAKLON, BREZINA										7						

Kdaj in kam jih saditi, kako jih gnojiti in zaščititi pred mrazom, škodljivci in boleznimi, so osrednja poglavja te knjige. Predstavi številne sorte vrtnic, ki so jih preizkusili v Sloveniji. Vrtnica je na vsakem vrtu nekaj posebnega, zato bo ta prelepa knjiga z več kot 250 fotografijami očarala prav vsakogar.

Število strani: 176 strani, 19 x 25 cm, trdo vezana

2550
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

- 1. nagrada:** darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR,
2. in 3. nagrada: knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 21. julija 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

ZVONEC PRI VHODNIH VRATIH, 1. DEL

Bila sem zasvojena z dobrinami

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Zanikanje je nekaj najbolj norega v življenju vsakega človeka. Žal smo Slovenci v tej veščini pravi mojstri. »To opazim tudi pri sebi in svoji življenjski zgodbi. Ko pridem do neke točke iz svoje preteklosti, 'zmrznem' in se ustavim,« je rekla Barbara.

Barbarina življenjska zgodba je res nekaj posebnega. Med njo in sestro je bilo 22 let razlike. V letu, ko je sestra umrla v prometni nesreči, se je rodila Barbara. Sestrinega moža, žalujočega vdovca, so njeni starši posvojili, saj so z njim dobili sina, ki so si ga zmeraj zelo želeli.

Takole je začela svojo zgodbo: »Danes, ko je svak že zelo bolan, fizično pa tako slab, da vem, da mi ne bo mogel škodovati, si upam povedati svojo zgodbo. Dokler je bil pri močeh, z njim ni bilo dobro češenj zobati.

Ko so me starši spočeli, niso bili veseli. A v zgodnjih šestdesetih letih prejšnjega stoletja odločitev za splav ni bila samoumevna. Ko je bila mama v osmem mesecu, je v prometni nesreči (na ozki hribovski poti so odpovedale zavore in avto se je zvalil po

strmem bregu v globel) sestra izgubila življenje. Starši so za njo žalovali vse do svoje smrti. Mene nekako niso marali, četudi so mi nudili vse, kar so lahko. Čustveno so se navezali na zeta, ki je postal vdovec, pa se ni nikoli več poročil. Sami boste ugotovili, zakaj ne.

Nismo bili revni, ded je imel italijansko pokojnino, starši so bili visoki uslužbenici, pa še kmetijo smo imeli. Ki jo je, seveda, dobil v last svak Martin. Mama bi najraje videla, da bi se, ko bi odrasla, poročil z menoj, a se ji ti računi niso izšli.

Že kot otrok sem živela sredi zavidljivega blagostanja. Zaželela sem si punčke iz Italije, pa sem jo dobila. Ali pa nekih zelo sladkih slaščic, malo sem pozabila, kako so se imenovala, izdelovali pa so jih v Makedoniji. Imela sem polne omare oblek in čevljev, po tleh v moji sobi so bile položene dragocene preproge, na katerih smo se prijateljice balse s piškoti, zato so bile zmeraj polne drobtin. Pri šestnajstih me je oče naučil voziti avto, pri osemnajstih sem že imela vozniško dovoljenje in več deset tisoč prevoženih kilometrov za seboj. Obiskovala sem gimnazijo, imela sem veliko prijateljev, saj so zelo dobro vedele, da si lahko pri meni izposodijo oblačila in tudi denar. Tega nisem nikoli zahtevala nazaj. Preprosto sem pozabila nanj, saj sem ga imela zmeraj dovolj.

Takrat bi se morala odseliti v študentski dom ali internat in zaživeti svoje življenje, ne pa ostati v domači hiši, jemati od očeta denar, zraven pa trpeti kot Kristus na križu. Toliko sem bila odvisna od avtomobila in materialnih dobrin, nakita in lepih

oblek, da nisem zmogla niti pomisliti, da bi se v imenu svobode lahko vsemu odpovedala. So starši vedeli, kaj se dogaja med menoj in Martinom? So me zasipali z dobrinami zato, ker so upali, da bom o njegovih nočnih obiskih molčala?

Bila sem nadpovprečno inteligentna, obnašala pa sem se kot 'zmešana kura'. Recimo, da sem bila v šoli nekaj vprašana. Snov sem zdrdrala za pet, zraven pa sem se butasto smejala, se pačila, zavijala z očmi in se opolzko otipavala po lastnem telesu. Nekoč je sredi pouka prišla pome razredničarka in me odpeljala k prof. dr. Z., ki je imel svojo ordinacijo čez cesto. Bil je psihiater, razredničarka ga je prosila, naj mi pomaga. Čeprav je bil zelo mlad in seveda čeden, je bil tudi odlični psihiater. Dolgo in zelo zbrano me je poslušal. Brez kakršne koli zadrege sem mu zaupala najbolj svinjske podrobnosti. Na koncu se je naslonil na stol, me nekaj časa gledal, potem pa dejal: 'Punca, pojdi od doma, poišči si sobo, pusti šolo, najdi si službo in prekini vso komunikacijo s svojo družino, preden bo prepoznano.' Več kot toliko se ni hotel vmešavati, verjetno zaradi mojega priimka, ki mu je povzročil veliko nelagodja.

Neposredno me je pa opozoril na to, da je svak ob blagoslovu mojih staršev navajen dobiti vse, kar je za svoje seksualno izprieno življenje potreboval. Doma nisem bila varna niti pet minut.

Začel me je napadati tudi takrat, ko so bili starši v bližini. Posebno je bil nor na kopalnico. Vedno sem se zaklepala. Včasih se je usedel pred vrati na tla, in čakal, da sem končala in odklenila. Potem je planil name.

Naslonil me je na umivalnik, spustil hlače in začel suvati vame. Bil je kot zmešan. Razredničarka mi je nekoč prinesla psa. Sicer še mladička, a mi je obljubila, da bo pazil name. Res je, saj je zrasel v ogromnega črnega 'volkovca'.

Pes je bil vedno ob meni, a ga je po treh letih nekdo zastrupil.

Dr. Z. me je vsake toliko časa povabil k sebi in me vprašal, kako je. Odkrito sem mu povedala, da je svak dan huje. 'Kaj še čakaš?' se je čudil.

Na koncu koncev sem ga imela za navadnega sadista, ki mi noče pomagati. Njegovo strokovno govorjenje je bilo zame kot znanstvena fantastika, ki je nisem razumela. Dojela sem le, da je takšnih žrtev, kot sem jaz, še veliko, a vse so svojo sramoto skrivale pred drugimi. Leta 1976 je bilo pač tako!

Po maturi sem šla k drugemu psihiatru. Sploh ne vem, kaj sem mislila in pričakovala, hotela slišati drugo mnenje. Bog mi je sicer dal ogromno pameti, žal pa je skoparil pri odločnosti. Seveda je najin pogovor potekal zelo podobno kot pri dr. Z.

Ker sem se mu očitno zasmilila, me je celo objel in stisnil k sebi, da sem se razjokala. Bila sem mu pa hvaležna za kapljice, ki mi jih je dal. Svetoval mi je, naj svaku zvečer skuham kavo ali čaj in mu jih dajem notri.

Nekaj časa sem imela pred njim mir, saj je hitro zaspal, čez dan je bil pa ves matast. Oče je bil zelo vesel, ko je videl, da sem spet boljše volje. 'Kupil sem dve vstopnici za obisk Oktoberfesta v Münchnu. Bosta šla z bratom (tako je klical svaka),' mi je dejal.«

(Konec prihodnjič)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Borovnice so za telo vsestransko koristne: med drugim preprečujejo okužbe, krepijo imunski sistem, zmanjšujejo količino holesterola in maščob v krvi in so okusno »zdravilo« proti stresu. Primerne so za pripravo sadnih solat in različnih slaščic ali kot samostojna poslastica.

Borovničeva pita

Za testo potrebujemo 100 g masla, 100 g sladkorja, 2 jajci, 2 žlički pecilnega praška, 100 g moke in po 50 g zmletih mandljev in lešnikov. Za nadev potrebujemo 300 g borovnic, 60 g sladkorja, 2 jajci, 200 g crème fraiche ali kisle smetane, 2 žlici praška za vaniljev puding, zavitek vaniljevega sladkorja in pol limone.

Maslo in sladkor kremasto stepemo z metlicami, nato vmešamo jajci. Posebej zmešamo pecilni prašek, moko, mandlje in lešnike ter jih primešamo masleni masi. S testom obložimo namaščen okrogli pekač in mu naredimo 3 cm visok rob. Pečemo ga 15 minut na sredini pečice, ki smo jo segreti na 200 °C. Medtem za nadev gladko umešamo sladkor, jajci, crème fraiche, prašek za puding, vaniljev sladkor in naribano limonino lupino. Borovnice operemo, do suhega popivamo in nežno primešamo. Pekač vzamemo iz pečice in pripravljeno maso razdelimo v napol pečeno testo. Postavimo nazaj v pečico in pečemo še približno 30 minut. Ohladimo in po želji potresemo s sladkorjem v prahu.

Borovnice z vaniljevim sladoledom

Potrebujemo 400 g borovnic, 100 g sladkorja, 125 ml rdečega vina ali sadnega soka in 500 g vaniljevega sladoleda.

Borovnice preberemo, operemo in osušimo. V ponev stremo sladkor in pustimo, da karamelizira. Zalijemo ga z vinom ali sadnim sokom in mešamo, da se karamel raztopi. Tekočino pokuhamo, da se malo zgosti, odstavimo in pustimo, da se malo ohladi. Dodamo borovnice. Vaniljev sladoled razdelimo v kozarce in ga prelijemo z mlačnimi borovnicami in takoj ponudimo.

Borovničeva omaka

Potrebujemo 300 g borovnic, od 50 do 100 g sladkorne moke, 2 jedilni žlici borovničevega likerja ali limoninega soka.

Borovnice očistimo in jih pretlačimo skozi cedilo, da odstranimo olupke, ali jih sesekljamo s paličnim mešalnikom. Dodamo sladkor in liker ali limonin sok ter dobro premešamo. Prelijemo jo po sadnih sladoledih in solatah, pudingih, biskvitih.

Borovničeva marmelada

Potrebujemo 2 kg borovnic, 2 kg sladkorja, sok 2 limon in 10 jedilnih žlic vode.

Borovnice preberemo in jim odstranimo morebitne peclje. Skupaj s sladkorjem jih damo v kozico, dodamo vodo in limonin sok, premešamo, da se sladkor stopi ter pustimo vreti na zmernem ognju. Zmanjšamo ga toliko, da počasi vre 10 minut. Nato ga zvišamo, da marmelada močno vre približno 20 minut in da začne želirati. Odstavimo in pustimo stati 10 minut. Nato napolnimo kozarčke do roba in jih za nekaj minut obrnemo na glavo. Kadar dodamo sredstvo za želiranje, zmanjšamo količino sladkorja za 150 g ter se držimo navodil na vrečki.

Skutna torta z jagodičevjem

ERIKA JESENKO

Pa je le prišel tisti del leta, ko s svojih vrtov in gozdov pobiramo sadje in zelenjavo. Med njimi nas s svojo barvo in sladkostjo vabijo tudi borovnice in ribez. Da to sadje ne bo šlo samo v marmelado in v zamrzovalnik za ozimnico, pripravimo osvežilno skutno torto z jagodičevjem.

Za pripravo skutne torte z jagodičevjem potrebujemo (za tortni obod premera 28 cm): za biskvit: 3 jajca, 3 žlice moke, 3 žlice sladkorja, polovico pecilnega praška, ščepljivi sol, 1 dl sadnega kompota za navlažitve; za kremo: 0,5 kg pasirane skute, 250 g

grškega jogurta, 250 g borovnic, 200 g rdečega ribeza, 80 g sladkorja, 2 vaniljeva sladkorja, naribano lupinico ene bio limone, 12 listov želatine.

Priprava biskvita: V skodelici zmešamo moko, pecilni prašek ter ščepljivi soli. Rumnjake ločimo od beljakov. Beljake stepemo v trd sneg. Rumnjake penasto umešamo s sladkorjem in dodamo polovico snega. Postopoma vmešamo mešanico moke in nato še preostali sneg. Maso vlijemo v namaščen tortni pekač in pečemo v pečici, segreti na 170 °C, od 15 do 20 minut. Pečen biskvit ohladimo,

odstranimo tortni obod ter ga prestavimo na podlago, kjer bomo sestavili torto. Okrog biskvita namestimo čist tortni obod. Biskvit navlažimo s sadnim kompotom.

LAHKE JEDI

kuhamo 5 minut in pretlačimo s paličnim mešalnikom. Še v vročo zmes damo ožete liste želatine in mešamo, da se ta raztopi. Enak postopek ponovimo z ribezom. Nato skupaj v posodi zmešamo skuto, grški jogurt, sladkor in limonino lupinico. Skutno kremo razdelimo na dva enaka dela. V en del vmešamo ohlajeno borovničevo zmes, v drug del pa ribezovo. V vsak del vmešamo še polovico stepene smetane.

Sestavljanje torte: Na biskvit najprej nadevamo borovničevo kremo in nato še ribezovo. Torto postavimo za nekaj ur v hladilnik.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI**S kolesom na Bled**

Naklo – Društvo upokojencev Naklo v četrtek, 13. julija, vabi na kolesarjenje na relaciji Naklo–Podnart–Lancovo–Bled–Naklo. Start bo ob 8. uri izpred doma upokojencev Naklo.

Pohod na Štefanjo goro

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica v petek, 14. julija, članke vabi na pohod z Možjance na Štefanjo goro. Zbor bo ob 8. uri pred kulturnim domom na Kokrici, od koder se bodo udeleženci s svojimi vozili odpeljali do izhodišča. V primeru slabega vremena bo pohod naslednji petek.

OBVESTILA**Natečaj za nageljne**

Kranj – Gorenjska turistična zveza tudi letos razpisuje natečaj za najlepše gorenjske nageljne, zato vabi k sodelovanju vse ljubitelje te balkonske cvetlice. Fotografije z naslovom in kontaktnimi podatki pošiljatelj sprejema na naslovu Gorenjska turistična zveza, Koroška 27, 4000 Kranj in na gtz@t-2.net. Razpis Vrnimo gorenjski nagelj na okna in balkone 2023 je odprt do 15. septembra. Ker zveza želi čim več mladih spodbuditi k zasaditvam v domačem vrtu, izbira tudi najlepši gorenjski vrt – zelenjavni, sadni, cvetlični. Podelitev priznanj bo jeseni na vsakoletnem srečanju gorenjskih turističnih delavcev.

Kino pod Triglavom

Stara Fužina – Krajevna skupnost Stara Fužina - Studor, Turizem Bohinj in Triglavski narodni park ob četrtek ob 21. uri vabijo na brezplačne poletne filmske večere na prostem v vaškem jedru Stare Fužine – 13. julija je na sporedu celovečerni igrani film Jezdeca, 20. julija Film o medu, 27. julija in 3. avgusta še dva dokumentarna filma: Hrastovo srce in Temni pokrov sveta, 10. avgusta pa igrani film Ne pozabi dihati. V primeru dežja bodo projekcije v Kulturnem domu Stara Fužina.

RAZSTAVE**Ozadje filma Legenda o Zlatorogu**

Stara Fužina – V soboto, 15. julija, ob 20. uri v Kulturnem domu Stara Fužina pripravljajo odprtje razstave o večkrat nagrajenem animiranem filmu Legenda o Zlatorogu, ki potuje po različnih filmskih festivalih po svetu. Razstava, ki prikazuje njegovo nastajanje in povezanost z lokalnim okoljem, bo na ogled do konca avgusta v odpiralnem času TIC Stara Fužina. Ponudila bo tudi možnost ogleda filma.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Pripravili Kovaški šmaren

V Kropo se je minuli konec tedna vrnil Kovaški šmaren, praznik, v okviru katerega kraj zaživi. Pestro dogajanje je obsegalo različne kulturne, etnološke, zabavne in družabne dogodke, ki so privabili lepo število obiskovalcev.

NIKA TOPORIŠ

Kropa – Kot je pojasnila Metka Kavčič, predsednica Turističnega društva Kropa, ki je imelo v rokah organizacijske vaje prireditve, je Kropa naselje, ki so ga stoletja povezovali z rudarsko, oglarsko, fužinarsko in žebeljarsko obrtjo. »Leta 1705 so na mestu, kjer danes stoji cerkev sv. Mateje božje, Kroparji ji rečemo Kapelca, našli podobo Marije milostljivega srca. Za Kroparje, ki so slabo živeli, imeli dolg delavnik in slab zaslužek, je predstavljala znamenje, da bo nekoč bolje. Dan posvetitve cerkve, 2. julij 1729, je postal praznik kroparskih delavcev – kovaški šmaren,« je zgodbo ozadje praznovanja orisala Metka Kavčič.

Praznovanje se je v moderni obliki letos izvajalo že 28. leto, na dogodku pa je bilo mogoče začutiti utrip železarske obrti in industrije. Dogajanje se je začelo že 1. julija, ko so izpeljali turnir v prstometu, dan kasneje pa je sledila maša pri Kapelci in odprtje

razstave Draga Hajdaroviča z naslovom Akvarelni zapis časa. Na travniku ob cesti proti Slovenski peči so 7. julija celoten dan namenili kuhanju oglja, postavljali so peč za taljenje železove rude, zvečer pa so v Kulturnem domu Kropa obiskovalci lahko uživali v gledališki predstavi Analfabet v Krop. Osrednje dogajanje praznovanja je bilo strnjeno v program v soboto, 8. julija. Na ta dan so svoja vrata široko odprle vse pomembne kulturno-zgodovinske ustanove v kraju. Obiskovalci so lahko v muzejski hiši Fovšaritnica, v Kovaškem muzeju in v vigenjcu Vice spoznali življenje, ki so ga nekdanji živelji Kroparji. Na travniku za vigenjcem so prikazali taljenje železove rude, v notranjosti pa sta Joža Eržen in Sebastijan Lombar kovala tudi žeblice. »Danes na star način izdelujemo žeblice, ki so jih nekdanji uporabljali za podkovanje cokel in drugih čevljev. Zraven pa se kuhajo tudi polenta, ocvirki in pa čaj,« je pojasnil Lombar in dodal, da je

Sebastijan Lombar je v vigenjcu Vice pridno koval žeblice, ki so tesno povezani s kroparsko zgodovino. / Foto: Tina Dokl

Kovaški šmaren v Kropi cenjena tradicija, praznik, s katerim živijo.

Prireditve je bila prava poslastica za vse generacije, saj so organizatorji poskrbeli, da se je našlo kaj za vsako generacijo. Mlajše generacije so lahko raziskovale Kropo, v Gosposki gasi so izpeljali različne delavnice za otroke, na voljo je bila tudi kovaška malica, po ulicah Kroke so svoje lične izdelke predstavili različni mojstri domačih obrti,

seznaniti pa se je bilo mogoče tudi z delom v lokalnih tovarnah. Jaka Rozman iz Cerkelj na Gorenjskem se je s prijatelji odločil raziskati Kropo. Kot je povedal, se je prireditve udeležil prvič, program in pestrost tako kulturne kot tudi zabavne ponudbe pa sta ga zelo presenetila. »Naučil sem se veliko novega, navdušil me je prikaz kovanja žebeljev in nasploh bi rekel, da tovrstnih prireditve, ki ohranjajo tradicijo, manjka,« je še dejal.

Članice otroške gledališke skupine Čoftice so pridno pomagale pri delu v vigenjcu, kar je bilo mogoče uganiti že po črnih madežih na njihovih obrazih. / Foto: Tina Dokl

Kovaški šmaren je ponudil nekaj za vsakogar, tako za ljubitelje kulture in tradicije kot tudi za tiste, ki se raje ustavijo na stojnicah. / Foto: Tina Dokl

LOTO

Rezultati – žrebanje 9. julij 2023
Loto: **11, 13, 16, 21, 22, 26, 37 in 35**
Loto PLUS: **4, 5, 6, 10, 27, 31, 34 in 30**
Joker 6: **407071**

Sklad 12. 7. 2023 za Sedmico: **500.000 EUR**
Sklad 12. 7. 2023 za Loto PLUS: **2.920.000 EUR**
Sklad 12. 7. 2023 za Joker 6: **300.000 EUR**

desetdnevna vremenska napoved

Torek 11. 7.	Sreda 12. 7.	Četrtek 13. 7.	Petek 14. 7.	Sobota 15. 7.
19/32 °C	19/31 °C	16/23 °C	15/24 °C	16/27 °C
Nedelja 16. 7.	Ponedeljek 17. 7.	Torek 18. 7.	Sreda 19. 7.	Četrtek 20. 7.
18/30 °C	19/31 °C	18/29 °C	17/28 °C	15/26 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
11. 7. tor. Olga	5:22	20:54
12. 7. sre. Mohor	5:22	20:53
13. 7. čet. Evgen	5:23	20:53
14. 7. pet. Franc	5:24	20:52
15. 7. sob. Vladimir	5:25	20:51
16. 7. ned. Marija	5:26	20:51
17. 7. pon. Aleš ●	5:27	20:50

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
 - Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
 - Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.
- Prepričani smo, da boste zadovoljni.**

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

VSELJIVO hišo z vrtom, v Podnartu ali bližnji okolici, tel.: 041/731-016
23001758

STROJI IN ORODJA

PRODAM

DVIGALO – košaro, delovna višina 8 m, 7.000 EUR, in planirko za mini bager, tel.: 041/758-972
23001761

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

GARAŽNA vrata, lesena in kovinska, z okvirji in ključavnico, poceni, tel.: 064/112-914
23001764

KURIVO

PRODAM

SUHA bukova drva, butare, mešana drva ter okrogle "rajkeljne", tel.: 031/826-621
23001655

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

LEPO ohranjeno elek. peč 6/12 kw, z ventili, primerno za 13 kw sončne kolektorje, tel.: 064/112-914
23001766

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne tehnične, umetniške, sporočilne in energijske vrednosti, tel.: 040/567-544
23001766

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

GRABLJALNIK za seno Sip 350 tandem, tel.: 040/529-834
23001767

OBRAČALNIK, pajek za dve vreteni, dobro ohranjen, tel.: 041/758-972
23001763

PRIDELKI

PRODAM

AJDO za setev ali mletje ter seme enoletne trave, tel.: 040/355-865
23001762

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
23001701

3 padovanske petelinčke in enodnevne piščance aurokana ter žensko gorsko kolo Scott, tel.: 041/374-201
23001768

BIKCA simentalca, starega 8 dni, tel.: 030/915-738
23001759

PRAŠIČE, težke od 110 do 130 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola, možna dostava, tel.: 041/455-732
23001610

Iščemo zanesljivega kleparja in krovca (m/ž) z vozniškim dovoljenjem.

Nudimo: avstrijsko plačo in delovno mesto blizu slovensko-avstrijske meje (nedaleč od mejnega prehoda Ljubelj).

Prijave: Kleparstvo in krovstvo Hedenik Gewerbestrasse 5 A-9181 Bistrica v Rožu/Feistritz im Rosental

Telefon 0043 4228 3185 ali 0043 676 68919313
E-mail: office@dach-hedenik.com
Internet: www.dach-hedenik.com

ZAJČJE meso, lisce, kalifornijce, bele novozelandske, različnih starosti, tel.: 051/712-764
23001757

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163
23001704

NOTRANJA in zunanja slikopleskarska dela vam nudi Pavec Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909
23001724

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige, kjer je 60 receptov, se naučimo pripravljati 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškato bučo.

15 EUR

* Poština

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OTROCI NAS POTREBUJEJO

Zbiramo šolske potrebščine za 12.000 otrok v stiski.

Povabljeni k solidarnosti

S poslanim SMS sporočilom ZVEZEK5 na 1919 boste darovali 5 EUR.

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, Telemacha, A1 in T-2.

Slovenska karitas, Križanova ulica 1, 1000 Ljubljana

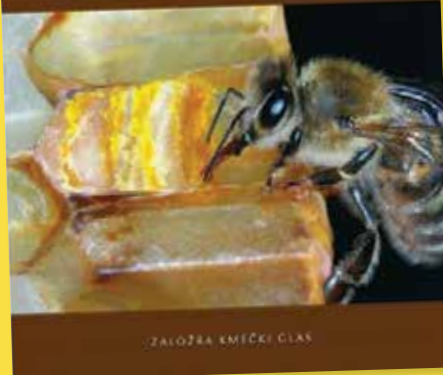
RADIO KRANJ 97.3

tvoji najljubši hiti

Apiterapija

VLADO PUŠNIK

Apiterapija se ukvarja z lajšanjem ali odpravljanjem zdravstvenih tegob z uporabo čebeljih pridelkov. Knjiga je praktično uporabna, saj prinaša veliko informacij o uporabi čebeljih pridelkov, doziranju in trajanju uporabe za posamezne namene apimedicine (pregled uporabnosti pridelkov pri posameznih boleznih).

13 EUR

* Poština

160 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenila naša draga žena, mami in mama

DAMJANA ZAPLOTNIK
roj. Salberger, 1955–2023

Od nje se bomo poslovili v petek, 14. julija 2023, ob 15. uri na pokopališču v Križah pri Trziču.

Na dan pogreba bo žara od 11. ure dalje v poslovilni vežici.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

ANDREJA DRAKSLARJA
po domače Trebarjevega Andreja iz Drulovke

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše. Posebna zahvala gre doktor Kozjekovi, onkološkemu inštitutu, polikliniki ter paliativni enoti za zadnje trenutke. Zahvala gre še gospodu župniku Cirilu Plešču za pogrebno svečanost ter pevcu Janezu Trilerju za ganljivo petje in kranjski Komunalni za lepo opravljen pokop. Hvala vsem in vsakemu posebej za izrečeno sožalje, stisk roke, tolažilne besede in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

Vsi si zaslužijo časten spomin Drugi vročinski val

S sobotno slovesnostjo na Rudnem polju se je sklenil letošnji že 37. spominski pohod na Triglav, kamor se je letos podalo 315 pohodnikov. Slavnostni govornik je bil minister za obrambo Marjan Šarec.

MAŠA LIKOSAR

Rudno polje – S pohodom, ki vsako leto poteka v organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Radovljica, Odbora veteranskih organizacij Zveze veteranov vojne za Slovenijo, Zveze policijskih veteranskih društev Sever in Zveze slovenskih častnikov, počastijo spomin na partizansko patroljo, ki je v letu 1944 ob osvoboditvi Beograda ponese slovensko zastavo na vrh Triglava. Obenem se s pohodom spominjajo tudi skupine gornikov, ki je na Triglavu razvila slovensko zastavo ob razglasitvi samostojnosti Slovenije leta 1991.

Pohodniki vsakokrat krajšo slovesnost pripravijo že na Kredarici, osrednja slovesnost s kulturnim programom v izvedbi Partizanskega pevskega zbora in Orkestra Slovenske vojske pa je bila tudi tokrat na Rudnem polju. Slavnostni govornik je bil minister za obrambo Marjan Šarec. Dejal je, da je ta slovesnost praznik domoljubja, spomina in ljubezni do naše domovine. »Zgodovina Slovenije je veličastna, mestoma tudi tragična, saj je slovenski narod zlasti v 20.

Spominskega pohoda na Triglav se je udeležilo 315 pohodnikov. / Foto: Tina Dokl

stoletju žrtvoval mnogo življenj, da lahko danes živimo v miru, v svoji državi, praznujemo svoje praznike in da lahko govorimo slovensko,« je poudaril.

Spomnil se je tistih, ki so se borili za svobodno Slovenijo: generala Rudolfa Maistra, tigrovcev, narodnoosvobodilnega boja in veteranov vojne za Slovenijo. »Vsi, ki so se borili v zgodovini Sloveniji,

bodisi s pisano besedo bodisi z orožjem v roki, si zaslužijo časten spomin,« je dejal Šarec, ob tem pa dodal, da je bil tudi narodnoosvobodilni boj častno dejanje. »Povojni poboji in druge zablode tega ne morejo umazati.«

Opomnil je, da pot do sprave in pomiritve ne more voditi skozi potvarjanje zgodovine ter izenačevanje agresorja in žrtve. »Slovenski narod ni številen narod, zato ne sme biti sprt med seboj – in po mojem mnenju tudi ni. Vse spore, kadarkoli so bili, je zanetila politika. A politika ima veliko odgovornost, da združuje, ne razdira,« je med drugim povedal Šarec. Ob koncu je še pozval k prizadevanju za mir. Zbrane, med katerimi je bila tudi Angelca Vidic - Vlasta, ki se je leta 1944 v partizanski patrolji povzpela na Triglav, sta pozdravila še predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Radovljica Danijela Mandelj in župan Občine Bohinj Jože Sodja.

Pohoda se je letos udeležilo 315 pohodnikov, tisti iz bolj oddaljenih krajev so na pot krenili že nekaj dni prej. Skupina iz Ankarana se je na pot odpravila že minuli nedeljo, je povedal Čedomir Čanadi, ki je bil na pohodu prvič. Vojsko Jerina z Vrhnike pa tradicijo neguje že od leta 2001. »Letos so nam bile vremenske razmere naklonjene, vmes je bilo le nekaj dežja,« je dejal Jerina. Peter Nagode iz Logatca je bil tokrat na pohodu drugič. »Kondicijsko smo bili dobro pripravljene. Na Triglav smo starali v petek ob pol sedmih zjutraj, vrh pa dosegli že od pol dveh popoldan,« je bila zadovoljen Nagode, ki meni, da ima pohod tudi družabno noto. Žal pa se je pohod za enega od pohodnikov končal tragično – Stanislavu Rovtarju iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ajdovščina in Vipava, dolgoletnemu pohodniku z Nanosa na Triglav, so se poklonili z minuto molka.

Trajal bo predvidoma do jutri, a naj bi se vročina ob koncu tedna spet vrnila.

ANA ŠUBIČ

Kranj – Če smo še prejšnji teden tarnali zaradi nestabilnega vremena in pogostih padavin, nas je te dni že dosegel drugi letošnji vročinski val. V nedeljo so temperature na Gorenjskem presegle 30 stopinj Celzija. Po napovedih meteorologa Branka Gregorčiča z Agencije RS za okolje bo vročina trajala predvidoma do jutri, nakar bo za dva dneva prekinjena, a naj bi se kaj hitro spet vrnila – že ob koncu tedna.

V nedeljo se je denimo v Ratečah segrelo do 30 stopinj Celzija, v Lescah do 30,1, na letališču Brnik so izmerili 31,3, v Bohinjski Češnjici 32 in Kranju 32,2 stopinj.

– od včeraj do jutri, ko se bo na Gorenjskem živo srebro predvidoma povzpelo na 32 do 34 stopinj. Povprečne dnevne temperature bodo v tem obdobju od pet do šest stopinj nad dolgoletnim povprečjem. »Tropskih noči na Gorenjskem ob tem ne pričakujemo, jutranje temperature bodo večinoma od 14 do 18 stopinj,« je pristavil.

V četrtek in petek bo po njegovih napovedih bolj spremenljivo s plohami in nevihtami ter prehodno osvežitvijo, nato pa se bo od sobote naprej vročina spet stopnjevala in vztrajala predvidoma do prvih dni prihodnjega tedna.

Ob vročih dnevih se segrevajo tudi morje in jezera.

V vročih poletnih dneh marsikdo poišče ohladitev ob vodi. / Foto: arhiv GG / Tina Dokl

pinje. Predvčerajšnjim je bilo sicer najbolj vroče v Biljah pri Novi Gorici – 33,5 stopinj. Gregorčič je najbolj vroče dneve napovedal za prvo polovico tega tedna. Blejsko jezero je včeraj popoldne imelo 24 stopinj, bohinjsko dve stopinji manj, temperatura morja na slovenski obali pa se je približala 26 stopinjam.

Vožnja po obvoznici (še) ni dovoljena

Vodice – V Vodica opazajo, da vedno več voznikov že zapelje na prihodnjo obvoznico, čeprav dela na novi cesti še niso zaključena, na kar opozarjajo tudi prometni znaki in zapore. Kot pojasnjujejo na občini, se izvajajo še nekatera gradbena in elektroinstalacijska dela, meritve ter barvanje in postavljanje cestnoprometne signalizacije. Ob tem poudarjajo, da je vožnja po gradbišču nevarna in prepovedana. Računajo, da bo dovoljena ob začetku novega šolskega leta. »Promet na obvoznici Vodice bo stekel po zaključku vseh del, opravljenem tehničnem pregledu in odpravi vseh ugotovljenih napak ter pridobljenem dovoljenju za uporabo ceste ali pridobljenem uporabnem dovoljenju. Predvidoma bo to konec avgusta.«

Zapora ceste v Knapah

Knape – Zaradi rekonstrukcije ceste Kranj–Stražišče–Bukovščica–Ševlje v Knapah je ta do 31. avgusta popolnoma zaprta, so sporočili s škofjeloške občine. Promet je preusmerjen na obvoz Stražišče–Škofja Loka–Ševlje in v obratni smeri. Pristojni prosijo za upoštevanje začasnih prometnih signalizacij. Prehod za intervencijske vožnje je zagotovljen.

vremenska napoved

Danes in jutri bo sončno in vroče. Jutri bo pihal jugozahodni veter, zvečer bodo nastale vročinske nevihte, ki se bodo nadaljevale v noči na četrtek. V četrtek bo spremenljivo do pretežno oblačno s plohami in nevihtami, nekoliko se bo ohladilo.

TOREK

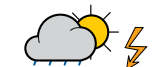
15/32 °C

SREDA

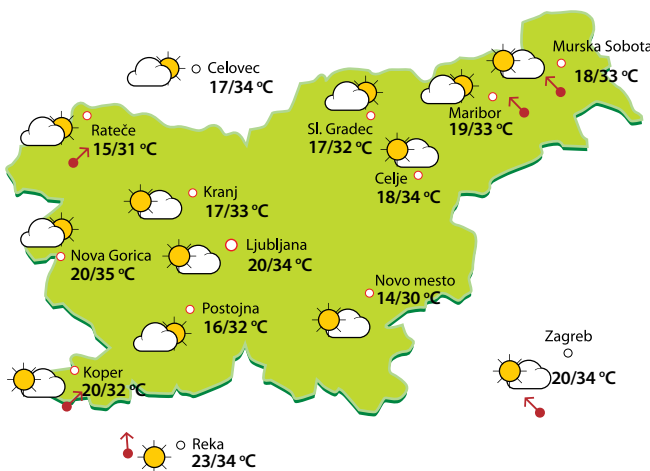
17/32 °C

ČETRTEK

17/27 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Samo osel gre le enkrat na sladoleđ.

Milan Fridauer - Fredi